דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ב. כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום חמישי, ט"ז באב תשמ"ו, 21 באוגוסט 1986 • גליון 18891

היום 12 עמודים • המחיר 0.75 אג', באילת 0.65 אג'

היום בדבר

- הדרך והמלים – חגי
- העליונות האיראנית – דן אבידן
- מנה של לגיטימציה – חיים ביאור
- זרמים בנחל אכזב – אהרון גבע
- צל המערב – דליה שרון, לונדון
- בורסה וכלכלה, עכשיו, כוכבים ולילות

מזג האויר

תחול עליה במעלות החום. גובה הגלים עד 1 מטר.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 17־29, רמת־הגולן: 17־32, נהריה: 20־32, צפת: 17־29, טבריה: 20־35, נצרת: 20־30, עפולה: 19־33, שומרון: 19־30, תל־אביב: 20־30, באר־שבע:

פרס ייפגש עם מובארק במצרים לאחר חתימת שטר הבוררות בראשית ספטמבר

כוונה לקיים דיון שיביא פריצת־דרך בתהליך השלום במזה"ת – ישראל־מצרים־ירדן־פלשתינים

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה, שמעון פרס, ונשיא מצרים חוסני מובארק ייפגשו על אדמת מצרים במהלך השליש הראשון של חודש ספטמבר, ככל הנראה באחד הימים שבין 9 ל־12 בחודש באיסמאעיליה או באלכסנדריה או במקום אחר שיקבע נשיא מצרים.

ל„דבר" נודע, כי ראש הממשלה מעדיף שהפסגה תתקיים בקהיר, אולם נשיא מצרים מעדיף לקיים את המפגש במקום אחר.

פסגת פרס־מובארק תבוא לאחר שייחתם שטר הבוררות, כנראה בימים הראשונים של חודש ספטמבר, ולאחר שיגיע לארץ שגרירה החדש של מצרים. נושאי השיחה במהלך הפסגה סוכמו בפגישה שהיתה לפני יומיים באלכסנדריה, בין מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, ובין הנשיא מובארק. הכוונה היא לקיים דיון שיהיה פריצת־דרך בתהליך השלום במזרח התיכון. לאחר שישלמו העניינים הבילטראליים בין ישראל ומצרים יעסקו שני אישים ביצירת מעגל חדש במזרח־התיכון בהשתתפות ישראל, מצרים, ירדן והפלשתינים. לארה"ב יהיה תפקיד חשוב בשלב הבא של תהליך השלום באיזור. פסגת פרס־מובארק היא מימוש של רעיון שתוכנן כבר לפני שנה וחצי, כאשר אמר ראש הממשלה כי היעדים המדיניים שעומדים לפניו הם היציאה מלבנון, שיפור איכות החיים ביהודה ושומרון ושיפור היחסים עם מצרים.

מנכ"ל משרד ראש הממשלה שב אמש ארצה ממצרים. טמיר דיווח לראש הממשלה בטלפון ממעבר הגבול ברפיח על ההתרשמות החיובית מהשיחה עם מובארק. לאחר־מכן, בשעות הערב המוקדמות, נועד לשיחה דיווח קצרה עם ראש הממשלה בכנסת. אחר־כך סמוך לחצות, קיימו פרס וטמיר שיחה שבה תדרך מנכ"ל משרד ראש הממשלה את ראש הממשלה לגבי הנושאים השונים, שאותם סיכם עם הנשיא מובארק כיעדים לדיון בעת הפסגה.

התרעומת במשרד החוץ

במשרד החוץ שוררת תרעומת קשה על מנכ"ל משרד ראש הממשלה שיצא בנושאי למצרים, בלי ששיתף את שגריר ישראל בקאהיר, משה ששון, בשיחה עם הנשיא מובארק. מקורות בכירים במשרד החוץ אמרו כי טמיר גרם לפיחות רב במעמדו של שגריר ישראל, וכי לא יעלה על הדעת כי יתנבע מהלך מדיני בין שתי מדינות בלא לשתף שגרירה הרשמי של המדינה. במשרד ראש הממשלה טענו באוזני סופר „דבר", כי במסגרת הדיפלומאטיה המודרנית נהוג שראש הממשלה משגר שליחים אישיים לראשי מדינות וכי שליחותו של טמיר היתה שליחות אישית מאת ראש הממשלה. לא היתה כל כוונה לפגוע בשגריר ששון אלא שיש עניינים שמן הראוי לסקור אותם בארבע עיניים.

מ"מ ראש הממשלה ייועד הבוקר עם ראש הממשלה להביע באוזניו את התרעומת של משרד החוץ כלפי צורת נסיעתו של טמיר למצרים והתעלמותו מהשגריר.

השופט עזרא קמא (במרכז) מוסר לפרס דו"ח הוועדה (צילום: נתי הרניק)

פרס ישקול הקמתה של ועדה ממלכתית לחקירת מכת התאונות

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

ראש הממשלה, שמעון פרס, ישקול הקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת תאונות הדרכים לאחר שיקרא את דו"ח ועדת קמא שהוגש לו אתמול.

אתמול המליץ השופט עזרא קמא בפני ראש הממשלה שמעון פרס, להקים ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את הנסיבות שהובילו לתאונת הרכבת בצומת הבנים, ואת אחריותם של הגורמים השונים לקיום התאונה.

ההמלצה על הקמת ועדת החקירה הממלכתית התקבלה לאחר שהשופט עזרא קמא חקר ובדק עשרות מיסמכים, ושמע עדויות של הורי הילדים, נוסעי הרכבת ונושאי המישרות הציבוריות שחשודים באחריות ישירה לתאונה הקטלנית.

השופט קמא מצא בדו"ח סתירות בין החקירות השונות ובין ועדת ליבנה שהטילה את מלוא האחריות על נהגת האוטובוס, ועדת השרים לענייני בטיחות בדרכים, הוועדה הבין־משרדית לבדיקת האסון, והצוות המשטרתי שהטיל את האחריות על נהג הקטר.

השופט קמא אמר אתמול לראש הממשלה כי הוועדה שעמד בראשה הגיעה למסקנות כי יש להקים ועדה ממלכתית שתבדוק את כל תאונות הדרכים בארץ, ובכלל זה תאונות במיפגשי רכבת, מצבם של כבישים, וריבוי תאונות הדרכים בעת האחרונה.

ועדת השירותים המזוינים משבחת את הנשק הישראלי

„הפצצה המונחית למטרות איכות שפותחה בישראל יעילה וזולה ממקבילתה האמריקאית"

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ועדת השירותים המזוינים בבית־הנבחרים שיבחה בדו"ח שפרסמה החודש מערכות נשק ישראליות, ביניהן טילים נגד טנקים, ופצצות והוויות משוכללות.

ברוחה על הרשאת תקציב ההגנה האמריקאי לשנת 1987, המליצה הוועדה בפני הפנטאגון להקצות 5 מיליון דולר לבדיקת ורכישת אוריר־קרקע ... לאחר שהמערכת ... בישראל, כתבה הוועדה, יעילה וזולה ממקבילתה האמריקאית. „זהו נשק אלקטרו־אופטי שמתח ... בתוך אמריקאי ... לבדיקה מיידית".

הוועדה הביעה התעניינות ב„טילים נגד טנקים ... בישראל", והמליצה להקציב 2.5 מיליון דולר לבדיקת התאמתה של מערכת טילים ... של המערכת ... לצרכי הצבא האמריקאי ... בכ־300 ...

ערוכים לקרב. עד הסמיכה הוועדה את הפנטאגון להקצב פיתוח של מיכב קל ... לתותח ב"מ ישראלי בקוטר 60 מ"מ, לניסוי נגד מטרות שריון פלוגתיות, והנחתה את הפנטאגון לבדוק גם חימוש ניסויי לנשק חי"ר מתוצרת תע"ש.

דו"ח הוועדה נתמך בגלל הים האמריקאי, שהציע עד כה מאות מיליוני דולרים לפיתוח מערכת חדשה. „ליבה, האבטה לאפשר ... לשמור על ... לנצח ההצגה, טרם הוצבה ... מערכת ... פליד ... הערכות ... כמתבת הוועדה ... (מערכת ... נוספת) ... להצבה בספינות ...

בשקיעה את מערכות ... ועדת השירותים המזוינים ללמוד ... של ישראל, שבחיל האוויר ... המושב ... הספקת ... הוועדה הסקבילה ... ישראל ... כי ...

מאמץ לחתום היום הסכם השכר במיגזר הציבורי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מאמץ להגיע כבר היום לחתימה על הסכם מסגרת על השכר בשירות הציבורי יעשה בשעות הצהריים בתל־אביב, בפגישה בין ראשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות לבין המעסיקים.

המעסיקים וההסתדרות מסכימים ביניהם באשר לקידום בדירוג של עובדי ציבור בדרגות השכר הנמוכות. בין השאר סוכם שכל העובדים השווים בדרגה י"ד, שהיא דרגה תחילית, יקודמו ללא יוצא מן הכלל לדרגה הבאה עד אפריל 1987.

לעומת זאת, קיימת עדיין מחלוקת לגבי קידומם של עובדים אקדמאים בדרגות הגבוהות 12 ו־13 ובן כ"ב וכ"ג. מזכיר הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח, יעקב אוניקובסקי, טען אתמול שהמעסיקים הגישו הצעות בלתי־מספקות, ואף חזר בהם מסיכומים שכבר השגו.

בין ההסתדרות למעסיקים קיימת כבר הסכמה לפיה השכר התחילי בכל המיגזר הציבורי יועלה מספטמבר ל־450 שקל. האיגודים המקצועיים דורשים שהחתימה על הסכם־השכר לא תכבול את ידיהם, וכי יוכלו להעלות תביעות שאינן קשורות להסכם.

נספח מיוחד להסכם יקבע את אופן קידומם של עובדים שסולם השכר שלהם שונה מהמקובל. מדובר בעיקר במורים, אחיות ועובדים סוציאליים.

לנוכח הסיכויים הטובים לחתימה על הסכם־השכר במיגזר הציבורי, סביר להניח שתוך ימים אחדים ייחתם הסכם־השכר במיגזר העסקי.

האוצר ובנק ישראל מתלבטים אם להוריד את שער הריבית

מאת מוסרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ראשי משרד האוצר ובנק ישראל מתחבטים בשאלה אם להוריד את שער הריבית או להשאיר את הריבית בשיעור ריאלי, המגיע בעת ל־30־50 אחוז בשנה.

ההתלבטות נובעת מן העובדה ששער הריבית הריאלית כיום הוא גבוה ביותר, והוא מהווה מחסום בפני השקעות במשק וצמיחה. יחד עם זאת עלה בחודשים האחרונים היקף האשראי הבנקאי בשישה אחוזים, הצריכה הפרטית גבוהה אף היא ולכן חוששים ראשי בנק ישראל מהורדת שער הריבית, צעד שיגדיל את האשראי עוד יותר.

הריבית הבנקאית היא כיום 3.35 אחוזים בחודש בממוצע. בחודש יולי לא היתה אינפלציה כלל, ועל בסיס מדד יולי מתקרבת הריבית הריאלית במשק לחמישה אחוזים בשנה. לדעת כלכלני בנק ישראל קצב האינפלציה האמיתי במשק הוא אחוז אחד לחודש, ועל בסיס זה הריבית השנתית הריאלית היא 30 אחוז.

בכל מקרה מדובר בריבית ריאלית גבוהה ביותר, העומדת בסתירה להצהרות הממשלה בדבר הצורך בצמיחה. נראה כי בנק ישראל ירצה להמתין לירידה בהיקף האשראי הבנקאי לפני שתידון אפשרות הורדת שער הריבית.

שקט וגעגועים ל„אקשן" בשגרירות ישראל בהלסינקי

מאת זאב מנדלסון, סופר „דבר" בבריטניה

... (מיוחד ל„דבר"). – שקט מתאומר השתרר אתמול בשגרירות ישראל בהלסינקי ברחוב ... אי בקומה השישית. בימים האחרונים היתה השגרירות הקטנה, המורכבת מבמה ... למוקד פעילות קדחתנית ולמטה־מיבצעים רב שימושי: מטה ישיבות התייעצויות של המשלחת הישראלית לשיחות הלסינקי, מרכז תקשורת ותיירותים, ומיקום לעיתונאים.

מרדכי לזר, השגריר, והצבה ... במכונת ... ראשון, פונו למעשה מחדריהם כדי ליצור ... המשלחת לשבת ... שפעלו תחתלוך של הבנות סכניות מפורשות לקראת הביקור.

בעיות מסוג זה לא התעוררו, כמובן, בשגרירות ברה"מ, ולא רק משום שלשני חברי המשלחת הרוסית לא היה עניין בניהול שיחות בנושאים פוליטיים קשים עם הישראלים. לעומת שגרירות ישראל, השגרירות הרוסית היא ענק אמיתי. המישים ואחד דיפלומטים מוצבים בה על פי רשימת הסגל הדיפלומטי של הלסינקי, והיא הגדולה מכל השגרירויות הזרות בפינלנד. היא שוכנת בתוך תשלובת גדולה של מבנים, ... של הלסינקי, המכיל גם בית ספר ומגורים. השגרירות הסובייטית מחזיקה בבי של עשרות מכוניות. הבגיל ... ניכר גם בבחירת בית המלון. המשלחת הישראלית ... במלון קטן יחסית ... הלסינקי שבה המחירים מרקיעים שחקים.

לעומת זאת התאכסנו שני הרוסים במלון הענקי „המרה פרידנס" (בחדרים מספר 813 ו־814), כפי שגילה סופר „דבר" שבו הגיע מחדר החדר ליום לערך כמאה שלושים דולר.

משקיפים בהלסינקי ציינו גם כי על פי הנוהל הסובייטי המקובל מוזמן שגריר ברה"מ בהלסינקי חברים במשלחות מבייסיות המבקרות בעיר לארוחת ערב טובה. אישור רשמי שכך היה גם הפעם, אין. לעומת זאת נראו חברי המשלחת הישראלית לועסים ... במסעדת „מקדונלד" בשדרות ... (מחיר של המבורגר כדולר ושבעים סנט, בתנאים של הלסינקי יוקר).

אתמול, לאחר שהמשלחת יצאה לדרכה לארץ, ולאחר שהעתונאים הישראלים נטשו את זירת הקרב הדיפלומטי נתרה השגרירות למתכונתה הרגילה. „יש שקט" אישר מקור בשגרירות בשיחה טלפונית. מאידך, כך הודלף, יש בין עובדי השגרירות גם כאלה המתגעגעים ל„אקשן" של הימים האחרונים.

שמיר: ברה"מ יכלה ללמוד על כוונתנו לשפר היחסים

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

בישיבת שרי הליכוד אתמול, סקר שר החוץ, יצחק שמיר, את שיחות הלסינקי והצדיק את עצם המיפגש.

„הסובייטים יכלו ללמוד כי ישראל מעוניינת בשיפור יחסיה עם ברית־המועצות", אמר שמיר. „אך אי־אפשר להגיע לשיפור כזה בלי לקיים דיון רציני יסודי על מצבם של יהודי ברית־המועצות ועל יחסה של ברית־המועצות כלפי ישראל".

הערכות־המצב של הממשל על המזה"ת – בהמלצת לשכת פרס

מקורות אמריקאיים וישראליים בוואשינגטון:

בבית הלבן מביעים תמיהה על מחול השרים הישראלים הבכירים המתעקשים לפקוד את הבירה בספטמבר – אין אישור כי פרס יוזמן לפיסגה עם רייגן בחודש הבא

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – הערכות־המצב של הממשל רייגן על המזרח התיכון מתבצעות במעורבות של לשכת ראש הממשלה, שמעון פרס, כך אמרו אמש מקורות אמריקאיים וישראליים מהימנים בוואשינגטון, אך עד כה פרס הכחיש עבודת־תסמה אלה להתלפשה על הבנות המעורבות האמריקאיות באיזור.

הסמיכים־דיפרטמנט התייחס שלשום בביטול לידיעת „ניו־יורק טיימס" על העיון מחדש שעורך הממשל, הזוכה חזר על התבאי שהציב שר החוץ, ג'ורג' שולץ, עוד בחודש יוני למסע שלו לאזור – הישג מהותי בישוב הפערים בין הצדדים. הבית הלבן טרם אישר כי פרס יוזמן להיפגש עם הנשיא רייגן בחודש הבא. פקידים בממשל הביעו תמיהה על מחול השרים הישראלים הבכירים המתעקשים לפקוד את וואשינגטון בספטמבר. מבוכה מיוחדת עשוי לגרום העיתוי המסתמן למיפגש רייגן־פרס, ב־16 בספטמבר, למחרת מיפגש שר האוצר משה נסים עם שולץ. נסים אמור לשוב ארצה מיד לאחר שיחתו עם שולץ, אך יתכן שיישאר בוואשינגטון ויצטרף אל פרס. בסוף ספטמבר יבקר בוואשינגטון, בוועידות השנתיות של הבנק העולמי וקרן המטבע הבין־לאומית, נגיד בנק ישראל, מיכאל ברונו.

פקידים ישראליים אמרו אתמול כי לא התקבלה עדיין תשובה סובייטית על בקשות ישראליות כי פרס או שר החוץ יצחק שמיר ייפגשו עם שר החוץ אדוארד שוארדנדזה. אשתקד התקיימה פגישת פרס־שוארדנדזה באמתלה של השתתפות שניהם באירוע חברתי באו"ם, לאחר שר־שמית השינו הסובייטים בשלילה על בקשה דומה בנימוק של „מחסור בזמן". עוזר שר החוץ לענייני זכויות האדם, ריצ'ארד שיפטר, אותת אתמול במיאמי כי בשיחות שולץ־שוארדנדזה ואולי גם בפיסגת רייגן־גורבצ'וב יונח הממשל האמריקאי את היענותו לבקשת ברה"מ לזכות במעמד סחר מועדף, בשינוי מדיניות ההגירה וממתן היתרי־יציאה המנוים ליהודים.

הצמרת ב„חירות" מורידה את טון המחאה; שמיר: שטח 9 אינו דגל!

רק 19 צעירים „חירות" באו אתמול למבואות סכנין • ראש המועצה: ההר הוליד עכבר

מאת עליזה וולך ומוחמד חלילייה, סופרי „דבר"

בשעה שסיעת הליכוד נערכת לשיתוף מאורגן ב„שטח 9" הבוקר, נראה שצמרת „חירות" מורידה את טון המחאה והביקורת על ההחלטה להשיב את אדמות „שטח 9" לבעליהן.

ממלא־מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול, כי „שטח 9" אינו דגל וכי ההתייחסות אליו אינה מחייבת עמדה מגובשת של הליכוד. הוא ועמיתיו סרבו להגיב או להיגרר, אחרי דברי השר לוי משלשום, בהם תקף את ההתבטאויות נגד ההחלטה להחזיר את המיתחם לבעליו, בהדגישו שרק 20 אחוז מהאדמות חוזרים לידי הבעלים הערביים, ואילו 80 אחוז יהיו בבעלות המדינה. לוי אמר גם שהוא בז לאלה החושבים כי החזרת „שטח 9" לערבים היא התחלתה של הקמת מדינה פלשתינית בגליל. התבטאויות אלה נשמעו בישיבת סיעת הליכוד בשבוע שעבר מפי דוברים רבים שדיברו על פלשתיניזציה של הגליל.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, שיבח אתמול את עמדת השר לוי, „אף שהוא קול בודד בליכוד", תוקף את עמדת סיעת הליכוד. „המהווה סטירת לחי לכל רעיון של חיים יהודיים תוך שיתוף בין יהודים לערבים. עמדות, כמו אלה של הח"כים קופמן ושליטא מהווה חרפה לציונות, שהם מפרשים אותה כנישול, אי־הקשבה להתחשבות של הזולת ואי־יכולת לנקוט עמדה נדיבה אפילו כשגורמי הבטחון חושבים ששטח 9 אינו שטח אימונים מעשי".

19 צעירים בלבד מתנועת חרות בגליל באו אתמול למבואות כפר סכנין בכדי להפגין נגד החלטת ועדת השרים, בראשותו של ראש הממשלה, שמעון פרס, שהחליטה לפני יותר משבועיים לבטל את האימונים הצבאיים בשטח 9 ולאפשר לבעלי האדמות לעבד אותן ללא צורך ברשיונות כניסה כפי שהיה נהוג עד כה.

עשרות שוטרים ממשטרת מרחב הגליל בפיקודו של מפקד המרחב סגן־ניצב יעקב גנות איבטחו בשעות הצהרים את המפגינים, אשר הניפו סיסמאות בגנות החלטות ועדת השרים.

סופר „דבר" מוסר שהחיים בשלושת הכפרים התנהלו אתמול כסידרם. תושבי שלושת הכפרים קיבלו את הודעתם של ראשי המועצות, ולא ניסו אף להגיע או להתקרב למפגינים במבואות הכפר סכנין. ראש מועצת סכנין, מוחמד גנאים, אמר בשהוא מתייחס למספר המפגינים: „אין לי מה להגיד אלא שההר הוליד עכבר. האזרחים הערביים בכלל ותושבי שלושת הכפרים בפרט, מעריכים את ההחלטה להחזיר את האדמות

תיקוני חוק מתירים למימשל לשתף צה"ל בתרגילים – במימון אמריקאי

על־פי חוק תקציב ההגנה האמריקאי המתוקן ניתן גם לפנטגון ול־אפ.בי.אי. לממן אירוח מומחים ישראלים לריגול נגדי וללוחמה בטרור

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – תיקונים שהוכנסו עתה בחוק תקציב ההגנה האמריקאי יאפשרו לישראל, אם תרצה בכך המימשל, לממן מכספי הפנטגון את השתתפות צה"ל בתרגילים משולבים עם זרועות צבא ארה"ב.

תיקון אחר יתיר לפנטגון ולאפ.בי.איי לממן אירוח בארה"ב למומחים ישראליים לריגול נגדי וללוחמה בטרור. בדברי ההסבר לחוק נאמר כי תרגילים משולבים עם צבאות מדינות שונות תורמים לבטחונה הלאומי של ארה"ב, אך כופים על מדינות אלה הוצאות תובלה, תחמושת אימונים, בלאי ציוד, דלק וכיוצא באלה פריטים ופעילויות. ההסבר מתייחס למדינות „מתפתחות", אך אינו מפרט אם המדינה זו או אחרת לא תיכלל בהגדרה זו ומסמיך את שר ההגנה לקבוע אם לממן מתקציבו את החזר ההוצאות.

התיקון יאפשר לחיל האוויר הישראלי לקבל החזר לעלות שעות־הטיסה של מטוסי הקצב שלו, אם ישתתפו בתרגילים עם זרועות צבא ארה"ב במסגרת שיתוף הפעולה האסטרטגי. בה במידה, יחול התיקון גם על תרגילי „ברייט סטאר" ועל הוצאות צבאות מצרים וירדן בתרגלם יחד עם צבא ארה"ב.

במקום את בקשת המימשל של מנהל האפ־בי־איי ושר ההגנה, דיווחו חברי ועדת הביון של בית הנבחרים כי עד כה נמנע מגורמי מימשל אלה לגמול למארחיהם הזרים, הנושאים בהוצאות אכילה־שתייה־לינה ותחבורה כאשר מפגשי המומחים נערכים בחו"ל. יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור וישראלים נוספים העוסקים בכך מקיימים מיפגשים קבועים עם מקביליהם האמריקאים בישראל ובארה"ב.

עוד 4 מדינות בארה"ב עשויות לכונן קשרים כלכליים עם ישראל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ארבע ממדינות ארה"ב עשויות להצטרף לווירג'יניה ולכונן קשרים כלכליים דו־צדדיים עם ישראל – נודע כאן לקראת שיחות שייערכו היום בקאפיטל שבמדינת וואשינגטון.

מושל וירג'יניה, ג'ראלד בליילס, מינה באפריל ועדות למגע עם ישראל בתחומי הסחר, התיירות, ההסברה ופעילויות נוספות. פקידים ישראלים סבורים, כי למגע הישיר עם מדינות ארה"ב יכולת רבה להמרצת הפעילות הכלכלית, משום תפקידן המרכזי של המדינות (בהשוואה למימשל הפדראלי) בפעילות העסקית של גורמים הפועלים בהן.

טקסאס היתה חלוצת המגע המדיני עם ישראל, אך הוא מוגבל לתחום החקלאות. בנוסף לוואשינגטון, מתעניינות בכינון קשר דומה גם קולורדו, וויומינג ומישיגן. משלחת מווירג'יניה תשתתף באירועי שבוע המסחר בישראל בנובמבר. המגע עם מישיגן יומרץ לאחר בחירות נובמבר להכהנת מושל המדינה. המושל ג'יימס בלאנצ'ארד מצדד ברעיון.

מאמץ במשטרה לסיים חקירת פרשת השב"כ תוך שבועות ספורים

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

צוות החקירה המשטרתי שמונה על־ידי היועץ המשפטי לחקור את פרשת השב"כ מבקש לתום הזמן שהוקציב בית־המשפט העליון בתחילת השבוע הבא, כדי לערער על החלטתו בנושא העתירות שהוגשו.

החקירה מתקיימת בסדירה ועד היום נחקרו עשרות אנשי שירות הבטחון הכללי וכוחות בטחון אחרים, שהעידו על המעשים שנעשו בעת חטיפת קו 300 ולאחריה, במהלך החקירות של ועדת זורע וועדת בלטמן.

בתחילת השבוע הבא תקבל החקירה תאוצה והמשטרה תעשה מאמץ כדי לסיים את החקירה בתוך שבועות מספר ולהעביר את חומר החקירה ליועץ המשפטי לממשלה, אשר אמור להחליט מה ייעשה בחומר החקירה. עד הרגע הזה לא היה כל צורך בזימונו של איש מהדרג הפוליטי, ולא נראה שיהיה צורך לעשות כן גם בשבועות הקרובים.

פרס: נמשכים המגעים עם מרוקו בעקבות הפגישה עם חסן

ראש הממשלה גילה בתכנית „מוקד" כי המגעים עם מרוקו, בעקבות פגישתו עם המלך חסן, עדיין נמשכים אולם אין לפרטם. לדבריו נרקמים ביניהם לבין מרוקו גם יחסים בתחום החקלאי.

פרס אמר שמתחולל שינוי במפה הפוליטית בעולם הערבי, וכי מתנה הסיתוב קטן. לעניין היחסים עם ירדן, אמר מר פרס, כי אמנם אין מו"מ ישיר עמה, אלא בתווך אמריקה, וכי חלו בממלכה הירדנית התפתחויות דרמטיות שביניהן היה הקרע עם ערפאת.

פרס התייחס בדבריו גם למגעים עם ברה"מ. הוא אמר כי הרוסים באו לפגישה בהלסינקי בצעד קטן ואיטי, כיוון שהם חוששים מתגובה ערבית. אך לעומת זאת הם רוצים להראות כשווים לארה"ב. „מה חשבו הרוסים, שהם ידברו ואנו נשתוק או שנדבר מה שהם רוצים לשמוע", הקשה מר פרס.

לדבריו, יש להעלות את עניין יהודי ברה"מ בכל פגישה, ללא פחד חושש.

אלוני: 2 אנשי שב"כ שקיבלו חנינה – משפטנים שלא ראויים עוד לתפקידם

מאת סופר „דבר" בירושלים

חברת־הכנסת שולמית אלוני (ר"צ) פנתה לשר־המשפטים לידיעה לשכת עורכי־הדין בעניינם של שניים מאנשי השב"כ שזכו בחנינה, שהם עורכי דין העוסקים כיועצים משפטיים.

לדבריה, בתוקף תפקידם זה, עברו את העבירות המוחזות בגינן ביקשו חנינה. ח"כ אלוני מציינת, כי אין לה ספק שכל עורך־דין, אם בשירות הציבורי ואם בפרקטיקה הפרטית, היה מועבר מתפקידו או מושעה מעיסוק במקצועו ועניינו היה נדון בוועדת האתיקה של לשכת עורכי־הדין. היא אומרת שהשניים עברו עבירות של הדחת עדים, הטיית משפט, ומניעת עשיית משפט צדק ואין הם יכולים להמשיך ולשמש בתפקידם כמשפטנים.

משפחת שצ'רנסקי לא השיגה מקומות בטיסה לווינה – דוחה עלייתה

מוסקווה, (עיר). – אחיו של אסיר ציון לשעבר נתן שצ'רנסקי אמר אתמול כי עמל במשך כל היום להשיג את הארכת אשרות היציאה של משפחתו, משום שלא השיגו מקומות טיסה לווינה, התחנה הראשונה בדרכם לישראל.

ליאוניד שצ'רנסקי מסר, כי אשרות היציאה שניתנו ביום ג' על־ידי שלטונות ברה"מ, תוקפן היה רק עד שבת הקרובה, אולם אי אפשר היה להשיג מקומות במטוס עד מועד זה. „בילינו את כל היום במאמצים להארכת הויזות", אמר. „האשרות הוארכו עד ל־27 באוגוסט. מחר אספל בהשגת כרטיסי טיסה".

ליאוניד, אימו בת ה־77 אידה מילגרום, אשתו רעיה ושני בניהם עומדים לעלות ארצה כדי להצטרף לנתן, ששוחרר בפברואר לאחר ריצה שמונה מתוך 13 שנים שנגזרו לו באשמת ריגול.

5 ישראלים נעצרו בניו־יורק בחשד לניהול רשת סמים

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

משטרת ניו־יורק עצרה אתמול חמישה ישראלים בעלי עבר פלילי (בארץ) בחשדים בניהול רשת סמים. העצורים והשוטרים לא התקשרו עם הקונסוליה הישראלית בעיר, שלמדה על הפרשה מה„דיילי ניוז" המקומי.

נעצרו שלמה עקר, בן 33, ברונו בר־שעיה, 24, שמעון כהן, 23, דוד עובד, 34, ואלכס פלס (לא צויין גיל).

המעקב אחריהם נמשך 10 החודשים והופעלו בו סוכן מוסווה שעמד לרכוש מהם 55 ק"ג הרואין, וארבעה שוטרים דוברי עברית, שפיענחו ותירגמו את הקלטות שיחותיהם. בעת מעצרם נמצאו בכליהם כוחבי ק"ג הרואין ו־10,000 דולר.

משטרת ניו־יורק טוענת, כי הירבו לנוע בין ישראל, אירופה, ניו־יורק ולוס־אנג'לס וכי נהגו להתגורר בשכונות מרובות ישראלים. הם נעצרו בברוקלין.

צור: „העבודה" חייבת לגבש תכנית כוללת למדיניות ביו"ש

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

שר הקליטה יעקב צור הציג שלשום בפני כתבים את עיקרי תוכניתו למדיניות ישראל ביהודה שומרון וחבל עזה. תוכניתו של צור כוללת בין היתר צימצום התלות הכלכלית והמינהלית של השטחים בישראל על ידי הנהגת ליברליזציה במתן רשיונות למפעלים בגדה והתרת הזרמת כספים ממקורות בינלאומיים, כולל אפשרות להתארגנות פוליטית מבוקרת של גורמים ואישים מתונים המתנגדים לאש"ף.

עוד כוללת התוכנית הפחתה דרסטית של מספר העובדים הישראלים המועסקים בממשל האזרחי עד למינימום של כמה עשרות, הקמת בית דין צבאי לערעורים בשטחים כדי למנוע שרירות לב של המשפט, הקמת ועדה ציבורית בראשות שופט לשעבר שתבחן את הצווים המוצאים על-ידי המפקד הצבאי ותביא את עמדתה בפני שר הבטחון, הרחבת סמכויות הרשויות המקומיות המוגבלות עתה על-ידי החוק הירדני או המצרי ולבסוף הקפאת ההתנחלויות וביטול ההטבות המיוחדות למתנחלים ביו"ש.

– האם אין חשש שמתן היתר להתארגנות פוליטית בשטחים יגביר דווקא את מעורבות שירותי הבטחון שם מחשש לניצול ההתארגנות על-ידי גורמים עויינים וכך תורחב מעורבות ישראל בשטחים במקום להצטמצם?

ממשלת ישראל ושירותי הבטחון צריכים להבטיח את השקט ומניעת פעולות טרור. הסכנה היא שצורך זה מתרחב יתר על המידה. כל מי שמחפש פתרון צריך לדעת שאנשים בשטח יצטרכו להתארגן פוליטית כדי לעצב הנהגה. אני, ראשית, רוצה לקבוע עקרון שתותר התארגנות פוליטית וצריך למצוא את דרך הפשרה, שמצד אחד תותר התארגנות פוליטית ובו בזמן יימשך המאבק נגד הטרור ונגד פעיליו בשטחים. צריך לחיות עם זה, גם אם יש בתוך המושג הזה סתירה וסיכון מסוים, ואני מציע לנו לקחת את הסיכון הזה כי כל מי שמדבר על צמיחה של מנהיגות שתתמוך במשא ומתן והידברות עם ישראל תנאי לכך הוא שיהיה להם התחום של פעילות וחופש התארגנות, ולא איזו שהיא מנהיגות ממונה, שאין לה משמעות. אני למשל, רואה בקבוצת ראשי הערים את גרעין המנהיגות וההתארגנות המשמעותי ביותר לעידוד סיכוי של הידברות. כתבתי במסמך, שזה שלב ראשון לקראת בחירות לראשי הערים במועד מאוחר יותר. למרות שהיום קיים עיקרון של מניעת התארגנות פוליטית יש היום לא מעט התארגנויות פוליטיות של אש"ף בצורה של איגודים מקצועיים, ספורט וכדומה.

– האם אתה רואה אפשרות לשיתוף פעולה מצד תושבי השטחים או מצד ירדן?

חלק מהפעולות הן הכרעות הדורשות להתקבל על-ידי ישראל בצורה חד-צדדית כמו, למשל, הפחתת עובדי המינהל הישראלי בשטחים. פעולות בתחום החוק המשפט ובנושאי השקעות בשטחים. יש תחום שני שמחייב תיאום ושיתוף פעולה עם ובעצת התושבים המקומיים ויש תחום שלישי שבוודאי מחייב הידברות ישירה או עקיפה עם ירדן. חוסיין הגיע היום למסקנה שהוא צריך לבסס את המעמד שלו בשטחים על-ידי יוזמות חברתיות כלכליות פוליטיות, אבל גם הוא עומד בפני אותה שאלה שישראל עומדת: האם יש לו שותפים? אבל הוא גם עומד בפני השאלה מה תהיה מדיניותה של ישראל, האם היא תפריע או תיצור תנאים לפעילות כזאת או לא.

– מה הביא אותך דווקא בעת, לפני מועד קיום הרוטציה, לצאת עם תוכנית שסיכוייה להתקבל על ידי ממשלת האחדות בראשותו של יצחק שמיר קלושים ביותר?

אחד הדברים המדאיגים אותי ביותר זה מה שקורה לחברה הישראלית כתוצאה משליטתנו המתמשכת בשטחים. אני טוען שיש אינטרס ישראלי ליצור מהלך שיפחית את התלות ואת השליטה הישראלית שהיא מתולולת ופוגעת בערכי החברה. התגברות ההקצנה והגזענות, ביסוס חלק מכלכלת ישראל על ניצול עבודה זולה בשטחים והתגברות ההכרה בקרב חלק גדול מהאנשים שזה לא מצב זמני אלא מצב של קבע. עשרים שנה עסקנו בשאלה מה יהיה בסוף? מה יהיה פתרון הקבע? לא עסקנו בשאלה מה קורה בינתיים. הדבר הקשה ביותר הוא, שאני מסכם מה שקרה בשנתיים מאז עמדנו בראש, בממשלת האחדות, ורואה שלמעשה, לא השתנה שום דבר. מצד אחד, לא חל שום שינוי בתהליכים הבסיסיים של השקעות להתנחלויות ביהודה ושומרון והעסקת פועלים ערביים בעבודה זולה בישראל, ומצד שני, מפלגת העבודה לא גיבשה לעצמה שום תוכנית לגבי יהודה ושומרון. עקרונות יש – אבל תוכנית אין, ודווקא מול הליכוד יש צורך לגבש תוכנית מקיפה. בשנתיים אלה הגעתי למסקנה שכל עוד אין תוכנית, גם לא יבוא שום שינוי. דיברו על פיתוח כלכלי ועל איכות חיים, אבל זה לא הפך לקונצפציה ופה יש איזו שהיא תפיסה, שאתה הולך להגשים בנושא השטחים. בצד הפתרון הפוליטי שאליו שאפנו כל השנים יש לשאול שתי שאלות נוספות: היה ופתרון פוליטי לא יבוא בזמן הקרוב כיצד לדאוג לכך שהחברה הישראלית לא תתכרסם ותהפוך לחברה שולטת וכובשת בערכים ובמושגים שלה, ושנית, דווקא היום עם ההתפתחויות המדיניות ביחסה של ירדן לאש"ף איך מסייעים באמת לצמיחה פוליטית כזאת בשטחים שתהיה מוכנה להיות הציבור למהלך מדיני.

„ירדן תקבל בברכה יוזמה חדשה של ארה"ב"

מאת דן אבידן סופר „דבר" בענייני ערבים

ירדן תקבל בברכה יוזמה מדינית אמריקאית חדשה במזרח-התיכון – אמרו אתמול מקורות רשמיים בבירת-עמן. המקורות הגיבו בכך על הידיעות שפורסמו שלשום בוואשינגטון, לפיהן שוקלת ארה"ב לחדש את יוזמתה המדינית באיזור, ואולי אף לשגר בקרוב למזרח-התיכון את שר החוץ, שולץ.

עם זאת, אמרו המקורות הירדניים, כי כל יוזמה מדינית אמריקאית חדשה תידון מראש לכשלון אם לא תביא בחשבון את תפקידה של סוריה במזה"ת ואת הסכמתה האחרונה של ברה"מ לשתף בועידה בינלאומית לפתרון הסכסוך באזור את חמש המדינות החברות הקבועות במועצת הבטחון, בנוסף לשתי מעצמות העל.

בינתיים, אמר יועצו המדיני של הנשיא מובארק, ד"ר אוסאמה אל-באז, כי שליחותו האחרונה של סגן נשיא ארה"ב במזה"ת לא השיגה כל התקדמות בתחום התהליך המדיני באיזור. בראיון לשבועון הקאהירי „אל-מוסאוואר" אמר אל-באז כי לדעתו מסעו של בוש במזה"ת נועד לקדם את מסע הבחירות של סגן הנשיא לקראת מערכת הבחירות לנשיאות הצפויה בארה"ב.

החלטת בג"ץ בעתירת 2 עיתוני מזרח-ירושלים נגד סגירתם – תוך ימים

(ע). – בית-המשפט הגבוה לצדק יפרסם בתוך ימים מספר את החלטתו לגבי עתירת שני העיתונים במזרח-ירושלים, שמשרד הפנים ביטל את רשיונם. עד מתן פסק-הדין נמשכת הופעת העיתונים.

אתמול בדיון בעתירה, עיין בית-המשפט הגבוה לצדק בתיק מסמכים עב-כרס, שהוכן על-ידי אנשי שרות הבטחון הכללי והבא להוכיח כי שני העיתונים „אל מיתאק" ו„אל עהד" ממומנים על ידי ארגון המחבלים „החזית העממית לשחרור פלסטין".

בא-כוח העיתונים, עו"ד אליס חורי ביקש מבית המשפט כי יתן לו לעיין בחומר. לאחר כשלוש שעות שבהם עיינו השופטים, שלמה לוין, אליעזר גולדברג ויהודה מלץ בחומר החסוי החליטו שלא לגלות את תוכנו לעותרים. החומר החסוי ייבחן על-ידי השופטים ואלה יקבעו בפסק דינם אם יש בו בסיס לסגירת העיתון.

סידורים להטסת גופתה של מושתלת הכבד שמתה בבי"ח בבריטניה

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). – דובר בית החולים „קינגס קולג'" אישר אתמול כי הילדה עליזה אריב, אשר הובאה לבית החולים יום קודם לכן בטיסה מישראל כשמצבה קשה, מתה אתמול בערב. הדובר סירב למסור פרטים נוספים על-פי הוראת אבי הילדה. אמש נעשו סידורים להטסת גופתה חזרה ארצה.

נלכד הנמר ששוטט במצפה-רמון וטרף עשרות עזים ותיישים

[illegible] סופר „דבר" בדרום

לאחר כמה לילות שבהם הטיל את חיתתו על תושבי מצפה רמון, נלכד אתמול הנמר שטרף, [illegible] עשרות עזים, כבשים, ברווזים ותיישים.

תושבי עיירה מפוחדים התקשרו למערכות העיתונים וסיפרו כי ראו נמר משוטט ברחובות הישוב. אנשי רשות שמורות הטבע הודיעו בתגובה כי אין מקום להבהלה, שכן הנמרים באזור אינם מסוכנים לבני אדם.

מנהל פינת החי, יצחק אלמקיאס, הזעיק את פקחי רשות שמורות הטבע, שבלילות האחרונים הציבו מלכודות באיזור, במטרה ללכוד את הנמר. הפקחים, בראשותו של זואולוג הרשות, הציבו בכניסה לפינת החי כלוב שמולכד בפתיונות חיים בדמות ברווז וכרעי כבש.

אתמול, סמוך לחצות נלכד הנמר בתוך הכלוב, כאשר היה בדרכו לפינת החי. פקחי הרשות הרדימו את הנמר, זכר כבן שנתיים-שלוש, באמצעות זריקת הרדמה לאחר שהנמר נשקל „מחוג השקילה הראה על 34 ק"ג", הוצמד לגופו משדר והוא שוחרר לחופשי במכתש רמון.

סגן-מפקד חיל-הים לשעבר:

„מפקד 'דקר' לא ידע על מגבלות הצלילה שלה"

(ע). – סגן מפקד חיל-הים לשעבר, תת-אלוף (מיל.) גדעון רז, גילה אתמול כי יתכן שאסון טביעתה של הצוללת „דקר" נגרם בין היתר בשל מגבלות הצלילה שלה. מפקד הצוללת ואנשי צוותה, כך אמר רז, לא היו מודעים למגבלות אלה. המגבלות נתגלו לאחר שנבדקה הצוללת „האחות" „לוויתן".

הצוללת „דקר" אבדה ב-1968 על 69 אנשי צוותה, לאחר שהפליגה מאנגליה לישראל. סגן מפקד חיל-הים לשעבר גילה בראיון עמו בקול ישראל, כי הצוללת האחות „לוויתן" נבדקה והתגלו בה שינויים, שהחלישו את עמידתה בלחץ המים. נראה שאותן מגבלות היו גם ב„דקר" וכי מפקדיה לא ידעו את מגבלות עומק הצלילה האמיתיות, שהתגלו כאמור לאחר בדיקת הצוללת השניה. בעקבות זאת חוזקו המערכות של „לוויתן".

עם זאת הטעים הקצין הבכיר, כי הסיבות האפשריות לאסון כללו גם טביעה בשל פעולות איבה או טעות אנוש. אל כן הנמנע, אמר, כי שילוב של טעות אנוש וגם אותם שינויים ומגבלות צלילה גרמו אסון.

מכרז למשרת עורך „מבט" – תוך ימים; קרפין – ל„מבט שני"

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הודיע אתמול כי בימים הקרובים יתפרסם מכרז למישרת עורך „מבט", וכי מיכאל קרפין סיים קדנציה בת שלוש שנים.

למכרז, שיתפרסם כאמור בימים הקרובים, עתידים לגשת כמה אנשים מחטיבת החדשות בטלוויזיה, ובכללם יעקב אחימאיר ורפיק חלבי. יעקב אחימאיר אמר אתמול ל„דבר", כי יש בכוונתו לגשת למכרז, אבל „דבר זה תלוי בשטויות שידברו מעתה ועד לפרסום המכרז".

בהודעה שהתפרסמה אתמול מטעם מנכ"ל רשות השידור נאמר עוד, כי מיכאל קרפין קיבל את ההצעה לערוך את המשדר „מבט שני".

החלטת המנכ"ל בדבר אי-הארכת מינויו של קרפין למשך קדנציה נוספת, באה בעקבות לחצים פוליטיים, אשר גרמו לאי-שקט ברשות השידור. פורת אמר אתמול ל„דבר", כי החליט לערוך מכרז לתפקיד עורך „מבט", „לפי מיטב השיקולים המקצועיים. אני לא מתייחס ללחצים כאלה או אחרים. הדבר היחיד שעמד לנגד עיני הוא האינטרסים המקצועיים של המערכת".

עם פתיחת המכרז למשרת עורך „מבט" צפויים חילופי תפקידים בחטיבת החדשות בטלוויזיה.

כן נמסר כי מנכ"ל רשות השידור יעמיד לדין משמעתי את מנהל חטיבת החדשות, יאיר שטרן בעקבות פנייתו לשר החינוך, יצחק נבון, בה הסביר לשר כי אין מקום להארכת מינויו של קרפין.

חב' החשמל הירושלמית שבתה חלקית – לא היו שיבושי אספקה

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

כמה עשרות מעובדי חברת החשמל הערבית של מזרח ירושלים ערכו אתמול שביתת-שבת בכניסה למשרדי החברה במחאה על פעולת המשטרה ואנשי ההוצאה-לפועל אתמול.

לסופר „דבר" נודע כי בכספת שנפרצה על-ידי המשטרה לא נמצא כסף רב. בתקופה האחרונה מוטלים עיקולים על כספי חברת החשמל הערבית המופקדים בבנקים, אולם אנשי החברה עוקפים את העיקולים וצוברים את הכסף במקומות אחרים, ומשתמשים בו בין היתר לתשלום משכורות העובדים. נראה כי כוונת ההוצאה-לפועל היתה לתפוס כספים אלה.

יו"ר החברה הערבית, אנוור נוסייבה, אמר אמש כי הנהלת החברה וממשלת ישראל מנהלות מו"מ וכי הוא מצטער על הפריצה למשרדי החברה. השביתה שקיימו אתמול עובדי החברה היתה חלקית, ולא היו שיבושים באספקת החשמל.

הברה אמריקאית למערכות צילום מוטסות מאשימה את ישראל ב„ריגול" – ותובעת כסף

הממשל מתייחס להאשמה בביטול • הברות מסחריות מנסות להוציא כספים מישראל תוך ניצול הפרשות האחרונות • קיפאון במגעים עם הממשל לפתרון פרשת [illegible]

[illegible]

זו הידיעה, שפורסמה לראשונה ב„דבר" ב-13 ביולי. בארה"ב מכחישים בימים אלה נמרצות ידיעות על-פיהן הוקם צוות שתפקידו לתאם חשדות נגד ישראל בדבר הברחות טכנולוגיות מתקדמות. „שיקאגו טריביון", רשת אי. בי. סי ובעקבותיהם העתונות הישראלית נזכרו לגלות זאת באיחור של חודש.

משלחת של ארגון המורים מחתה בברלין על לימוד ההימנון הישן

מאת יעל משיבויו, סופרת „דבר" לענייני חינוך

משלחת ארגון המורים העל-יסודיים מחתה אתמול כנגד הוראת שר החינוך הגרמני ללמד את ההימנון הגרמני הישן, הכולל את השורה „דויטשלנד איבר אלס" (גרמניה מעל הכל). נציגי ארגון המורים השוהים בברלין מסרו את מחאתם בפני הנספח המקומי.

נציגי המורים אמרו כי הסקר המוכיח ש-70 אחוז מהעם הגרמני רוצים כי ההימנון הישן יילמד בבתי-הספר בגרמניה, הינם מדאיגים. לעמדה האפל של גרמניה אין מקום בגרמניה המתיימרת להיות אחרת, אמרו נציגי המורים העל-יסודיים.

חברי הוועד הישראלי לדיאלוג עם הפלשתינאים

„נפר את החוק האוסר קיום מפגשים עם אנשי אש"ף"

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

„נפר את החוק האוסר מפגשים עם אנשי אש"ף", אמרו אתמול חברי הוועד הישראלי לדיאלוג עם הפלשתינאים מיסודם של בני עדות המזרח במסיבת עיתונאים שערכו בירושלים.

בפגישה השתתפו חברי הוועד הישראלי: הפרופ' שאול אלבז, שמעון בלאס, לטיף דורי והסופרת יעל לוטן. מטעם הפלשתינאים נכחו במסיבת העיתונאים חנא סניורא עורך „אל פג'ר" ונציג הגדה למשלחת הירדנית-פלשתינאית, ומצטפה נתשה ראש העיר המודח של חברון. המשתתפים קראו דברי ברכה ועידוד שנשלחו להם מאישים שונים ביניהם ח"כ פרופ' דוד ליבאי וח"כ ויקטור שמטוב.

בהצהרה שקרא לטיף דורי נאמר כי החוק האוסר פגישות עם אנשי אש"ף הוא חוק שרירותי, הנוגד את ההגיון הבוסר והדמוקרטיה. „אסור לנו להפגש עם הפלשתינאים היושבים עמנו כאן משום שהם רואים באש"ף את נציגם", אמר דורי. עוד אמרו המשתתפים ששום חוק ושום כוח שבעולם לא ימנע דיאלוג בין שוחרי השלום משני הצדדים.

חנא סניורה שיבח את יוזמתם זו של בני עדות המזרח והגדיר את החוק שקיבלה הכנסת חוק נגד תהליך השלום, ואמר כי „במקום זה צריך ליצור תמריצים לדרישה להידברות בין נציגי ישראל ונציגי אש"ף". לדבריו של סניורה הנכונות הפלשתינאית להפגש עם נציגי ישראל במסגרת ועידה בינלאומית היא ההוכחה הטובה ביותר לרצונם בהידברות.

דוד צדוק ז"ל

והנה גם הוא חלף הלך לו. שבק חיים לכל חי. דוד צדוק הרע הטוב הפעיל הנמרץ, האב המסור, האדם נעים ההליכות, איש תנועת העבודה ללא תנאי, הניח את כולנו תוהים ואבלים.

עלה לארץ-ישראל החלוצית של אז, מתימן בשנת 1929 בן למשפחת יקירים, משפחת צדוק צאלח הענפה והנכבדה, שממנה יצאו אנשים למופת, רבנים, סופרים ואנשי ציבור מסורים בלב ונפש.

דוד צדוק התחיל חייו בירושלים כבנאי, כרצף. מראשוני מתיישביה של חולון עיר החולות בראשית שנות השלושים. עד מהרה הוא נתמנה לראש לשכת העבודה בחולון הפועלית. הוא לא שקט ולא נח עד שביקר את מקומות העבודה המעטים של אז ובמיוחד את אתרי הבנין באופניו שהיו לשם דבר בקרב תושבי חולון הוותיקים.

איש הועד הפועל שנים רבות ועמד בראש ועדות שונות. במייסדי הוצאת ספרים ועמד בראשה, במסגרת המחלקה לאיגוד מקצועי בראשותו של א. בקר יבל"א ושמואל כהן ז"ל.

פעילותו הציבורית הנרחבת בחולון, במיוחד כראש סניף מפלגת העבודה במשך שנים רבות, הביאה אותו בסופו של דבר לעיריית חולון שבה שימש כמ"מ ראש העיר ידידו וחברו פנחס אילון יבל"א. ידו היתה רבה בפיתוח העיר בכל מיסודיה אך יותר מכל אהב את מחלקת ההנדסה והבינוי וכן את המחלקה לתברואה, שראה בהם שירות ישיר ומעשי לתושבי העיר.

דוד צדוק ישר דרך וישר ביטוי היה. חבל שחבריו הזניחוהו מעט בשנתיים האחרונות לאחר צאתו לגימלאות – מרצונו הטוב. עם זאת ביתו היה פתוח לרווחה, בית של פרנס ציבור מודם כעם.

צר על דוד שעצם עיניו לנצח והדיר עצמו מעל כולנו. אך רוחו הטובה והעשירה עוד תשרה על רבים מאתנו שנים רבות.

שמעון אבימור

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
בעלי, אבי וסבנו היקר
איש נאמן וישר

זאב סלומון ז"ל

ההלויה התקיימה ביום רביעי טו' באב תשמ"ו (20.8.86) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בנתניה

אשתו: אלפרידה
בתו: תמר וישראל ביטנר
נכדיה: דותן, ברק ונטע

בצער וביגון רב אנו מודיעים על
פטירת בעלי, דודנו, גיסנו ודודנו היקר והאהוב

האגרונום

יהודה בן שמואל זאב פילבינסקי

ההלויה תתקיים היום יום חמישי ט"ז באב תשמ"ו
21.8.86 בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין
„הירוס" בגבול חולון בת-ים
נפגשים בשעה 12.45 ע"י השער החדש.

המשפחה האבלה

לתמי ביטנר וב"ב
משתתפים בצערך על מות

האב

בית דגניה א'

לחברנו מויסק ישראל
אתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף בלפור
ההנהלה והעובדים

במלאות שנה לפטירתו של

צבי לבנה – ליברמן

ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו
ביום ראשון – י"ט באב תשמ"ו 24.8.1986, בשעה 17.30
אחה"צ בבית העלמין בנהלל

המשפחה

לד"ר דוד רונן
המנהל הרפואי של מתו ראשל"צ

משתתפים בצערך
על מות

אמך ז"ל

בית קופת חולים

שני בכירים בחברת העובדים – רבינוביץ וחשאי – מבקשים לפרוש

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

שני אישים מרכזיים בחברת העובדים הודיעו אתמול על כוונתם לפרוש בקרוב מתפקידם: בן רבינוביץ – מתאם הפעולות של חברת העובדים ויהודה חשאי – מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית.

בן רבינוביץ (47) הצטרף [illegible] חברת העובדים לפני תשע שנים. עד למינויו כמתאם הפעולות בחברת העובדים ניהל את המחלקה הכלכלית שלה.

רבינוביץ מסר בשיחה ל„דבר" כי היה בדעתו לפרוש מחברת העובדים כבר לפני שנה וחצי, אך התבקש על ידי מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים [illegible] להשאר בתפקידו. לדבריו, לאחר שתוכנית ההבראה של קונצרן „סולל בונה" יצאה לדרך, הגיע המועד המתאים לפרישתו. זו תתבצע לקראת סוף השנה הנוכחית.

גם מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית יהודה חשאי הודיע לראשי ההסתדרות וחברת העובדים על החלטתו לפרוש מתפקידו. הוא נימק את כאי רצונו לקרקע את המערכת שבוולקה לא הסכימה עם [illegible].

חשאי, שמונה לתפקיד במארס השנה, טוען כי ניסה לארגן מחדש את ברית הקואופרציה הצרכנית, שהעידיותה לא כונסה כבר שמונה שנים ולתקן את המצב האנומלי, לדבריו, שלפיו אגודת קו-אופ תל אביב דן השרון מהווה מחצית מכלל הקואופרציה הצרכנית. לדבריו ניסה ללא הצלחה לשכנע את הוועדה המנהלת של חברת העובדים לדון בבעיה [illegible]

תוספת 720 תקנים לאחיות לא תפתור המצוקה בבתי החולים – קובע הברפלד

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

„תוספת התקנים שמציעים משרדי האוצר והבריאות לאחיות בבתי החולים קטנה ואין בה לפתור אפילו חלקית את מצוקת החולים והאחיות, הסיפור איננו מקובל". כך אמר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, לאחר שנציגי הממשלה מסרו את הצעתם להוסיף 720 תקני אחיות במערכת האישפוז בשש השנים הבאות.

הברפלד ציין, כי משיחות עם שר הבריאות, מרדכי גור, ומנכ"ל משרדו, בעקבות סיורים לימודיים של צוותי הנו"ם בבתי-חולים שונים, התברר שקיים מחסור חמור באחיות. „אם ההצעה על תוספת 720 התקנים היא גם על דעת השרים הנוגעים בדבר, אזי יש להתייחס לכך בחומרה רבה", הטעים יו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

הוא גילה שבשלב מסויים של הדיונים נוצר הרושם שנציגי הממשלה יגישו הצעה ריאלית לאין שיעור ממה שהוגשה בסופו של דבר.

עתה יבקש הברפלד להיפגש עם שרי האוצר והבריאות ואולי גם עם ראש הממשלה, כדי להעמידם על החומרה שבה רואה ההסתדרות את הטיפול בנושא. לדבריו, יש להעמיד את בעיית הסיעוד בקדימות ראשונה ולהקצות לה את התקציב הדרוש.

500 חיילים שוודים יחליפו הכוח הצרפתי בלבנון תוך כמה חודשים

מאת דן אבידן סופר „דבר" לענייני ערבים

בחמש מאות חיילים שוודים אמורים להגיע בתוך כמה חודשים לדרום לבנון כדי להחליף שם את חיילי היחידה הלוגיסטית הצרפתית בכוח יוניפי"ל. כך מסרו אתמול נציגי הממשל השוודי לאנשי משרד החוץ הלבנוני בביירות.

השוודים מחזיקים כבר בדרום לבנון כוח רפואי קטן המונה קרוב ל-150 חיילים. בינתיים דיווח אתמול העיתון הביירותי „אל-אנואר" כי סוריה מתכוונת לקצץ במחצית את כוחותיה הערוכים בצפון לבנון ובאיזור הר המתן שממזרח לביירות. לידיעה זו לא ניתן אישור משום מקור סורי רשמי. ברובע דרוזי שבמזרח ביירות התפוצץ אתמול מטען חומר נפץ וגרם לפציעתם של שלושה אנשים. שלשום בלילה התחדשו במזרח העיר התקריות בין האגפים הניצים במחנה הנוצרי. מקורות לבנונים מסרו, כי אנשיו של סמיר ג'עג'ע ניהלו חילופי ירי עם אנשי מיליציה נוצרים הנאמנים לנשיא ג'ומאייל ולהנהגה המדינית של מפלגת הפלאנגות.

בבית משפט המחוזי
בירושלים
תיק הצהרות מות 53/81

בענין: חוק הצהרות מות תשל"ח 1978
ובענין: הצהרת מותו של נספה שנות השואה לחילופין הנעדר הנס ברנדס
המבקש: הנס ברנדס
ע"י ב"כ עו"ד גבי הירש
מרחוב שטמפר 3, נתניה.

הודעה

להווה ידוע כי המבקש פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשת הצ"מ: להצהיר על מותו של נספה שנות השואה דלהלן שנעלם ומשערים שהוא מת. ולחילופין להצהיר על מותו של הנעדר דלהלן, שהנו נעדר למעלה משבע שנים ומשערים שהוא מת.
(להלן „הנעדר").
וכן להווה ידוע כי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 14.10.86 בשעה 09.00.
וזה תיאורו של הנעדר לפי הצהרת המבקש:
שם הנעדר: הנס ברנדס.
מקום ותאריך לידתו ברלין גרמניה, שנת 1952.
מקום מגוריו הקבוע היה ברלין גרמניה.
מקום מגוריו האחרון היה ברלין גרמניה.
העסקתו האחרונה: בלתי ידועה.
מקום אחרון שנראה בחיים ובתאריך: ברלין גרמניה 1945.
שם וכתובת בן משפחה הקרוב ביותר: הנס ברנדס, בית יצחק.
כל מי שיש לו ידיעות על הנעדר הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט עד למועד הדיון הנקוב לעיל, בין בכתב ובין בעל-פה, אם בעצמו או על ידי בא כוחו ויגיש את התנגדותו או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידו, בה פרט התנגדותו או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט טעמי התנגדותו, שאם לא כן יוכל בית המשפט כפי שימצא לנכון להחליט.
תאריך 30.7.86

ד"ר אליהו צבי [illegible]
רשם בית המשפט המחוזי
בירושלים

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מועצה מקומית בית-שאן

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי עמר יעקב, דרעי יצחק, וייצמן ניסים הגישו לועדה המקומית לתכנון ובניה בקשה להקלה בגוש 22922 ע"ש דרעי יצחק ח"ח 1 – גוש 22920 ח"ח 11 ע"ש עמר יעקב גוש 22921 ח"ח 50 ע"ש ויצמן ניסים בית שאן [illegible]. יישור קו בנין צידיים ואחוריים קיימים המהווים סטיה מקוי בניה בתשריטים, עפ"י סעיף 149. את ההתנגדויות אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו למ.מ בית-שאן, ניתן לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בכל יום בין השעות 08-13.00.

בן לולו שלמה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה בית-שאן

דבר DAVAR دبار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל-אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ד 65233
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות:
טלפונים ישירים:
281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 16
בנין מאוזה קומה ג'
טל. 242203
חיפה, רח' הנביאים 27
טלפונים 3-642111, ת.ד. 33104

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי ראשון-לציון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/1/1/ח.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל תחום מרחב התכנון המקומי ראשון-לציון.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת הוראות בניה על גגות בנינים.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3266 התשמ"ה, עמ' 673 ובעתון בוקר דבר מתאריך 24.10.85 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 24.10.85 בשפה העברית ובעתון בוקר הארץ מתאריך 25.10.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז
8.8.1986

للأصل

פתיחת שוק הדלק לתחרות חופשית – בדיון בין שחל לראשי משק הדלק מחר

דיון ראשון מסוגו, אשר לאפשרות של פתיחת שוק הדלק לתחרות חופשית בין בתי הזיקוק לבית חברות הדלק, יתקיים מחר בין שר האנרגיה, משה שחל, לבין ראשי משק הדלק.

היום יקיים שחל התייעצות עם מנכ"ל משרדו, ד"ר נתן ארד, ועם ראש מינהל הדלק, שמעון גלבוע, כדי לגבש סופית את עמדת משרד האנרגיה בנושא. שר האנרגיה „מגלגל" את הרעיון זה כחצי שנה, אך עד עתה נראה שגם ראשי משרדו חלוקים לגבי אפשרות יישומו. שחל סבור כי יש להנהיג את הרפורמה במשק הדלק עד סוף השנה, וכי צעד זה יחסוך למשק בין 200 ל־350 אלף דולר בשנה. זאת, על־ידי ייעול רכישות הנפט הגולמי של חברות הדלק בשוק הספוט המסתכמות היום ב־30 אחוז, תוך הגדלת הרכישות ממקור זה. (היתר נרכש באמצעות חוזים ארוכי־טווח).

הכוונה היא, שמשרד האנרגיה יקבע מחיר מכסימלי שבו יימכר הדלק לצרכנים, כאשר החברות תהיינה רשאיות למכור במחיר נמוך יותר.(כיום נקבע המחיר בשיטת ה„סקט פלוס"). במקביל, יהיה באפשרות החברות לייבא תזקיקים מחו"ל ולא יהיה מחובתן לרכשם מבתי־הזיקוק לנפט. (בז"ן). גם בז"ן יהיה רשאי לייבא את הנפט הגולמי מחו"ל ולא יהיה הכרח לרוכשו מחברות הדלק. שיטה דומה הונהגה, לדברי משרד האנרגיה, בצרפת ובאוסטריה – לשם נסעו לפני חודשים אחדים מנכ"ל המשרד וראש מינהל הדלק במטרה ללמוד את הנושא. על תוצאות סיור זה חלוקות, הדעות ול„דבר" נודע שגלבוע ממשיך להטיל ספק באשר לכדאיות הנהגת הרפורמה, בעוד שארד סבור שיש להנהיגה.

מקורות במשק הדלק הביעו חשש, כי הרפורמה המוצעת לא תהיה כלאה והתחרות בין חברות הדלק לבין בז"ן תהיה חלקית. זאת, מאחר שמשרד האנרגיה מתכוון להגביל את כמות התזקיקים שיותר לחברות הדלק לייבא ארצה, בעוד שאת השאר יהיה עליהם לרכוש מבז"ן. בדרך זו קיימת אפשרות שבז"ן יטיל את ההוצאות השוליות על אותם תזקיקים שיימכרו לחברות הדלק וכך יוכל למכור את תזקיקיו במחיר נמוך יותר ולהתחרות ב„מחיר לצרכן" של תזקיקי החברות. אותם מקורות ביקשו להזכיר, כי לפני כ־4 שנים נעשה ניסיון דומה בעקבות מסקנות „ועדת ריינשטיין", שהמליצה לאפשר לחברות הדלק לייבא ארצה 600 אלף טונות תזקיקים. עוד בטרם יושמה ההמלצה, הודיע בז"ן שבאפשרותו למכור לחברות הדלק את התזקיקים במחיר נמוך מאלה המיובאים, והעסקה לא יצאה לפועל.

נוסף על כך, העלו גורמים במשק הדלק מספר סוגיות שפתרונן אינו ברור במסגרת התוכנית המוצעת: על מי תיפול אחריות החזקת המלאים, וכיצד יוחלט מי ירכוש בשוק הספוט ומי ירכוש באמצעות חוזים ארוכי־טווח. אותם מקורות טענו, כי גם עמדת האוצר היא שיש להנהיג רפורמה אמיתית שלא תגביל את כמות היבוא של הנפט הגולמי ושל התזקיקים, או לא להנהיג רפורמה בכלל. זאת, במגמה לאלץ גם את בז"ן להתייעל.

לעת עתה, מעכב האוצר את אישור הסכם הזיקוק של בז"ן, ובמקביל, לא נחתם עדיין הסכם מבנה המחיר של חברות הדלק. כך שהוצאות התפעול הריאליות של שני הגורמים עדיין אינן ידועות ואינן מוסכמות על הכל.

בביטוח הלאומי חוששים כי האוצר יצמצם קצבאות ההשלמה למשתכרים

מאת אהרן גבע, סופר „דבר"

בביטוח הלאומי חוששים, כי האוצר יצמצם את דמי ההשלמה שמשלמים לעובדים המשתכרים פחות מהמינימום. זאת, עקב הדרישה לצמצם את תקציב הביטוח הלאומי בכ־38 מיליון שקל.

האוצר אינו יכול לשנות את הקיצבאות אותן משלמים על־פי חוק, אלא אם כן ישנה את החוק. האוצר יכול לשנות את גובה הקיצבאות שהוא ממנן או שהאוצר משתתף במימונן. האוצר מממן, בין השאר, את השלמת ההכנסה והוא משתתף במימון הקיצבאות.

אם יצמצם או יבטל האוצר את השתתפותו במימון הקיצבאות, יצומצמו הקיצבאות או הרזרבות של הביטוח הלאומי. אותן רזרבות כבר הצטמצמו בזמן האחרון משום שהביטוח הלאומי משלם לציבור יותר מאשר הוא גובה, וכך תגבר תלות הביטוח הלאומי באוצר.

עובדים סוציאליים ואנשי אקדמיה העוסקים בענייני רווחה הביעו את פליאתם על כך, ששר הרווחה, משה קצב, היה השר היחיד שלא מצא לנכון להיות בישראל בעת המאבק בממשלה על קיצוץ תקציב משרדו. קצב נסע לחו"ל בשליחות המגבית.

„מגוחך לחשוב שהממשל קם בבוקר ומחליט לשנות מדיניותו במזה"ת"

פקידים בארה"ב מגיבים בביטול על הידיעות כי הממשל מעיין מחדש במדיניותו: אוגוסט דל בחדשות...

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הממיים דיפרטמנט והדרמי־הממשל אחרים, הבקיאים במדיניות־חוץ, הגיבו בביטול על ידיעות „ניו יורק טיימס" כמנומה ברמה, בסמוך לתזה שבה נופש הנשיא רייגן, כאילו עוסק עתה הממשלה בעיון מחודש במדיניותו במזה"ת.

אף שלא הוכחשו עובדות ידועות, ביניהן התייחסות הממשל בחיוב להתפתחויות האחרונות באיזור והאפשרות כי שר החוץ ג'ורג' שולץ ייצא למסע באיזור, אמרו פקידים בוואשינגטון כי אין כל חידוש. „לולא נמצאנו בחודש אוגוסט, הדל בחדשות, היתה ידיעה כזו נקברת בתחתית עמוד פנימי ולא מופיעה בעמודו הראשי של ה'טיימס'," אמר פקיד בממשל.

פקיד אחר אמר, כי הידיעה שפורסמה בישראל ושלפיה יום רייגן מפגש בוואשינגטון בהשתתפות ראש־הממשלה פרס, המלך חוסיין והנשיא מובארק היא „שטות מוחלטת" וכי לדעת הממשל טרם בשלו הנסיבות למאמץ אמריקאי לגישור על פני הפער שבין הצדדים.

הפקידים בקליפורניה אמרו ל„טיימס", כי בעקבות מפגש פרס עם המלך חסן במארוקו, שיפור יחסי ישראל־מצרים ושיחות הלסינקי, כולן התפתחויות חיוביות, החל שולץ – עם עוזריו בסטייט דיפרטמנט ועם היועץ לבטחון לאומי פוינדקסטר – לעיין במדיניות ארה"ב באיזור ושוקל מסע לאיזור.

בוואשינגטון אמר אחד הפקידים האמריקאים בתגובה, כי מגוחך לחשוב „שאנחנו מתעוררים לפנות בוקר ומבינים לפתע, שהתנאים השתנו ודרוש עיון. כרגיל בממשל, מבצעים הערכות מצב בעקבות התפתחויות. זו הערכת־מצב רצופה ומתמשכת ואין לצפות בעקבותיה ליזמה חשובה".

עם תוי קניה ישראכרט

תוי הקניה של ישראכרט עושים את כולם מרוצים ומחייכים לקראת החגים...

העובדים מרוצים כי הם יכולים לבחור לעצמם את השי הנחוץ להם מתוך מבחר ענק של מוצרים במאות בתי עסק ברחבי הארץ.

המוסדות והמפעלים מרוצים כי רכשו את לב עובדיהם במתנה המתאימה, ואת תוי הקניה - בתנאים מיוחדים ובנוחות מירבית.

להזמנות - נא לפנות למחלקת השיווק בישראכרט טל. (03)7531531

ישראכרט אלא מה.

„הארגון להגנת יהודים": נפעל בתוקפנות נגד הסובייטים והאנטישמים

(ע). – „הארגון להגנת יהודים", בארה"ב יפתח במסע פעולות הסברה והתגובות־נגד נגד שגרירויות הדיפלומטים סובייטיים במקומות שונים בעולם, עד שלשלטונות ברה"מ ישנו את עמדתם כלפי היהודים ויפתחו את שערי ארצם ליציאת יהודים – אמר אתמול מרדכי לוי (24), יליד ארה"ב, העומד בראש הארגון, במסיבת עיתונאים בירושלים.

לדבריו, הארגון להגנת יהודים הוא מיליטאנטי מוצהר, שנטל על עצמו את המשימה להרתיע בדרך תוקפנית את האנטישמים והניאו־נאצים, כמו פאררחאן ועמיתו לארוש, מפעילותם הנפשעת ברחבי ארה"ב נגד יהודים.

„הארגון הזה מצטרף הארגון היהודי עם המוח היהודי", אמר לוי. לטענתו, חברים בארגון כיום כ־3500 בני נוער יהודים. המטרה היא – אמר – לפעול במלוא התנופה, למען הצלתם של יהודים מסכנות השמדה אם בברה"מ, אם בארצות אחרות. הוא סיפר עוד, כי הארגון מפעיל בארה"ב מחנות אימונים בדרכי הגנה עצמית, ושימוש חוקי בנשק ומם לכל יהודי שבא ומבקש להתאמן.

עם זאת הדגיש: „אין אנו תנועת מחתרת ואין לנו כוונות פוליטיות, אלא רק מטרה אחת – להבטיח את שלומם של אחינו היהודים".

ד"ר ולד: הרמטכ"ל – מלך מלכי הראש הקטן

(ע). – בהתקפה חריפה על הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי בגלל המינויים האחרונים בצה"ל יצא ד"ר עמנואל ולד בפגישה עם קבוצת הורים שכולים, שהתקיימה ברמת־גן. ההורים השכולים נאבקים למען הקמת ועדת חקירה על מלחמת לבנון.

ד"ר ולד אמר, כי מה שדרוש לצה"ל כיום, כדי להבריאו, זה רמטכ"ל המוכן לבצע רפורמה יסודית, ולאו־דווקא בקרב המועמדים הנאבקים כיום על התפקיד במטה הכללי.

לדבריו, הרמטכ"ל יודע כי ליקויי ביצוע הם שגרמו לכשלונות במלחמת לבנון, ודוחה את הטענה כאילו הפיקוד העליון בצה"ל לא ידע בדיוק מה היו המטרות הצבאיות בלבנון: להכות את הסורים ולגרשם מהבקעה, יחד עם המלחמה במחבלים. הפיקוד הבכיר נכשל בזה שלא הצליח לבצע את המשימות העיקריות על־פי לוח הזמנים שהוטלו על המפקדים, בעיקר בגזרה המרכזית למרות עדיפות הכוחות העצומה והשליטה המוחלטת בשמי לבנון.

ד"ר ולד טען, כי עם כל ההסתייגויות מן המטרות הפוליטיות שהיו לשר אריאל שרון, תכניתו הצבאית היתה נכונה וסבירה וכשלונה נבע רק מליקויי ביצוע.

הוא האשים את שר הבטחון, יצחק רבין, על שהוא נגרר אחרי הרמטכ"ל בתופעת „הראש הקטן". לדבריו, רב־אלוף משה לוי הוא „מלך מלכי הראש הקטן בצה"ל". יש הכרח, אמר, ששר הבטחון יעמוד על מינוי רמטכ"ל שיהיה מוכן להתמודד עם הבעיות המשפיעות כיום על רמת הביצוע הלקויות של צה"ל ועם „בינוניות" של רמת הפיקוד.

1500 בני־נוער מתל־אביב השתתפו אתמול בכנס תנועת „עם יפה עם אחד" בקולנוע ת"א לציון תחילת פעולות התנועה בתשמ"ז. בצילום: היו"ר, נעמי שדמי מגישה תעודת הוקרה לאמנון גלובוס מחברת גלובוס־גולן (צילום: י.ב.פ.א)

ועד עובדי הנדסה נוקט עיצומים

רשת ג' היום בלי פירסומות בין 12 ל־4

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

היום לא ישודרו שידורי פרסומת ב„קול ישראל", ברשת ג', החל מן השעה 12:00 בצהריים עד השעה 4 אחה"צ, לאחר שתביעות ועד עובדי ההנדסה ברדיו לקבלת תוספת איזון לא נענו.

אתמול לא שודרו פרסומות ברשת ב' בין השעות 10:00 בבוקר ל־2 אחה"צ. עובדי הנדסה ברדיו פתחו בצעדים אלה לאחר ניסיונות רבים לקיים מו"מ עם ההנהלה בדבר תביעתם לקבל תוספת איזון, אשר שולמה כבר לסקטורים מקבילים במשק. עובדי ההנדסה ברדיו הודיעו כי ישקלו הרפה מדורגת של צעדיהם אם לא תפתח עמם ההנהלה במשא־ומתן.

היום גם לא ישודרו ככל הנראה משדרי השירות בטלוויזיה.

שר התעשיה הצרפתי הגיע לביקור בן 4 ימים

(ע). – שר התעשיה, התקשורת והתיירות של צרפת, אלן מדלן בא אמש לביקור רשמי של 4 ימים בישראל כאורחו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, שקיבל את פניו בנמל בן גוריון.

השר האורח, שהוא השר הראשון בממשלת ז'אק שיראק המבקר בארץ, לא היה מוכן להשיב לשאלה האם האפשרות שישראל תרכוש כור אטומי בצרפת לצרכי ייצור חשמל בארץ תהיה בין הנושאים שבהם ידון כאן. „בוודאי נדון בנושאים מהותיים וקונקרטיים, והכוונה לברר את האפשרויות של שיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח התעשייתי", אמר.

האלוף פלד הבטיח:

צה"ל ישקול להקל מעבר דרוזים מרצועת הביטחון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הבטיח אתמול כי צה"ל יבדוק אפשרות להקל על מעברם של דרוזים תושבי רצועת הבטחון מלבנון לישראל דרך מעברי הגדר הטובה, ולהתיר מעברם של יותר דרוזים לבנוניים המבקשים לבקר את קרובי משפחותיהם בארץ.

כן תיבדק אפשרות להתיר למספר נכבדים ותושבים דרוזים המתגוררים מחוץ לרצועת הביטחון לבוא לבקר את קרוביהם במקומות הקדושים לדרוזים בארץ.

„פולקסוואגן" ו„אודי" – המכוניות האירופאיות הנמכרות ביותר בארץ במחצית השנה

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מכוניות „פולקסוגן–אודי" היו מכוניות האירופיות הנמכרות ביותר בארץ בששת החודשים הראשונים של השנה. בקרב מכוניות הנוסעים האירופיות תפסו את המקום הראשון דגמי „אופל".

מנתונים, שהגיעו לידי סופר „דבר" מסתבר, כי במחצית הראשונה של השנה נמכרו 3,571 מכוניות „פולקסוגן–אודי", לרבות רכב פרטי, מסחרי ומוניות. במקום השני עומדת „פורד" – 2,641 מכוניות, ואחריה „אופל" – 2,618 ו„פיאט" – 2,546.

אנשים ◎ אנשים ◎

מינוי

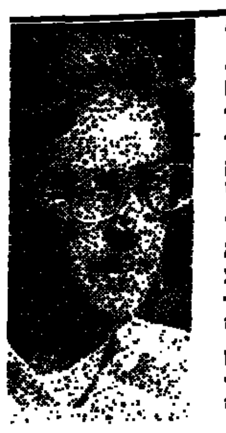

„פורום קירקפאטריק" למנהיגות ולמדיניות ציבורית, אשר הוקם אשתקד, מינה את דן פתיר (בתמונה), למנהלו הכללי. הפורום הנושא את שמה של ד"ר ג'ין קירקפאטריק, לשעבר הנציגה הראשית של ארה"ב באו"ם, ומידידיה הבולטים של ישראל בארה"ב, יועד לשמש במה ציבורית לדיון בנושאים העומדים על סדר־יומה של ישראל, לחשיבה ולמחקר בנושאים אלה, ולעידוד המנהיגות הצעירה בישראל. הפורום יופעל ליד אוניברסיטת תל־אביב. כראש חבר הנאמנים של הפורום עומדות ד"ר ג'ין קירקפאטריק (יו"ר כבוד) ולין מאירהוף (יו"ר). חברים בו אישים מרחבי ארה"ב, ביניהם שר העבודה של ארה"ב וויליאם ברוק, שגריר ארה"ב לשעבר בישראל סמואל לואיס, ואחרים. מחבריו הישראליים של הפורום, נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' משה מני, הדיקאן פרופ' יהודה בן־שאול, ופרופ' יהודה אלקנה.

אינו מודהה

עבור כמה מחברי הכנסת של הליכוד התחיה היה זה אתמול ביקור ראשון והיכרות ראשונה בשטח 9 וסביבתו. משום כך ביקשו הח"כים, המבקרים, להיות מודרכים במהלך סיורם ע"י איש ציבור צפתי, המכיר היטב את השטח ובעיותיו. הם פנו תחילה אל יו"ר המועצה האזורית משגב, אריק רז, איש המערך אך זה סירב לבקשה בטענה כי אינו מודהה עם טענותיהם ודעותיהם של הליכוד והתחיה בנושא זה. אחר כך „גילו" הח"כים את הממונה לשעבר על מחוז הצפון ישראל קניג, שדעותיו בנושא קרובות לדעותיהם, והוא נענה ברצון לשמש מדריך בסיורם.

שיקול לא צבאי

„תשאל אותי על רציף מספר תשע בנמל אשדוד ולא על שטח 9" – ביקש השר חיים קורפו (בתמונה), מעתונאי, אשר שאל אותו אתמול מה דעתו על ביקורתו של השר דוד לוי כלפי עמיתו במפלגת חרות בנושא שטח 9. לאחר הרהור קל הביע שר התחבורה דעתו בנושא, ואמר, שהצבא ומשרד הבטחון צריכים לקבל החלטות על מכירת שטחי אימונים לאוכלוסיה אזרחית מנקודת ראות של תועלת צבאית טהורה. צבא צריך גם לקחת בחשבון את האפשרות, שיתכן שיזדקק לשטחים כאלה בעתיד, ו„עד כמה שידוע לי קיים בארץ מחנק בשטחי אימונים לצבא, ובין השאר היו בעיות גדולות כאשר בדרום ביקשו מהצבא לשחרר שטחים בשביל בריכות חימצון. לדעתי, קשה להשתחרר מהרושם שבסוגיית שטח 9 השפיעו גם גורמים פוליטיים ולא רק שיקולים צבאיים טהורים".

יוסף מיכלסקי

„הפורום הישראלי"

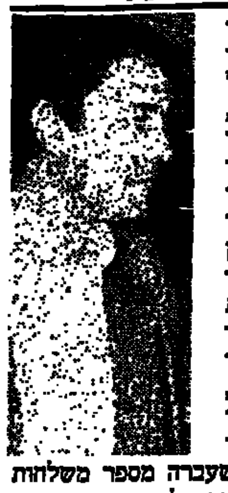

לקראת אמצע ספטמבר עומדת להערך עצרת עולמית של „הפורום הישראלי", גוף וולנטרי, שנוסד לפני מספר שנים והציב לפניו מטרה ליזום, לחזק ולטפח קשרים בין ישראלים ובין מנהיגים יהודיים מקרב קהילות שונות בתפוצות. הפורום שרק על מספר פרויקטים בתחום הכלכלה, החינוך והתרבות. במסגרת הפורום התארחו בארץ בשנה שעברה מספר משלחות כלכליות מארה"ב, אשר גילו ענין רב בעשיה כאן ובמיוחד בתשתית התעשייתית והכלכלית. האגף מורכב מחברים ישראליים, אשר מאיישים עמדות ומשרות מפתח בחברה הישראלית. בין היוזמים והפעילים: דוד קולייץ (בתמונה), שמואל בקרוביץ, זאב ביאלסקי, חיים רוזוב ומוטי פרידמן.

ביקור „צפוף"

סדר־יום מפרך מצפה כאן לשרה המערב־גרמנית פרופ' ריטה זיסמוט, שתגיע לארץ ב־1 בספטמבר. יש לפרופ' זיסמוט הזמנה כפולה: משר החינוך יצחק נבון ושר הבריאות מרדכי גור, והיא תהיה אורחת של שניהם, שכן התיק שלה כולל עניינים של נוער, משפחה, נשים ובריאות.

היא תשהה בארץ שישה ימים גדושי פעילות של פגישות ודיונים וסיורים והרצאות. בין השאר תרצה השרה הפדראלית, באנגלית, על הנוער הגרמני היום, במכון ואן ליר בירושלים. הסעיף המעשי על סדר־יומה הוא קידום חילופי הנוער. במסגרת זו תקיים מיפגש עם נוער ישראלי וגרמני „מחולף", ועם המועצה לחילופי נוער בראשות ח"כ חיים רמון. צפוי לה, כמובן, פגישה עם מארחיה, וביקור במוסדות בריאות בנגב, בלוויית סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, שיחה עם מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמת, סיור בירושלים, מסיבת עתונאים, ומה לא.

אלא שדבר אחד ברור: סדר־היום הדחוס נקבע בהתאם למשאלתה, והיא שביקשה למלא אותו עד אין מנוחה.

לא להקפיא

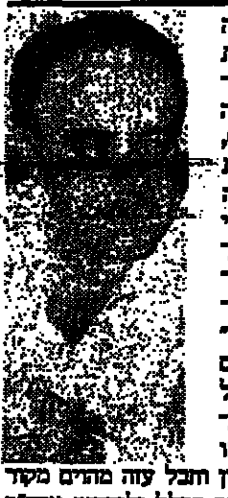

ראש מחלקת העליה בסוכנות היהודית הגיב אתמול על תוכניתו של שר הקליטה יעקב צור (בתמונה), הקוראת להקפאת ההתיישבות ביהודה ושומרון באומרו כי 60 אחוז מעולי המערב מעדיפים לגור ביהודה, שומרון וירושלים. „עולים אלה" אמר אהרן, „מחפשים אתגר והגשמה של חלוצים הרוצים לבנות את ביתם במו ידיהם. יהודה ושומרון חובל עוד מהוים מקור משיכה ליהודי המערב בכלל וליהדות ארה"ב בפרט, ולאור המצב הקשה של העלייה אין להציע שום תוכנית שתפגע בנושא זה".

יקיר צור

מזל טוב

מזל טוב לסימה ול־חיים הברפלד (בתמונה) שהשיאו שלשום את בתם יעל לתומר מס, בן קיבוץ משמר העמק. החתונה נערכה על הדשא בקיבוץ והקרואים תהו אם אלה „נישואי תערובת פוליטית" בין בת „העבודה" ובן מפ"ם. לבסוף החולט כי מאחר ששתי המפלגות פועלות בהסתדרות במסגרת המערך והברפלד הוא מבכירי ההסתדרות, הכל נשאר במשפחה הפוליטית.

בין האורחים היו, כמובן, ראשי ההסתדרות, ובן ראשי התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן ואבי פילוסוף, שהציעו לגמוד את הסכם השכר במסגרת האירוע... היו גם הרבה עסקנים של התאחדות הכדורגל שהברפלד שימש יו"ר ההנהלה שלה.

ראש כנסיה

הזמר סטיבי וונדר, השחקן ביל קוסבי, הסנאטור אדוארד קנדי, הזמר ליאונל ריצ'י והאיר בלפונטה הם בין המכובדים אשר זכו להיות מוזמנים להכתרתו ב־7 בספטמבר של דזמונד טוטו (בתמונה), לארכיבישוף האנגליקני של קייפטאון.

טוטו, הבישוף של יוהנסבורג וחתן פרס נובל לשלום לשנת 1984, יוכתר כראש הכנסיה האנגליקנית בטקס שייערך בכנסית סט. ג'ורג' בקייפטאון בנוכחות 1350 מוזמנים.

הרב הראשי של בקה"ח הדסה עין־כרם מברך את חתן הבר־מצווה ה„ציקי" „ליטל־סאן", אשר הניח טלית בבית הכנסת ע"ש שאגאל בעין־כרם. צילום: אבי חיון

המדור נערך היום ע"י אורה זרניצקי

עליות שערים באווירה אופטימית

מאת שמואל רוזנבלום

עוד שיפור נרשם בבורסה ועיקרו באווירה אופטימית השוררת בקרב המקורבים. לאחר יומיים של מגמת שוק מעורב תוך מימוש רווחים התחיל השוק במגמת שיפור בשערים העשויה להמשך בקרוב ביותר עת.

כתופעה לוואי למגמה החיובית, אפשר לראות זרימת כספים לכיוון קרנות הנאמנות המתמחות במניות והזוכות להפצה יומיומית הולכת וגדלה. זרימה כספית זו באה ע"ח הקרנות הסולידיות שנקלעו לאפיקי השקעה חסר דמיון ויכולת תימרון באחרונה. כמו"כ באים כספים מפיקדונות שקליים שיפוט בהמתנה ע"מ לראות כיצד יתפתח שוק ההון בזמן הקרוב. בשלב הנוכחי מצויות קרנות בנק הפועלים בעמדה חיובית ביותר כלפי שוק המניות. עמדה זו מוצאת ביטויה בהופעת ביקושים יומיים בלידר ותוספת הצעים בני"ע סובים ללא שינוי בשערן. קרנות בל"ל מצויות בעמדה חיובית אך פחות אגרסיבית מקרנות הפועלים. בל"ל תומך בלקיחת הצעים בני"ע המזוהים עימו ובחלק אחר מהמניות הוא מופיע בביקושים סבירים ויוצא מהם במידת האפשר בעליות קלות ביותר. יתר הברוקרים וקרנות הנאמנות שבניהול פרטי מנסות להגדיל פוזיציות במניות, כשעיקר הדגש ניתן למניות כבדות כקופסאות פז ופטרוכימיים. ניתן להבחין שעיקר הפעילות הבורסאית מתרכזת במניות מסוג ים המלח, כבלי ציון, חיפה כימיקלים, פולגת, פ.י.ב.י ונוספות שבהן המחזור הכספי גדול מבאחרונה.

האווירה החיובית בפעילות במניות הפעם מאופיינת בעליות שערים „סבירות" ובניגוד לעבר ללא תנודות חריפות כתנ"מ וקנים או מוכרים בלבד. הערכות מקורבי השוק הגופים הפעילים מדברות על יצירת מדרגת שערים ברמה גבוהה וחדשה בשוק תוך גידול בנפח העסקאות וכניסת משקיעים נוספים למעגל הפעיל בשוק. ניתן לתמוך בגישה זו, אם לא יהיו משברים כלכליים-פוליטיים.

שינויי שער במסחר

מניות פ.י.ב.י. עלו 2.1% והבינלאומי הוסיפו 0.4%. בבנקאיות שררה מגמה מעורבת תוך עליות באי.די.בי וירידה של 0.5% בבל"ל. התשואה בבנקאיות ממשיכה להשאר גבוהה כמקודם. מניות אזורים עלו 2.5% במחזור 11778 ע.ב. לעומת ביקוש 11031 ע.ב. במניות נכסי אזורים ממשיכים להופיע הצעים כבדים, כמעט מסודות קבועה. נכסי אזורים חילקה לפני כארבעה חודשים 750% מניות הטבה ועד לחלוקה היתה המניה להיט בורסאי. מעת החלוקה נרדמה המניה ושערה לא עלה אלא אף ירד בארבעת החודשים האחרונים. ניתן להניח שבקרוב תחול התעוררות במניה ולאור המתרחש בשוק הדבר יתרחש בקרוב יחסית.

מניות תגל המשיכו בריצתן כלפי מעלה ואתמול הוסיפו 55 לשערן. מניות תגל נחשבות לספקולטיביות, ויש להניח שהפעילות בהן תמשיך להיות בעלת תנודות חריפות. קופסאות פז 5 עלו ב-10% תוך ביקוש 2402 ע.ב. ומחזור 1048 ע.ב. קופסאות פז 1 עלו ב-6.3% בביקוש 13945 ע.ב. ובמחזור באה של 9392 ע.ב. במניות החברה מורגשת פעילות ערה ביותר וגורמים בורסאיים מצפים לעליות חוקות נוספת בהמשך. כבלי ציון המשיכו במגמה חיובית ושערן עלה 1.6%. גם במניות אלה צופים מקורבי השוק להמשך פעילות חיובי בהמשך. בענף הטכסטיל שררה מגמה מעורבת עם נטיה לעליות. לינת עלתה ב-3.6%, דלתא גליל עלתה ב-1.1%, מקס 0.5 עלתה ב-2.6 ופולגת 0.4 עלתה ב-1%.

מניות ספקטרוניקס 1 מגלות סימני פעילות ושערן עלה ב-2.5%. מניה זו נחשבת לני"ע רזים בחודשים האחרונים. הסבה עלתה 2.1% וניתן להניח שבשערי המניה עשוי לחול שיפור בזמן הקרוב. בטבע נמשכה הפסקת המסחר וכנראה חל שיפור באה בתוצאות.

שיפור ניכר בתוצאות העסקיות

להלן נתונים בנוגע לפירסומי מאזנים חיוביים בחברות בורסאיות:

שם המניה	רווח מתואם	רווח קודם	רווח למניה ב-4-(שנתי)	מכפיל רווח
פ.י.ב.י.	6790	1656	766	5.6
פיתוח משכנתאות	750	-1602	171	10.8
גבים	952	327	160	16.9
דיקות	1120	663	1200	3.1
כבלי ציון	2950	2677	161	7.0
ים המלח	95336	76330	2416	6.9
מקסימה	1065	1327	355	7.7
בייר הדרה	6475	5542	39092	5.3
ורדינון	392	1089	533	7.9
קרם כימיקלים	149	189	230	27.2
פז השקעות	807	218	401	17
יואל	515	(4300)	131	11.5
אפריקה	7164	2033	3724	7.1

העליות הבולטות מתחילת השנה

1.	תמן	622.54%	9.	מדדל השקעות	243%
2.	רסקו	354%	10.	כלל ליסינג	239.12%
3.	כלל מחשבים	347%	11.	ארגמן	234%
4.	אמנונים	326%	12.	סתף	232.1%
5.	כלל סחר	273.1%	13.	ברסון	223.6%
6.	תגל	266.8%	14.	מירב	220.4%
7.	קונסורטיום	254.5%	15.	החברה לישראל	209.7%
8.	רשה מיכון	247.4%	16.	ארזים	193.2%

חברות בעלות הון שלילי מתואם

שם החברה	שווי שוק ביחס להון
גולדפרוסט	-22.62
עוז השקעות	-21.32
נקה כימיקלים	-14.7
קונסורטיום	-5.45
כלל מחשבים	-1.66
דרוקר	-0.35

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצעדה

אר.ה.ה. ש	16210		+100	+.6	+50.0
הספנות 0.1	1025	538	+30	+3.0	+4723
הספנות א 0.5	715	797	+34	+3.5	+944
הספנות אופ 2	721	700			-968
כללי לא בהסדר	24650	22.0	-170	-7	-22.0
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אב אופ	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3700	1651	+16	+4	+370
פ.י.ב.י. 0.5	4300	2425	+90	+2.1	+3324

בנקים בהסדר ההצעדה

אידיבי רג 100.0	77400	232	+350	+.5	+170
אידיבי ב 100.0	78000	15.0	+1300	+1.7	+21.0
אידיבי בב א 2.0	480000				
אגוד ויטה	57350	22.0			-4.0
דיסקונט ב	99020	15.0	+970	+1.0	+167
דיסקונט א	98350	72.0	+200	+.2	+62.0
דיסקונט שה ב	11750	247	+150	+1.3	+413
המזרחי ש	31600	197	-300	-.9	-236
המזרחי מ	31650	8.0	-150	-.5	-8.0
המזרחי שה 9	14530	1.0			+15.0
הפועלים מבב	105450	.2	-5550	-5.0	-.2
הפועלים ש	52170	579			+382
הפועלים מ	52120	825			-396
כללי א 1.0	134001	6.0	+701	+.5	+53.0
כללי שה 5	101800				
כללי שה 7	6415	204	-120	-1.8	-270
כלל מסוק 100.0	33330	905	-170	-.5	-1421
כלל שה 11	12730	239	+50	+.2	+374
מימון ומסחר 1.0	44300				
מימון ומסחר 5.0	22550	4.0	-1100	-4.7	-4.0

בנקים למשכנתאות

ארזים 0.1	13900	144	-260	-1.8	-141
לאומי משכנתאו' ש	5330	345	+50	+1.0	+99.0
לאומי משכנתאו' מ	5400				-40.0
כרמל ש	4100	60.0			-5.0
כרמל שה 1	3061		+1		+200
בנין ב' 5.0	7000				
פת משכ ש	1770	1458			+218
משכן ב ש	2250	999	+51	+2.3	+1108
עצמאות 0.1	8330	351	+350	+4.4	+673
טפחות מבוב ש	14795				
טפחות רג ש	14000	89.0			-17.0
טפחות שה 1	7800	6.0			-6.0
טפחות שה 2	3990	175			+125
יעמד 1.0	1620	18.0			-18.0
יעמד 5.0	800	2850	+25	+3.2	+2146
כירב 1.0	5300	183	+100	+1.9	+398

מוסדות מימון

טלמן א ש	367	4528			-542
הקוקאות מבב א	— לא נסחר —				
הקוקאות מבב ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	6000	258	+60	+1.0	+192
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ב	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
כרמן קבלנים 5.0	499 תב	1689	+29	+6.2	+3076
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	13800	70.0			-24.0
כלל ליסינג 0.5ב	10100	86.0			-17.0
כלל ליסינג אג"ח	10690	6.0	+140	+1.3	+140

ביטוח

איתן חב' לביטוח	226	7925			-635
ארדים 0.1	886	1155	+26	+3.0	+745
ארדים א 0.5	450	1364			-1180
בנה"ח סבה 0.1	551	551	+11	+2.0	+375
בנה"ח סבה 0.5	170.0	3750	+5.0	+3.0	-2007
הדר 1.0	313	1318			-5138
הדר 5.0	181.5	7921	-1.5	-.8	-7064
הסנה ש	494	17149	+10	+2.1	+40508
הפניקס 0.1	700	760	+13	+1.9	+2071
הפניקס 0.5	393	3078			-750
המשביר-הראל 1.0	6500	1.0			-1.0
המשביר-הראל 5.0	2900				
כנדה 1.0	2383	50.0	+23	+1.0	+5.0
כנדה 5.0	871	750			-182
כור ג 1.0	4000	66.0			+41.0
סהרדוס 0.1	2450	457	-70	-2.8	-340
ציר ב	320	1243	+5	+1.6	+100
ציון השקעה 1.0	8650	8.0	+150	+1.8	+8.0
ציון השקעה 5.0	2160				

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרנאצא 1.0	4900 תב	25.0	+260	+5.6	+25.0
אינטרנאצא 5.0	1045	1380			-4.0
באדר עורא 1.0	4600 תב	39.0	+229	+5.2	+39.0
באדר עורא אפ 1	4202				
כלל כדר 1.0	1308	6688			+301
קיסטל 1.0	9680 תב	166	+880	+10.0	+146
רפק 0.1	35000				
רפק 0.5	9200	60.0			-30.0

שופרסל א 2.0	5665	310			+179
שופרסל ב 10.0	3805	2479	+60	+1.6	+3692

שרותים

דלק מ"ר 0.1 ש"ח	3340	2375	+44	+1.3	+2442
הראל 1.0	3000		-12	-.4	-12.0
הראל 5.0	1460	139	+21	+1.5	+810
ספנות הספקה 0.1	14858 *	15.0	-150	-1.0	-7.0
* ביצוע חלקי 69.50%					
ספנות הספ' 0.5א	3942	219	-208	-5.0	-336
קידר 0.1	1950 תב	319	-132	-6.3	-314
קידר 1.0	316	4340	-4	-1.3	-2063
חברת הטשל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מכוני ערוצה 0.1	4160	78.0	+94	+2.3	+368
מכוני ערוצה 0.5	1385	1512	+20	+1.5	+3993
קונסורטיום 0.1	1955	734	+54	+2.9	+1012
קונסורטיום 0.5	1381 תב	955	+70	+5.3	+3133
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	9900	27.5			+18.0
גלי זוהר 5.0	5600	78.0	+85	+1.5	+132
מלונות דן 1.0	3690	124	-37	-1.0	-170
מלונות דן 5.0	2640	124	+60	+2.3	+23.0
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנס 1.0	2285	54.0	+2	+.1	+56.7
מלונות ירדן 1.0	3087	80.0	+36	+1.2	+272
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

רשה מיכון 1.0	3999	895	+99	+2.5	+435
ת.י.ל.ן. 1.0	13990				
יעגא 1.0	3900	214	+30	+.8	+129
יעגא אופ 1	3480	94.0	+30	+.9	+36.0
כלל מחשבים 1.0	11900	69.0			-32.0
מ.ל.ל. 1.0	14650	34.0			-21.0
מ.ל.ל. 5.0	4800	130	+70	+1.5	+66.0
משוב מחשבים 1.0	3350	407	-20	-.6	-298
ניקוב מחשבים 1.	9550	94.0			-19.0
ניקוב מחשבים 5.	7290	75.0	+90	+1.3	+69.8
תים מחשבים 1.0	1750	122	+49	+2.9	+74.0
תים מחשב אופ 1	17035				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארץ מבנים 1.0	999	289			-194
ארץ מבנים 5.0	402	925	-4	-1.0	-20.0
אזורים 1 ש"ח	620	11778	+15	+2.5	+11051
אזורים אופ' 1	360	11290	+19	+5.6	+38374
אזורים אג"ח 3	93.0	49785	+.5	+.5	+40452
אילון 1.0	515	9332	+15	+3.0	+4877
אילון אופ 1	1855	1280			-1067
אל-רוב 1.0	960	400	+20	+2.1	+1117
במה					
אמנונים 1.0	3243 קו		+154	+6.0	+505
אפריקה 0.1 ש"ח	38400	212	+700	+1.9	+238
אפריקה 1.0 ש"ח	27800	555	+700	+2.6	+538
אפריקה אופ 5	18650	176	+900	+5.1	+519
ארזים 1.0	2139	314			-119
אירלנד 1.0 ש"ח	2833 תב	3092	+258	+10.0	+4944
אירלנד 5.0 ש"ח	1435	4515	+65	+4.7	+3555
בן-יקר גת 1.0	3260	217	+9	+.3	+93.0
ברנוביץ 1.0	3230	223	-170	-5.0	-240
ברנוביץ 5.0	1920	102			+312
דנקנר 1.0	3900	47.0	-30	-.8	-47.0
דרוקר 1.0	442	400	-8	-1.8	-70.0
דרוקר 5.0	333				+86.0
דרוקר אופ 1	234	695			+1135
דרעד 0.1	6250	25.0	-150	-2.3	-14.0
דרעד 0.5	3999	62.0	-28	-.7	-12.0
הנסקל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הנסקל 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2850	2921	+50	+1.8	+2707
בב-ים 0.1	4570	196	+50	+1.1	+222
בב-ים 0.5	2700	612			-302
הכשרת הישוב 1.0	54900	139	+500	+.6	+75.0
ישפרו 0.1	2688	1230			-1000
ישראלום 1.0	1450	150	-40	-2.7	-276
ישרס 10.0	17391 תב	1029	+2268	+15.0	+1969
כהן פיתוח 1.0	7000	6.0	-100	-1.4	-7.0
כלל בנין 0.1	376	15822			-947
לוביד 1.0	3320 תב	270	-250	-7.8	-180
לוביד 5.0	1332 תב	260	-148	-10.0	-295
מ.ת.מ. 1.0	441	9602	+12	+2.8	+16172
מאגרי בניה 1.0	589	1865	+1	+.2	+1182
מאגרי בניה אופ1	500	658	-23	-4.4	-1143
מנהל בנין 1.0	— הפסקת מסחר —				
מיבסול 5.0	302	2386	+13	+4.5	+4059
[illegible] 5.0	766 תב	2663	+70	+10.1	+10813
כר-לן 1.0	510	866	+10	+2.0	+565
לודסקין 1.0	407	22.0	-4	-1.0	-1561
לודסקין 5.0	107.0	16354	-3.0	-2.7	-20393
ליפסקי 1.0	1080	1223	-10	-.9	-1473
ליפסקי 5.0	499	4209	+4	+.8	+2974
נאות אביב 0.5	6100	187	-140	-2.2	-145
נכסי אזורים 1.0	663	1100	-12	-1.8	-2191
נכסי הזוקת 1.0	12540	102	+120	+1.0	+142
נכסי הזוקת 5.0	8670	113	+190	+2.2	+73.0
ספי 1.0	4756				
ספי 5.0	3013	363			-363
עמר זכלנ 1.0	1062	1199			-458
עמר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1700	252	+40	+2.4	+745
קיסריה 0.5	905	1239			-568
רובין ב"ד 1 ש	4042	792	+192	+5.0	+1113
רובין ב"ד 5 ש	2760 תב	1759	+210	+8.2	+2405
רסקו כבול	9072 קו		+432	+5.0	+726
רסקו רג	8872 קו		+422	+5.0	+266

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2699	650			-700
מטעי הדר 0.5	1975	82.0			-82.0
מהדרין 0.1	6910	237	+20	+.3	+26.0
נכסי הדרים 1.0	1107	1600	-7	-.6	-1670
פרי אור 0.5	2800	195	-50	-1.8	-450
ש.ה.ר 5.0	16500	204	-500	-2.9	-66.0

תעשייה

מזון ומבק

אסום 1.0	1350	75.0			+161
גולדפרוסט 1.0	3000 תב	814	+200	+7.1	+1284
גולדפרוסט 5.0	1700	236	+15	+.9	+103
גולדפרוסט אופ 1	1475 קו		+70	+5.0	+1320
דובק מב ש	3500	208			+54.0
דובק מב מ	3500	2.0			-2.0
וגלבל 1.0	602	1722	+9	+1.5	+1031
וגלבל 5.0	442	3676			-2229
פרי-זה 1.0	1701	277			-240
פרי-זה 5.0	1285	330	+1	+.1	+220
טמפו בירה 1.0	14600	136	-390	-2.6	-711
טמפו בירה 5.0	10700	22.0			+13.0
יצהר 1.0	1640	349	-20	-1.2	-104
יצהר א 5.0	880	224	-16	-1.8	-224
מן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מן 5.0	— הפסקת מסחר —				
סנפרוסט 1.0	8872	125	+422	+5.0	+659
עלית 0.1	14000	68.0	+150	+1.1	+74.0
עסיס ב 0.5	33350	14.0			+8.0
שלמה אבגל 1.0	2760	185			-253
שמן מבוב ש	3799	276	-2	-.1	-176

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	820	873	-18	-2.2	-898
אופיס 1.0	1150	1416	+50	+4.6	+1255
אופנת כרוך 1.0	2950	544	+30	+1.0	+92.0
אופנת כרוך 5.0	2050 תב	695	-161	-7.3	-800
אתגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אתגן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	13480	138	+300	+2.3	+215
דלתא-גליל 1.0	4534	777	+50	+1.1	+854
דלתא-גליל א 3.0	3206	500	+26	+.8	+506
מטויות כאתר 1.	1650	24.0			
מטויות כאתר 5.	825 תב	480	-72	-8.0	-522
מטויות אופ 1	756 תב	360	-60	-7.4	-360
ויטלב 1.0	1236	1050	+37	+3.1	+971
ויטלב 5.0	870	259	+10	+1.2	+135
חדיפון 1.0	4370	288	+170	+4.1	+461
זיקית 1.0	5400	441	+100	+1.9	+134
זיקית 5.0	3800	552			-160
להדרה 0.1	1900	109	+50	+2.7	+190
להדרה 0.4	980	2485	-5	-.5	-715
לינת 1.0	721	5805	+25	+3.6	+8370
מיס גליק 1.0	875	585	+20	+2.3	+784
מקס 0.1	23230	17.0	-470	-2.0	-17.0
מקס 0.5	11400	90.0	+285	+2.6	+139
עיט 1.0	11294	6.0			-13.0
עיט 5.0	5880	61.0			-61.0
עמק 1.0	1884	420	+35	+1.9	+180
פולגת א 0.1	3401	374			+10.0
פולגת ב 0.4	2340	2232	+22	+1.0	+1413
פליגן א 0.5	7640	238			+298
פרגוד 1.0	2270	105			-105

גיבור סברינה	12400	57.0	-600	-4.6	-73.0
תעש רוגוזין 1.0	3001	573	-54	-1.8	-760

מתכת ומוצריה

אקסנגן 5.0	2700	110	+50	+1.9	+256
אורדן 10.0	8235 תב	487	-980	-10.6	-1307
אורדן 50.0	6712 תב	70.0	-850	-11.2	-217
אלומית 1.0	5100	201	+50	+1.0	+13.0
אלומית 5.0	3340	50.0			-50.0
בנליט ש	15147 תב	33.0	+1377	+10.0	+33.0
התכוף 1.0	7000	26.0	+106	+1.5	+26.0
התכוף 5.0	3499	123	+69	+2.0	+145
התכוף אופציה	3443	200	+200	+6.2	+285
זיקה 1.0	5700	43.0	+10	+.2	+28.0
זיקה 5.0	2600 תב	96.0	-201	-7.2	-241
קופסאות פז 1.0	1700 תב	9392	+100	+6.3	+13945
קופסאות פז 5.0	1384 תב	1048	+126	+10.0	+2402
מתכת טרום 1.0	2260	87.0	+60	+2.7	+147
כבלי ציון 1.0	2679	574	+29	+1.1	+487
כבלי ציון 5.0	1150	3016	+18	+1.6	+3209
כבלי ציון אופ 3	710	1055	+10	+1.4	+709
מודן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודן אופ א	— הפסקת מסחר —				
קרמבי 1.0	900	274			-83.0
קרמבי 5.0	520	2004	+18	+3.6	+887
נחושתן 0.1	17150	30.0	+50	+.3	+8.0
נחושתן 0.5	6799	74.0			-64.0
פקר פלדה 1.0	8820	1128			+877
קרגנ 1.0	1279	735			-75.0
קרגנ 5.0	685	280	+15	+2.2	+720
קליל 1.0	4100	208	+52	+1.3	+194
קליל 5.0	2300	396			+121
שלדות 5.0	2410	150	+50	+2.1	+35.0
תעשיות לביש 1.0	1100 תב	313	-86	-7.3	-589
תעשיות לביש 5.0	556	750	-19	-3.5	-1113

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	375000	4.0			
אלקו 0.1	6150 תב	9.0	+500	+6.5	+217
אלקו 0.25 ש	3770 תב	757	+340	+9.9	+1989
אלקו 0.25 מ	3630 תב	295	+330	+10.0	+780
אלקטרה 0.1	17100	71.0	+350	+2.1	+14.0
אלקטרה א 0.5	8965	254	+385	+4.5	+232
אלרון 3.0	291400	10.0	-3000	-1.0	-11.0
אר"ת 0.02 ש"ח	27100	105			-31.0
כלל תעש אלקטר	1905	1080	-55	-2.8	-1319
ספקטרוניקס 1.0	2153	1960	+53	+2.5	+2360
ספקטרוניקס 5.0	1410	2478	+14	+1.0	+3404
מיכמנגר 1 ש"ח	525	1568			-607
מיכמנגר 5 ש"ח	283	1320	-2	-.7	-1985
ציקלון 1.0ש"ח	2378 תב	155	-130	-5.2	-155
ציקלון 5.0ש"ח	1085	133	+5	+.5	+587
קבנשטין אילד 1.	4900	25.0			-25.0
קבנשטין אילד 5.	3150	15.0	+63	+2.0	+15.0
ת.א.ת. 1.0	3680	260			+197
ת.א.ת. 5.0	1452	331			-286
ת.א.ת. אופ 1	12150		-50	-.4	-24.0
תראה 1.0	5050				

מוצרי בניה

אי.מ.כלל בנין 1.	781	639	+5	+.6	+641
אי.פ. אומציה א'	398	6420			-2172
אי.פ. אג"ח סר א	92.5	36311	+1.0	+1.1	+111319
אלקול 5.0	10364	125			-23.0
אקרשטיין 1.0	1870	1115	+38	+1.6	+1183
אקרשטיין 5.0	1280	1086	+36	+2.9	+1695
בטון תעיד 1.0	10301	.3			+3.7
בטון תעיד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-סון 1.0	1170 תב	600	-102	-8.0	-1252
בר-סון 5.0	369	1000			-63.0
פורמאסטטרו 1.0	7752	20.0			-2.9
פורמאסטטרו 5.0	2200 תב	330	-199	-8.3	-420
מ.ל.מ. 1.0	930	225			+90.0
מ.ל.מ. 5.0	588	190			-112
מדדל השק בתעש	5173 תב	431	-575	-10.0	-524
מהאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מהאיקה ולפמן 5	14100				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18000	115			-26.0
אליאנס ב 200.0	3005 תב	355	+245	+8.9	+1149
גל תעשיות 1.0	10198				-19.0
גל תעשיות 5.0	5602	62.0			-44.0
דקסטר 1.0	3253	36.0			-18.0
דשנים 0.1	5229 תב		-311	-5.6	-10.0
דשנים 0.5	1063	1028	-57	-5.1	-1227
חיפה כמיקל 10.0	574	19413	+15	+2.7	+38167
טבע ש	— הפסקת מסחר —				
ליפסקי 1.0	1820	1189	+30	+1.7	+641
ים המלח 0.1	16920	2071	+120	+.7	+1795
פטרוכימיים 10.0	630	39763	+23	+3.8	+54880
מקסימה 1.0	6400 תב	131	-600	-8.6	-175
מקסימה 5.0	2765	207	-5	-.2	-154
נקה כמיקל 1.0	3150	20.0	-90	-2.8	-87.0
סנו 1.0	9700	200	-200	-2.0	-352
סנו 5.0	6590	160			-170
קרם כימיקל 1.0	6500	188	+251	+4.0	+108
ת.ב.ל. 1.0	6199 *	176	+295	+5.0	+269
* ביצוע חלקי 63.00%					
ת.ב.ל. 5.0	4599	334			-6.0
תיא 5.0	10270	251	+20	+.2	+47.0
פרוטרום 10.0	15300	141			-19.0
תרז א 5.0	6064	495			+40.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	7255	129	+300	+4.3	+84.0
דפרון 5.0	3967	123	+150	+3.9	+136
ח.ב.ן. 1.0	11400 תב	213	-762	-6.3	-506
יעד 1.0	4000	123			-41.0
לבידי אשקלון 1.	428	5071			-341
לבידי אשקלון אופ1	700 תב	250	+45	+6.9	+550
כולט ב 0.5	25450	10.0	-50	-.2	-24.0
מפעלי ניר 10.0	218000	91.0	+9408	+4.5	+142
סקאנריה 1.0	3080	402	-110	-3.5	-600
רים 0.1	4500	147			-101
רים 0.4	2500	486	+50	+2.0	+449
תעל ב 0.2	15200	701	+700	+4.8	+1116

תעשיות שונות

אוריין 1.0	3700	92.0	-190	-4.9	-148
אוריין 5.0	1910	415	-90	-4.5	-643
תכימה יוד 1.0	8230	26.0	+50	+.6	+13.0
פולק מ"ר 1 ש"ח	6840	97.0	-40	-.6	-53.0
פולק מ"ר 5 ש"ח	4198	120			-75.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6820	318			+84.0
כור בב' 1.0	5488000	.4	-12000	-2.0	-.4
כלל תעשיות 1.0	1275	16515	+15	+1.2	+34240
מאגרי טכנולוגיה	400	2969	-10	-2.4	-2520

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אבניק ש	4600	180	-100	-2.1	-80.0
אידיבי פתוח 2.0	3600	758			-1305
אינקהזה 0.1	1860 תב	457	+145	+8.5	+711
אינקהזה 0.5	850	2331	+40	+4.9	+4540
אלגר ש	7570	261			-161
אלגר מ	7998	40.0	-1		-42.0
אלרן ש	3140	1308	+80	+2.6	+1922
אלרן מ	3270	166	+150	+4.8	+159
אגריגד בב' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אמיק 1.0	200 תב	54411	-356	-64.0	-200532
אמיק 5.0	150.0 תב	27663	-291.0	-66.0	-126667
גולות השקעות 1 ש	1328	105	+38	+3.0	+105
חברה לישראל 1 ש	8090	97.0	+60	+.8	+146
חברה לישראל 5 ש	5129 תב	151	-290	-5.4	-358
חלפמן 0.1	110000	2.0	+3000	+2.8	+4.0
חלפמן 1.0 ש	25250	98.0			+6.0
אכפא א 0.5	12300	52.0	+520	+4.4	+62.0
פועלים השק ש	5400	1122			-44.0
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2140	4382	+40	+1.9	+2472
מזרחי השק ש	16800	16.0			-6.0
מגר השק אגח 124	9951				+100
חירון 1.0	1872	41.0	-81	-4.2	-41.0
חירון 5.0	705	1104	+30	+4.4	+1359
ישום השקעות בעמ	246	22694	-6	-2.4	-32459
יצוא ש	10500	118			-80.0
ירדן א 0.1	3500	936			+161
כלל ישראל 10.0	748	2320	+1	+.1	+1262
כלל ישראל 50.0	644	2000			-2064
לבריק 0.1	8000	157			+5.0
לבריק 0.5	2530	200			+46.0
מנור 0.1	799	1843	-1	-.1	-252
מנור א 0.5	399	3015	-17	-4.1	-5398
עוז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עוז השק ב 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	6806	603			+27.0
פכה א 0.1	9625	46.0	+95	+1.0	+32.0
פכה 0.5	5540	228			-30.0
פריון ב 2.5	3590	116	+120	+3.5	+84.0

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	438	1210	+13	+3.1	+314

דלק ונפט

דלק חיפושי נפט 1.	3074	897	+75	+2.5	+1341
דלק חיפושי נפט 5.	1485	426			-38.0
דלק נפט אופ 2	950	1525			-1825
פז חיפושי נפט	13000	71.0	+140	+1.1	+85.0
סהרויל 1.0	1733	30.0	+17	+1.0	+8.0
סהרויל 5.0	970	250			+32.0
יגאל. 5.0	1513	577	-1	-.1	-47.0
מ.נ.ג. 1.0	2798		-2	-.1	-100
מ.נ.ג. 5.0	1210	434	-40	-3.2	-488
סהרויל ב 0.3	5000	212			+66.0
צפון אמר נפט 1.	256	146	-2	-.8	-84.0
צפון אמר נפט 5.	163.0	3002	+3.0	+1.9	+1773
נפטא ש	1570000				

נסחרות במט"ח

כיתן מ	228				-300

שערי מטבע חוץ ביום 19.8.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4832	1.5018	1.4822	1.5087	1.4838	1.5006	1.4914
1 ליש"ט	+0.014	2.19	2.29	2.19	2.29	2.18	2.29	2.2278	2.2557	2.2275	2.2553	2.2260	2.2540	2.2408
1 מארק גרמני	+0.005	0.71	0.76	0.71	0.74	0.71	0.74	0.7284	0.7335	0.7237	0.7328	0.7232	0.7328	0.7277
1 פרנק צרפתי	+0.002	0.22	0.23	0.21	0.23	0.21	0.23	0.2222	0.2250	0.2216	0.2244	0.2218	0.2246	0.2231
1 גילדן הולנדי	+0.007	0.63	0.66	0.63	0.66	0.62	0.66	0.6426	0.6507	0.6410	0.6489	0.6408	0.6481	0.6457
1 פרנק שוויצרי	+0.004	0.89	0.93	0.88	0.93	0.88	0.93	0.9000	0.9113	0.8994	0.9106	0.8991	0.9104	0.9040
1 כתר שוודי	+0.047	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2156	0.2183	0.2155	0.2181	0.2151	0.2178	0.2618
1 כתר נורבגי	+0.002	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2031	0.2057	0.2027	0.2052	0.2027	0.2053	0.2041
1 כתר דני	+0.002	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1929	0.1953	0.1922	0.1946	0.1920	0.1944	0.1935
1 מארק פיני	+0.003	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3039	0.3077	0.3035	0.3073	0.3030	0.3068	0.3054
1 דולר קנדי	+0.003	1.05	1.10	1.05	1.10	1.04	1.10	1.0678	1.0812	1.0681	1.0814	1.0668	1.0802	1.0738
1 דולר אוסטרלי	-0.036	0.54	—	0.57	0.94	0.87	0.94	0.9048	0.9161	0.9014	0.9127	0.9009	0.9122	0.9076
1 ראנד דרא"פ	+0.010	0.40	0.44	0.51	0.58	0.35	0.49	0.5725	0.5797	0.5718	0.5790	0.5709	0.5781	0.5757
10 פרנקים בלגיים	+0.094	0.30	0.40	0.34	0.36	0.33	0.36	0.3457	0.3501	0.3497	0.3540	0.3493	0.3537	0.3516
10 שילינגים אוסטריים	+0.011	1.00	1.10	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0293	1.0422	1.0273	1.0402	1.0295	1.0424	1.0350
1000 לירטות איטלקיות	+0.010	1.03	1.05	1.03	1.09	1.02	1.10	1.0512	1.0644	1.0507	1.0639	1.0523	1.0656	1.0560
100 ין יפאניים	+0.005	1.00	1.01	0.95	1.00	0.95	1.00	0.9694	0.9816	0.9694	0.9815	0.9686	0.9792	0.9745
1 דינר ירדני	+0.001	4.21	4.47	4.10	4.36	4.12	4.55	—	—	—	—	—	—	4.2505
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.33	0.35	0.20	0.30	—	—	—	—	—	—	0.3351
1 לירה מצרית		0.79	0.54	0.75	0.83	0.76	0.82	—	—	—	—	—	—	0.6203
1 ECU	-0.015	—	—	—	—	—	—	1.5247	1.5439	1.5227	1.5417	1.4983	1.5090	1.5333

דולר יציג 1.4914 | סל 1.4998

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי
4% מלוה פיתוח (100% הצמדה)		
4001 ש	552788.0	
4002 ש	519415.0	
4003 ש	525302.0	
4004 ש	495550.0	
4.25% מלוה [illegible]		
ק-301 תשואה 4.66%		
4101	295.8	+.9
ק-302 תשואה 4.10%		
4102	117.5	+1.9
4103	112.7	+1.8
4104	112.3	+1.8
ק-321 תשואה 4.90%		
4201	100.2	+.4
4202	98.3	+.5
4203	96.3	+.4
4204	92.9	+.4
4205	91.0	+.4
4206	89.2	+.4
	88.8	+.4
4301	114.4	
4302	106.4	+.7
ק-341 תשואה 4.23%		
4303	105.5	+1.7
4304	105.7	+1.6
3% מלוה פיתוח (גליל)		
ק-201א' תשואה 2.07%		
3601 ש	33981.0	+246.0
ק-201ב' תשואה 2.37%		
3602 ש	30973.0	-241.0
ק-202א' תשואה 2.00%		
3603 ש	29229.0	+13.0
ק-202ב' תשואה 2.28%		
3604	26408.0	+3.0
ק-203א' תשואה 2.43%		
3605 ש	24042.0	-7.0
ק-203ב' תשואה 2.37%		
3606 ש	22707.0	-6.0
ק-203 ג' תשואה 2.74%		
3607 ש	20792.0	-31.0
ק-203ד' תשואה 2.30%		
3608 ש	20035.0	-23.0
ק-204 א' תשואה 2.47%		
3609 ש	18948.0	-46.0
ק-204 ב' תשואה 2.68%		
3610 ש	16935.0	-94.0
3611 ש	16357.0	-92.0
3612 ש	15879.0	-92.0
ק-205 תשואה 2.70%		
3613 ש	14925.0	+75.0
3614 ש	14325.0	+74.0
3615 ש	13223.0	+68.0
3616 ש	12348.0	+65.0
ק-206 תשואה 2.80%		
3617 ש	11588.0	+6.0
3618 ש	10995.0	+6.0
3619 ש	10115.0	+5.0
ק-207 תשואה 2.78%		
3620 ש	9568.0	+53.0
3621 ש	9088.0	+51.0
3622 ש	8193.0	+46.0
ק-208 תשואה 2.79%		
3623 ש	7688.0	-52.0
3624 ש	7237.0	-51.0
ק-209 תשואה 2.74%		
3625 ש	6630.0	+61.0
3626 ש	6132.0	+57.0
3627 ש	5687.0	+54.0
ק-210 תשואה 2.81%		
3628 ש	5320.0	-1.0
3629 ש	4984.0	-1.0
3630 ש	4712.0	
ק-211 תשואה 3.10%		
3631 ש	4256.0	+13.0
3632 ש	4007.0	+12.0
3633 ש	3784.0	+11.0
ק-212 תשואה 3.05%		
3634	3342.0	+2.0
3635 ש	3159.0	+1.0
3636 ש	3042.0	+2.0
ק-213 תשואה 3.14%		
3637 ש	2840.0	+2.0
3638 ש	2643.0	+2.0
3639 ש	2419.0	+2.0
ק-214 תשואה 3.00%		
3640 ש	2052.0	+31.0
3641 ש	1778.0	+27.0
ק-215 תשואה 3.17%		
3642	1572.0	+1.0
3643 ש	1363.0	+1.0
ק-216 תשואה 2.80%		
3644	1245.0	+18.0
3645	1123.0	+17.0
4.25% מלוה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.15%		
3701	901.3	+9.5
ק-232 תשואה 4.24%		
3702	685.5	+6.9
ק-233 תשואה 4.47%		
3703	597.5	+14.9
3704	511.4	+12.9
ק-251 תשואה 4.91%		
3751	269.1	+.2
ק-252 תשואה 4.52%		
3752	107.7	+3.1
3753	103.3	+3.0
ק-253 תשואה 5.14%		
3754	92.1	+.3
3755	88.5	+.3
3756	85.3	+.3
3757	83.6	+.3
3758	81.9	+.3
3759	81.5	+.2
ק-271 תשואה 4.97%		
3826	94.6	+.5
3827	92.7	+.4
3828	89.4	+.4
3829	87.6	+.4
3830	85.8	+.4
3831	85.5	+.4
3901	109.5	
3902	97.0	+1.4
ק-291 תשואה 4.95%		
3903	94.1	
3904	92.6	+.1
4% מלוה פיתוח (80% הצמדה)		
3110 ש	— הפסקת מסחר —	
3111 ש	— הפסקת מסחר —	
3112 ש	241100.0	
3113 ש	242000.0	+1000.0
3114 ש	232600.0	-400.0
3115 ש	230300.0	
3116 ש	220100.0	-1600.0
3117 ש	235000.0	+1500.0
3118 ש	223000.0	+500.0
4%-6%-7% מלוה פיתוח המדינה (80% הצמדה)		
3201 ש	191300.0	+1300.0
3202 ש	195700.0	
3203 ש	191500.0	+800.0
3204 ש	166100.0	
3205 ש	183000.0	
3206 ש	180150.0	
3210 ש	175500.0	
3211 ש	173100.0	-1100.0
3212 ש	169000.0	
3213 ש	162100.0	
3214 ש	162601.0	
3501 ש	158200.0	
3502 ש	159750.0	
3503 ש	143400.0	
3504 ש	137700.0	-1100.0
3505 ש	139000.0	
7%		
3521 ש	133600.0	
3522 ש	128150.0	-1000.0
3523 ש	120900.0	
3524 ש	120600.0	
3525 ש	118900.0	
3526 ש	117100.0	-1100.0
3527 ש	115600.0	
3528 ש	111700.0	-1000.0
3529 ש	111800.0	
ק-704 תשואה 3.60%		
3530 ש	109523.0	+61.0
3531 ש	109205.0	+50.0
3532 ש	106006.0	+48.0
3533 ש	110547.0	+61.0
3534 ש	104250.0	+57.0
ק-705 תשואה 3.23%		
3535 ש	105128.0	+120.0
3539 ש	99020.0	+115.0
ק-706 תשואה 3.11%		
3536 ש	105263.0	+477.0
3537 ש	105150.0	+479.0
3538 ש	98972.0	+451.0
3540 ש	98776.0	+464.0
3541 ש	95443.0	+450.0
3542 ש	95307.0	+463.0
3543 ש	90661.0	+443.0
ק-707 תשואה 3.42%		
3544 ש	90155.0	+150.0
3546 ש	87909.0	+149.0
3547 ש	87714.0	+150.0
3548 ש	87615.0	+149.0
3550 ש	83020.0	+144.0
3551 ש	82697.0	+145.0
ק-708 תשואה 3.10%		
3545 ש	88346.0	+741.0
3549 ש	83453.0	+722.0
3552 ש	76594.0	+686.0
3554 ש	76444.0	+704.0
3555 ש	76444.0	+704.0
ק-709 תשואה 3.60%		
3553 ש	75254.0	+42.0
3571 ש	65175.0	+36.0
ק-710 תשואה 3.08%		
3556 ש	72886.0	+709.0
3558 ש	72784.0	+728.0
3559 ש	70211.0	+704.0
3560 ש	66451.0	+684.0
3561 ש	66269.0	+686.0
ק-711 תשואה 3.50%		
3557 ש	72570.0	+40.0
3572 ש	65934.0	+36.0
ק-712 תשואה 3.25%		
3573 ש	66015.0	-662.0
3574 ש	60873.0	+612.0
3577 ש	60813.0	+620.0
3578 ש	56181.0	+575.0
ק-713 תשואה 3.47%		
3575 ש	60306.0	-33.0
3576 ש	60137.0	-34.0
3579 ש	55493.0	-37.0
ק-714 תשואה 3.39%		
3580 ש	54056.0	-121.0
3581 ש	49151.0	-114.0
3582 ש	45315.0	-108.0
3583 ש	42107.0	-104.0
ק-715 תשואה 3.25%		
3584 ש	40200.0	+283.0
3585 ש	38111.0	+275.0
3586 ש	34508.0	+254.0
3588 ש	34455.0	+259.0
ק-716 תשואה 3.40%		
3587 ש	34417.0	-153.0
3591 ש	31355.0	-143.0
3592 ש	31320.0	-143.0
3593 ש	31268.0	-143.0
ק-717 תשואה 3.15%		
3589 ש	31564.0	+174.0
3594 ש	30092.0	+171.0
3596 ש	28757.0	+166.0
3597 ש	28662.0	+167.0
ק-718 תשואה 3.47%		
3590 ש	31107.0	-161.0
3595 ש	29631.0	-158.0
8.25% מלוה אחרים (100% הצמדה)		
81 ב' 3	101.0	
בינקן 157	109.4	+1.4
פול 82	99.0	-1.0
פול 1	96.0	
5% מלוה פיתוח המדינה ([illegible])		
2001 ש	127600.0	-1000.0
2002 ש	128200.0	
2003 ש	133200.0	
2004 ש	123400.0	-800.0
2005 ש	116300.0	
2006 ש	114800.0	-1000.0
2007 ש	112900.0	-1100.0
2008 ש	111750.0	
2009 ש	113300.0	-1200.0
2010 ש	112600.0	-1400.0
2011 ש	111200.0	
2012 ש	109700.0	-100.0
2013 ש	111000.0	
2014 ש	107400.0	-200.0
2015 ש	108400.0	
2016 ש	107900.0	-300.0
ק-108 תשואה 3.50%		
2017 ש	107068.0	+59.0
2019 ש	106765.0	+45.0
2020 ש	103636.0	+47.0
ק-109 תשואה 3.90%		
2018 ש	106555.0	-668.0
2021 ש	103340.0	-658.0
ק-110 תשואה 3.79%		
2022 ש	102173.0	+54.0
ק-111 תשואה 3.45%		
2023 ש	101532.0	+56.0
ק-112 תשואה 3.95%		
2024 ש	93664.0	-1488.0
2027 ש	90457.0	-1492.0
2031 ש	83597.0	-1491.0
ק-113 תשואה 3.90%		
2025 ש	94468.0	+54.0
2026 ש	94145.0	+52.0
ק-114 תשואה 3.04%		
2030 ש	92695.0	-2096.0
2038 ש	88152.0	-2070.0
ק-115 תשואה 3.90%		
2029 ש	85958.0	-901.0
2033 ש	79009.0	-890.0
2035 ש	72468.0	-846.0
ק-116 תשואה 3.85%		
2032 ש	84242.0	-1812.0
2034 ש	79531.0	-1768.0
2036 ש	72951.0	-1678.0
ק-117 תשואה 4.00%		
2037 ש	68706.0	+39.0
2052 ש	57523.0	+32.0
ק-118 תשואה 3.70%		
2038 ש	69684.0	-50.0
2040 ש	67056.0	-50.0
2051	63399.0	-51.0
ק-119 תשואה 3.93%		
2039 ש	66255.0	+37.0
2041 ש	62667.0	+35.0
ק-120 תשואה 3.85%		
2053 ש	58074.0	+32.0
ק-121 תשואה 3.45%		
2054 ש	53890.0	-314.0
2056 ש	51472.0	-294.0
2058 ש	46798.0	-276.0
2060 ש	43146.0	-262.0
ק-122 תשואה 3.85%		
2055 ש	53602.0	+24.0
2057 ש	51199.0	+29.0
2059 ש	46509.0	+26.0
ק-123א תשואה 2.40%		
2061 ש	33844.0	-157.0
ק-123ב תשואה 1.17%		
2062 ש	32260.0	+16.0
ק-123ג תשואה 1.15%		
2063 ש	30813.0	+15.0
ב 17	— הפסקת מסחר —	
ב 18	102.0	-2
ב 19	100.2	-1.5
ב 20	100.0	18/08/86
ב 21	100.0	-2.0
ב 22	100.8	-.5
ב 23	93.9	19/08/86
ש24	90.1	+2.6
ש25	90.9	-.4
ש26	87.4	
ש27	89.5	+1.4
ש28	89.4	+1.0
ש29	89.5	-.6
ש30	98.1	+2.0
ש31	98.4	+2.9
32	94.1	+.1
33	93.8	19/08/86
2	92.0	
34 פריא	100.5	-.6
כרע 1א	100.9	
אגרות חוב בלתי [illegible]		
אבנל ב	100.0	07/08/86
וקב ש	86.7	13/08/86
ישראל 11	99.5	29/07/86
ישראל 12	99.5	29/07/86
ישראל 13	95.7	22/07/86
ישראל 14	93.9	22/07/86
[illegible] 24	84.2	25/07/86
25	86.4	27/07/86
26	86.4	27/07/86
28	87.3	22/07/86
30	84.5	31/07/86
ה כימון 1	86.0	-2
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 9.49%		
סד' 2501	151.7	+.5
סד' 2502	149.0	+.4
סד' 2503	144.2	+.4
ק-602 תשואה 9.64%		
סד' 2504	143.3	+.5
סד' 2505	137.8	+.8
ק-603 תשואה 9.44%		
סד' 2506	133.2	+.5
סד' 2507	128.5	+.5
ק-604 תשואה 8.80%		
סד' 2508	100.4	-.8
ירגשוי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 10.30%		
7001	220.8	+.1
7002	215.9	+.1
ק-902 תשואה 9.40%		
7003	209.5	+5.8
7004	192.9	+5.5
ק-903 תשואה 10.38%		
7005	175.2	
ק-904 תשואה 10.35%		
7006	165.1	+1.0
ק-905 תשואה 10.26%		
7007	159.7	+.1
7008	151.7	+.2
ק-906 תשואה 10.10%		
7009	147.5	+.9
ק-907 תשואה 10.25%		
7010	138.4	+1.1
ק-908 תשואה 10.30%		
7011	130.6	+.1
7012	125.9	+.1
ק-909 תשואה 10.38%		
7013	118.6	+.1
ק-910 תשואה 10.24%		
7014	103.6	+.6
ק-911 תשואה 10.02%		
7015	86.5	+1.5
7016	88.5	+1.5
7017	87.6	+1.5
7018	87.4	+1.5
7019	87.8	+1.5
7020	87.6	+1.5
7021	86.8	+1.5
7022	86.5	+1.6
ק-951 תשואה 10.46%		
7201	82.9	+.1
7202	81.2	
7203	85.8	
7204	84.2	+.1
7205	84.3	+.1
ירגשוי צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.40%		
6101 ש	7774.0	+3.0
ק-802 תשואה 3.60%		
6102 ש	6999.0	+182.0
ק-803 תשואה 3.70%		
6103 ש	6303.0	+182.0
ק-804 תשואה 4.15%		
6104 ש	5669.0	+48.0
6105 ש	5372.0	+45.0
ק-805 תשואה 4.55%		
6106 ש	5148.0	+2.0
6107 ש	4954.0	+1.0
ק-806 תשואה 4.35%		
6108 ש	3554.0	+1.0
6109 ש	3378.0	+1.0
6110 ש	3318.0	+1.0
ק-807 תשואה 4.45%		
6111 ש	2757.0	+1.0
6112 ש	2675.0	+1.0
ק-808 תשואה 4.42%		
6113 ש	1817.0	+10.0
ק-821 תשואה 5.00%		
6151 ש	712.1	+2.1
6152 ש	681.5	+4.8
ק-822 תשואה 5.88%		
6153 ש	598.2	-6.8
6154 ש	579.6	-6.0
ק-823 תשואה 4.93%		
6155 ש	376.5	-.1
ק-824 תשואה 5.82%		
6156 ש	301.5	-4.4
ק-825 תשואה 4.60%		
6157 ש	233.5	+.4
6158 ש	221.1	+.6
ק-826 תשואה 5.88%		
6159	182.2	-.9
ק-827 תשואה 5.08%		
6160	165.9	[illegible]
6161	164.0	+.6
ק-828 תשואה 5.88%		
6162	147.6	[illegible]
ק-829 תשואה 5.04%		
6163	138.6	
6164	133.5	
ק-830 תשואה 4.62%		
6165	129.0	
ק-831 תשואה 5.19%		
6166	117.0	
6167	114.6	
6168	112.7	+.1
ק-832 תשואה 4.98%		
6169	107.2	
ק-833 תשואה 4.98%		
6170	100.9	+.1
ק-834 תשואה 3.63%		
6171	78.8	+2.1
6172	77.2	+2.1
ק-835 תשואה 4.80%		
6001	79.9	+.1
אגרות חוב [illegible]		
אל-עוס 86	858.0	-3.0
אלביט 85	208.3	
[illegible] 85	1310.0	
אלגוט 83	— הפסקת מסחר —	
כאזקום 85	647.0	-3.0
דרידינו 84	41.2	+.1
דרידינו 83	400.0	

דבר
טוב יותר

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	3883.78	3869.72
אבוקה	31598.21	31287.57
אגוד	196.02	192.18
אדיר	—	—
אדם	—	—
אופיר	—	—
אור	—	—
אורין	148.18	145.17
אורלי	208.20	206.69
אורן	606.40	594.47
אייל	3009.59	2952.12
איילת	3638.81	3559.04
אירים	3923.86	3837.50
איתן	571.61	559.80
אלון	492.77	482.44
אלונה	582.90	571.54
ארז	679.16	665.89
אש	114.39	111.89
אשל	160.95	157.81
אתגר	188.22	186.37
בדולח		
ברוש	384.60	377.11
ברק	381.26	373.67
בזקת	727.74	715.58
גבים		
גבע	841.99	829.45
גת	575.01	563.77
גיא	7520.06	7408.56
גיל	—	—
גלית	—	—
הדרים	285.59	282.81
הרימון	532.07	521.62
חלב	187.39	183.48
דורון	1199.24	1176.18
דותן	210.79	206.73
דליה	405.39	398.59
דרור	3423.67	3361.61
דקל	280.76	275.28
הדס	286.04	283.37
הד	401.70	394.60
הגבת	2502.32	2450.30
זוהר	15881.14	15647.07
זיו	14899.31	14679.58
זמיר	677.97	664.93
חוחית	124.85	122.10
חליפין	—	—
חבצלת	553.72	542.73
חן	108.84	108.62
כרמל	—	—
כל	4229.75	4178.94
יובל	645.93	633.44
יהלום	—	—
יהודית	30971.50	30685.11
יערה	552.82	540.71
יונב	796.69	781.32
כחול	113.57	111.33
כלנית	447.63	440.09
כנרת	602.30	596.12
כרמל	—	—
כתר	—	—
להב	—	—
למשקיע	97743.81	96018.83
לפיד	10903.89	10692.37
לקט	—	—
לשם	804.70	788.26
מגדר	960.79	941.87
מבטח	2780.50	2753.8
מגד	187.33	184.6
מגן	2586.50	2562
מגל	613.54	600.64
מור	1203.30	1186.50
מורן		
מלה	23830.96	23199.10
מיכר	722.58	708.05
מעוף	3058.30	2998.90
מעיין	640.30	627.89
מקשה	828.21	811.98
מרגלית		
מרום		
נבט	942.20	923.67
נווה	20659.35	20352.86
נוף	654.29	641.74
נטע		
ניל	4085.26	4024.82
סביון	436.77	428.94
סגולה		
סלע	816.43	800.06
סנונית	567.16	556.03
ספיר	614.17	602.51
סתו	494.43	491.98
עוז	654.80	642.29
עידית	1700.12	1666.53
עידן	—	—
עינב	—	—
ענת	1946.32	1927.40
עמירני	538.55	526.67
ערמון	138.05	135.34
פזא	—	—
צבר	501.03	491.11
צופית	510.60	500.56
צוק	98.35	97.95
צורי	—	—
צמירה	—	—
צפורן	—	—
קלע	—	—
קורנית	15150.79	15016.10
רימון	101.88	100.89
רקפת	528.33	519.82
רשף	637.43	623.46
שביט	639.09	626.76
שהם	812.01	792.56
שדה	313.89	311.66
שחר	—	—
שמיר	—	—
שסק	559.37	545.67
שקד	160.82	157.63
תאנה	175.94	174.25
תבור	—	—
תדהר	370.89	369.04
תהילה	87.57	85.63
תירוש	—	—
תמר	182.73	179.22
תפוח	171.54	170.26
תרשיש	—	—
תשרי	381.92	380.5

לרפורמה במיסוי – ארוכה הדרך

רפורמת המס בארה"ב תגרום לבריחת פעילות תעשייתית מישראל

מאת מוריה אבנימלך

לרפורמת המס בארה"ב תהיינה השלכות גם על כלכלת ישראל. אחת התוצאות הצפויות מהרפורמה היא משיכת הון ופעילות תעשייתית לארה"ב. קונצרנים רב־לאומיים, בעיקר בתחום התעשיה עתירת הידע, יעדיפו להעביר מפעלים מארצות בהם שיעור המיסוי גבוה – לארה"ב. אם כיום אין נהירה של פעילות תעשייתית הון לישראל – יש לצפות להקטנה נוספת, כשחוק המס החדש יכנס לתוקף. השלכות נוספות על ישראל עשויות לנבוע מביטול מקלטי מס על השקעות בנדל"ן, מביטול מקלטי מס על תרומות, מתחרות אגרסיבית יותר של תעשיות בודדות כגון יצרני המכוניות ויצרני ציוד בטחוני שייפגעו מהרפורמה בכסים.

שינויים אלו כבבירים עוד יותר את החיוניות שברפורמת־מס בישראל.

אולם במשרד האוצר בישראל לא ששים לוותר על הכנסות. לא ששים גם לפשוט את חוק המס ולעשותו צודק יותר. שר האוצר, משה נסים, מדבר אומנם על רפורמת מס בשנת התקציב הבאה, אך הממונה על הכנסות המדינה, ישראל כרון, מדגיש שאין כוונה להפחית את נטל הכסים, אלא לשנות מבנה בלבד.

שעור המס בתוצר בישראל הגיע לשיא של 58 אחוז. נטל המס מקשה על היצוא הישראלי, מפחית תמריץ לעבודה, פוגע בפריון העבודה ומסכל השקעות וצמיחה. לעומת זאת מאפשר המס פעילות שוקקת של פקידי מס הכנסה מחד ופקידי משרד התעשיה והמסחר מאידך.

בארה"ב היתה זו יוזמתו של המימשל, ונחישותו של בית הנבחרים מול גורמים כלכליים אדירים, שהצליחה להביא למהפכת המס. אצלנו לא התפנתה הנהלת משרד האוצר אפילו לדון ברצינות ברפורמת מס. לחקיקה – עדיין ארוכה הדרך.

נטל המס 58 אחוז מהתוצר
האוצר דוחה הצעה להוריד מס שולי

הורדת מס שולי ל־37% כהצעת לשכת המסחר תקטין הכנסות האוצר ב־600 מיליון שקל

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

משרד האוצר דוחה את הצעות איגוד לשכות המסחר להוריד את שעור המס השולי על החברות ל־37%. לפי חישוב שנערך באוצר המשמעות הכספית של צעד זה יהיה 600 מיליון ש"ח בשנה. לדעת גורמים בכירים במשרד האוצר אין להעלות על הדעת כלל הקלת נטל המס בהיקף כזה. עם זאת, האוצר אינו מוציא את האפשרות למתן הקלות בנטל המס, במסגרת רפורמה המיועדת להתבצע בשנת התקציב הבאה.

ההצעה המועדפת על האוצר היא הורדת הנטל על היחידים ואולי ביטול מדרגת המס העליונה של 60 אחוז, אך בשום אופן אין מצפים לאימוץ הצעות לשכות המסחר.

לאחרונה החלט להוריד את שעור המס על חברות תעשייתיות מ־52 אחוז ל־45 אחוז ויתכן כי הנטל על היחידים ועל חברות בענפים אחרים יקטן בהתאם.

נתונים אחרונים מורים כי נטל המס הכולל עלה לשער שיא של 58 אחוז מהתוצר הלאומי הגולמי. זהו שעור גבוה בהרבה מהמצב לפני שנתיים, אז היה הנטל 45 אחוז מהתל"ג. שעור כזה מהווה מגבלה חמורה בכל תוכנית לצמיחת המשק.

בימים הקרובים יקיימו ראשי משרד האוצר דיון ראשון באפשרות לבצע רפורמה במערכת המיסים בשנה הקרובה. מינהל הכנסות המדינה הכין שורת הצעות לקראת הדיון: להקטין את נטל מס ההכנסה ובמקביל לבטל פטורים והקלות מס הניתנים לקבוצות שונות, להוריד את מס המעסיקים מ־7 אחוז ל־4 אחוז ולבטל שורה של היטלים כגון היטל הרכב והרכוש, המס על קיצבאות הילדים ועוד.

נראה כי בסופו של דבר תבוצע רפורמה במיסים אך היקפה תלוי בצורכי תקציב המדינה ובמידת הקיצוץ שיבוצע בהוצאות הממשלה.

חברי "הורוואט אנד הורוואט" יסייעו לחברות ישראליות בקשרים בינלאומיים

מאת מוריה אבנימלך

הכינוס השנתי של "הורוואט אנד הורוואט", איגוד בינלאומי של משרדי רואי חשבון, ייפתח בירושלים ב־22 לספטמבר 1986, בהשתתפות 300 חברי הארגון ובני זוגם.

הכינוס מאורגן ע"י משרד רואי החשבון "הורוואט־בבלי־מילנר".

דן בבלי, חבר הנהלת הארגון, מסר ל"דבר" כי אחד היעדים המרכזיים של הכינוס, היא פתיחת קשרים בינלאומיים בפני חברות ישראליות צעירות. חברי הארגון יבקרו במסגרת הכינוס ב־20 מפעלים צעירים אשר נבחרו עפ"י קריטריונים שונים המעידים על פוטנציאל הצמיחה שלהם, ע"י משרד הורוואט־בבלי־מילנר.

"הורוואט אנד הורוואט" מעסיקים משרדי רואי חשבון ב־65 ערים בעולם.

התאחדות המלונאות מבקשת לגייס 20 מיליון דולר באג"ח

מאת משה גבע

התאחדות המלונות בישראל חזרה וביקשה מהאוצר אישור להנפיק אג"ח בסכום כולל של 20 מיליון דולר. זאת לאחר שבקשתה הקודמת נדחתה ולאחר שהנפיקה לפני כ־3 חודשים אג"ח בסך 10 מיליון דולר.

ההנפקה החדשה תיעשה באמצעות הבנק לפיתוח התעשיה ותמורתה תינתן כהלוואה ל־10 שנים לבעלי בתי המלון, בריבית נומינלית של 10 אחוז, כשב־4 השנים הראשונות תשולם ריבית בלבד.

המלונאים דורשים מהממשלה לפחת מיד את השקל ביחס לדולר, וטוענים שאלמלא כן, תפגע יכולת תפקוד של בתי המלון.

לדברי הנהלת התאחדות המלונות בישראל גורמים לחבריה הפסדים כבדים מאז הפעלת התוכנית הכלכלית החדשה. זאת מאחר שתעריפי בתי המלון באיזור צמודים לדולר האמריקאי שנחלש באופן ניכר ביחס למטבעות האירופאיים וביחס להוצאות התיפעול. בארץ בשנה האחרונה חל פיחות בשער החליפין של השקל לעומת הדולר בשיעור של 31 אחוז, בעוד שעל פי חישוביהם התייקרו הוצאות בתי המלון בתקופה זו ב־57 אחוז ומדד המחירים לצרכן עלה ב־58 אחוז. זאת בשעה שאחוז הרווח מהפידיון לפני ניכוי פחת והוצאות מימון נע בין 10 ל־30 אחוז.

לטענתם גוברת הפגיעה ברווחיות המלונות עם הצמדת השקל לסל המטבעות והמשך היחלשות הדולר.

לפיכך, תובעים המלונאים מהממשלה להגדיל את תגמולי ביטוח השער בהתאם לערך הנוסף של המלונות (90 אחוז), להמשיך בהקטנת עלות העבודה ולהעמיד לרשותם קרנות מימון בסך 23 מיליון דולר, לצורך הון חוזר.

בתשובה לשאלת "דבר" אמר מנכ"ל התאחדות המלונות משה עמיר כי התפוסה המלאה של בתי־המלון בחודשים האחרונים על־ידי ישראלים אינה רווחית וכי הרווחיות נפגעת בגלל צימצום התיירות מחו"ל.

האוצר מעכב הנפקות "תדיראן" ו"כלל"

מאת סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

משרד האוצר מעכב שתי הנפקות גדולות בחו"ל של "תדיראן" ושל "כלל".

"תדיראן" מבקש לגייס בארה"ב 80 מיליון דולר, "כלל" רוצה לגייס סכום דומה בבורסות בארה"ב ובאירופה. לפני כמה ימים נדונו הבקשות במשרד האוצר ומתברר כי ראשי המשרד אינם רואים בעין יפה את העלות הגבוהה למשק של ההנפקות הללו. באוצר מזכירים בהקשר זה את הנפקה של קונצרן "כור" שעלותה למשק הגיעה ל־12 וחצי אחוז, עלות גבוהה מדי למשק, לפי ההערכות באוצר.

לפי שעה ההנפקות לא אושרו וצפויים דיונים נוספים.

"מהפכת המס" הצפויה בארה"ב מעוררת חששות בתעשיה, בבנקאות ובשוק המקרקעין

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

הצעת־החוק לרפורמה במיסוי, שתובא בחודש הבא לאישור מליאות שני בתי הקונגרס, לאחר שסוכמה ביום א' בוועדה המשותפת לוועדות הכספים של שני הבתים, מסתיתה את מערכת המיסוי האמריקאית על בסיס שוויוני יותר, אך תוצאותיה הכלכליות רחוקות מחיזוי ודאי. הנשיא רייגן, שר־האוצר בייקר, הסנאטורים פאקווד ובראדלי וחבר־הקונגרס רוסטנקובסקי השתבחו השבוע בתחילת שושבינ־"מהפכת המס", אף שעוצמת השינוי כבר רוככה בסעיפים שונים, ועוד צפויה להיטהל בוויכוחים ובתיקונים, קודם שתובא להצבעת המליאות או בשנה הבאה, לקראת יישומה המלא בשנת המס 1988. פרשנים כלכליים כאן תמימי דעים, בדרך כלל, בהערכת השפעתה של רפורמת המיסוי לטווח הקצר –ביתון מסויים של הפעילות הכלכלית ב־1987 ואולי גם בשנה שלאחר מכן– ותוהים אם הצמיחה המובטחת בעקבות הרפורמה תתחיל עוד בעשור הנוכחי.

עיקר הרפורמה הינה הפחתת מספר מדרגות המס הפחתת שיעורי המס השולי וביטול רוב הניכויים ומקלטי־המס, שמהם נהנו עד כה יחידים וחברות. הרפורמה אמורה לתת תמריץ להשתכרות אישית נוספת, משום שהמס השולי הכמעט־מלי יפחת ל־33 אחוז, אך אפשר שתפגע בהשקעות עיסקיות.

בחמש השנים הבאות אמורים 120 מיליארדי דולרים בהכנסות ממסים להתקבל מחברות, במקום מיחידים עד כה. שלושה מכל ארבעה אמריקאים אמורים לשלם פחות מסים ושישה מיליוני "עניים" יחדלו לשלם מסים כליל. הפקדות בקופות־גמל אישיות (IRA) לא ינוכו עוד מההכנסה החייבת במס, אם כי הריבית הנצברת בקופות תהיה גם להבא חייבת במס, רק בצאת המפקיד לגימלאות. הרפורמה תחייב מעסיקים לשפר את תנאיהם הסוציאליים של עובדים ארעיים או מעוטי־הכנסה.

מבקרי הרפורמה טוענים כי למעשה אינה מהפכנית, משום שיש בה בעיקר הכרה בהיסחפותם של עניי־העבר והמעמד הבינוני לשיעורי־מס גבוהים יותר. לעומתם סיבה את הרפורמה מימין כמעודדת צמיחה ומשמאל כמגבירה את השויוניות.

"וול סטריט ג'ורנאל" כתב במאמר־מערכת כי אימוץ הצעת־החוק יביא לכך שפעולות כוחות־השוק תשתפר והחלטות גופים, עסקים, יתבססו משיקולים כלכליים טהורים ולא מחיפוש מיפלטי־מס.

"וושינגטון פוסט" העריך, כי נטל המס על העניים יפחת, העשירים יתקשו להתחמק ממס ובתוצאה מכך ישלמו עבור הכנסות הזות ממקורות שונים – מסים זהים.

מיקצת ההכנסה שתתנפה ממיסוי פדרלי לא תישאר בכיסי היחידים, אלא תגדיל את תקבולי המס של לפחות 10 מ־50 מדינות ארה"ב.

התעשיה הבטחונית חוששת מפגיעה קשה, אך תפעל לבלימת העזון בהשהיית תשלומי־המס עד לתחולת השיעורים הנמוכים. עצה דומה ניתנת גם ליחידים. להשהות את ההכנסה החייבת בריווח ובמס לשנה או אף לשנתיים ולהיעזר השנה בניכויים מידיים.

פגיעה ממשית היתה בעיסקי־המקרקעין, ששימשו כיקלט־מס נוח לבעלי מקצועות חופשיים ששאפו להימלט ממיסוי גבוה על הכנסותיהם מרפואה, עריכת־דין וניהול־חשבונות. ענפי התעשיה הכבדה, הבנקאות, הביטוח והמכוניות חוששים כי ייכנו עם קרבנות הרפורמה. ענפי ההוצאה לאור, השידור ותיווך ניירות־הערך מרוצים מהצעת החוק. ענפי החקלאות והאנרגיה מעריכים כי בטווח הקצר ייפגעו ובטווח ארוך יותר ייהנו מהשינוי. בשוק איגרות החוב מצפים לגאות; בשוק המניות התמונה עדיין עמומה.

תאגידים רב לאומיים עשויים להתפתות להעביר את מפעליהם לארה"ב ממדינות שבהן המיסוי (יהיה) גבוה יותר, בעיקר ממערב אירופה.

ההתרגשות הראשונית בוושינגטון בעקבות הצלחת הוועדה המשותפת שבראשות פאקווד ורוסטנקובסקי הובעה ביום ג', עם פרסום נתונים כלכליים הצופים האטה בפעילות הרבעון הבא, בהשוואה לתחזיותו הקודמת של המימשל. תחושת שפל אפשרי מתקרב, יחד עם הבחירות לקונגרס שבהן יבקשו הרפובליקאים והדמוקרטים גם יחד לזכות בשבחי הגאות ולהחזוק מאחריות לשפל, חיזקה את עצת המומחים שלא להיחפז בשינוי מערך ההשקעות האישי או העיסקי ולהמתין לאימוצה הסופי של הצעת החוק לפרטיה.

הוראות היחידה, המוצהרת בפי בעלי־הדבר עצמם, היא שיועצי־המס יראו ברכה בעסקיהם.

הרפורמה במס – הלא יאומן מתרחש

מאת מוריה אבנימלך

"מהפכת המס", כפי שמכונת הרפורמה במס, הינה המשך למהפכה השקטה, אותה ביצע הנשיא רייגן בשנים האחרונות.

בשנת 1981 הגיע המס השולי על יחידים ל־70 אחוז, והוא ירד בהדרגה עד לשעור הנוכחי של 50 אחוז. בעקבות הרפורמה ירד המס השולי על יחידים ל־28 אחוז, אך על "עשירים" יהיה מס־יתר (SUR CHARGE) של 33 אחוז.

כיום קיימים 14 מדרגות מס. במקומם יקבעו 2 מדרגות מס 15 אחוז ו־28 אחוז, וכאמור, לקבוצה קטנה – 33 אחוז.

המס על חברות יפחת מ־46 אחוז ל־34 אחוז.

הרפורמה על חברות יפחת מ־46 אחוז ל־34 אחוז.

הרפורמה תבוצע בשלבים. בשלב ראשון, שיופעל כנראה, מאוקטובר 1986 (שנת תקציב 1977) יהיו 5 מדרגות מס: 11, 15, 28, 35, 38.5 אחוזים. בשלב השני, מאוקטובר 1987 (שנת תקציב 1988) תיושם הרפורמה במלואה.

במקביל להפחתת מדרגות המס יורחב בסיס המס: יבוטלו רוב זכויי המס ומקלטי המס, להוציא שלושה תחומים: פנסיה רגילה, ריבית על רכישת דירה וחופשי נפש.

הזיכויים ומקלטי המס שיבוטלו כוללים זיכויים על השקעה בציוד, חיובי ריבית על רכישות בכרטיסי אשראי, חיובי ריבית פרט לריבית על השקעה בבתים, רכישת קרקעות לפיתוח פרט לחופשי נפש וגו, מרבית ההפרשות ל־IRA – קופות גמל של המעמד הבינוני (מעין ביטוח מנהלים) וכן תצומצם ההכרה בהוצאות עסקיות כארוחות וכילויים ל־80 אחוז. מסים לרשויות מקומיות ולפסטיים, לא יוכרו כהוצאה לתשלום מסים פדרליים.

הנהנים העיקריים מרפורמת המס יהיו התעשיות עתירות ידע, כגון אלקטרוניקה, ששם עיקר ההוצאה היא על שכר וההשקעה בציוד קטנה יחסית לתעשיית המכוניות למשל. נהנים אחרים יהיו בעלי הכנסות נמוכות שיהיו פטורים ממס לחלוטין וכן בעלי הכנסות בינוניות, שלא נצלו מקלטי־מס.

עלות הרפורמה במונחי הפסד הכנסות מוערכת ב־17 מיליארד דולר.

תעריפי נמלים יוזלו ב־7 אחוז

מאת יוסף מיכלסקי

הממשלה החליטה להוזיל את התעריפים בנמלי המדינה ב־7%. יו"ר מועצת המנהלים של רשות הנמלים, צבי קינן, מסר כי בשנת האינפלציה, הפחיתה הרשות את התעריפים הריאליים ב־5 אחוז לשנה.

קינן אמר ל"דבר" שהרזרבות הכספיות של רשות הנמלים בסך 200 מיליון דולר –לא כולל רזרבות בסכום דומה שהם כספי פנסיה של העובדים– מיועדים לשמש לפיתוח הנמלים על פי החוק. רוב הכספים האלה מופקדים בבנקים והחלק בחשב הכללי, בתנאי פיקדון נושא ריבית ניתן למימוש בכל עת. האוצר מנסה להחייב את הרשות להפקיד כספי הפיתוח שלה באוצר, לא בסטאטוס של פיקדון, בנימוק שהרשות לא תזדקק לכספים לצרכי פיתוח בשנים הקרובות. רשות הנמלים טוענת כי עודפי הכספים הצטברו מגביית תעריפי הנמלים, בין השאר מגביית "אגרת רציף" המוטלת על מטעני היבוא, והתמורה ההולכת לבעלי המטענים שלמו אגרה היא יעוד הכספים ליעול הנמלים. מדברי קינן משתמע שלפי שעה חלפה סכנת הקפאת כספי הרשות בקופת האוצר אך היא לא ירדה לגמרי מסדר היום.

יצויין ששר התחבורה מינה ועדה מיוחדת שתבדוק, בין השאר, הפחתת "אגרת רציף" ששיעורה נקבע בנפרד לתעריפי הנמלים.

בתכנית התייעלות שקטה חסכה התעשיה האוירית 50 מיליון ד'

מניעת תמריצי יצוא מהתעשיה מקשה להעריך התוצאות העסקיות

מאת אריה ארד

מלאה שנה מאז יצאה התעשיה האווירית לחופשת הקיץ הקודמת, שנה קשה. מדיניותה הכלכלית של הממשלה, שנקבעה ערב החופשה הקודמת ביולי אשתקד, הטילה על החברה תנאים שונים לחלוטין, משהורגלה להם. הדרך שבה היתה עתידה להתמודד איתם, יכלה להרוג בבידה רבה את גורלה. עתה מתברר, שהצליחה כנראה לחסוך 50 מיליון דולר בחשבון שנתי, כ־5 אחוזים ממחזורה השנתי. אולם ביסודו של דבר נקבעו לה תנאי סחר לא כל כך בריאים.

החלטות הממשלה חייבו את הנהלת התעשיה האווירית לפטר לאלתר 3 אחוזים מן המועסקים, בעוד שהזמנותיה, מתצינן לייצוא, לא קטנו. אדרבא, מבחינת כושרה לשווק את מוצריה חלה הטבה מתמדת. החברה עירערה על חובת הפיטורים ועירעורה נדחה. אולם בינתיים התברר, שלא יהיה עליה לבצע את ההחלטה מיד. משניתנה לה שהות־מה, יכלה להכין תכנית, שתמנע נזקים שבאובדן אנשי מקצוע מעולים. בעיה אחרת נוצרה מקיבוע שער הדולר. האיל החלק גדול מהיצוא של התעשיה האווירית היא בדולרים, היא נפגעה קשות, מה גם שממילא אינה מקבלת את תמריצי־היצוא הניתנים לתעשיה הפרטית.

הפיטורים החלו במאי השנה. בתיאום עם מועצת העובדים הוכנה רשימה של 350 עובדים, שהסכימו לפרוש ושפרישתם לא היתה כרוכה בנזקים למפעל. על אלה נוספו 500 עובדים זמניים, ארעיים, יועצים וקבלנים. עד כה פרשו מעבודתם 650 איש ובחודש הבא יפרשו עוד 200. ראשי התעשיה האווירית מסרבים לנקוב בסכומים, אולם בהנחה שעובד ממוצע עולה למעסיקו 1,000 דולר בחודש, מדובר בחסכון של 10־12 מיליון דולר בשנה.

כן בוצע החומר באישור עבודה בשעות נוספות. סעיף זה נראה בעייתי, מפני שכאן היו עלולות להיפגע הכנסות העובדים שנותרו. יתכנו רק שתי אפשרויות: שממילא אושרו שעות נוספות רק במקרה הצורך; שהשעות הנוספות ניתנו כהטבה סמויה גלובלית. אם האפשרות השניה נכונה, עשוי החסכון להיות ניכר; אולם אם האפשרות הראשונה תקפה, כי אז החסכון הוא שולי. עד זנית. כאשר אין נתונים רשמיים, קשה להעריך חשיבותו של סעיף זה.

סכום־נוסף של 20 מליון דולר נחסך מהוצאות התיפעול. כאן צומצמו הנסיעות לחוץ־לארץ, קוצצו חשבונות הטלפון ועוד כיוצא באלה.

נבחנו גם תכניות ההשקעות לצורכי פיתוח. נקבע עקרון, שאין מפסיקים פעילות שכבר החלה בשטח. ביצוען של כמה תכניות אחרות, שחיוניותן היתה פחותה השנה, נדחה; אחרות בוטלו לפי שעה. כן נבדק המלאי וקוצץ, במקום שכמויות חיל־האוויר לא נפגעה.

אולם בעיית תמריצי־היצוא שונה היא אינה בידי הנהלת החברה. כל עוד היה הדולר חזק, יכלה התעשיה האווירית לספוג את התנודות בשערי המטבעות האחרים, שכן בעד עיקר היצוא מתקבלים התשלומים בדולרים. משנפל שער הדולר לאורך זמן בשוקי־חוץ ושערו בארץ נותר קבוע, בעוד המדד עולה ב־26 אחוז, נוספו קשיים בלתי צפויים.

חסכון של 50 מיליון דולר נותן רק פתרון חלקי לבעיה זו.

מאזנה של התעשיה האווירית לשנה שעברה עדיין לא פורסם, אולם את שנת 1984 סיימה ברווח של 100 מיליון דולר. מסכום זה הקציבה 50 מיליון דולר למחקר ופיתוח והיתר נותרו כרווח נקי. הקיצוץ הנוכחי של 50 מיליון דולר מן ההוצאות השוטפות עדיין לא יתן את מלוא רישומו בשנת העבודה הנוכחית. מכאן, ששנה זו תהיה רווחית הרבה פחות מ־1984. אולם השאלה האמיתית היא, מה קרה ב־1985, שהחלה לא רע והסתיימה כפי שהסתיימה.

נראה, כי בכל מקרה אין מדובר בהפסד, בוודאי לא בקשיים מידיים. אולם הרווחיות נפגעה כנראה קשות. על כך יכולות להעיד ההתייעצויות התכופות בין ראשי התעשיה האווירית ופקידי משרד־האוצר. עד כמה נפגעה הרווחיות, נוכל לדעת רק כאשר יפורסם המאזן לסוף 1985.

האיל הממשלה מחזיקה בבעלות מלאה על החברה, זכותה להעדיף היעדר רווח או אף הפסד־מה על מתן תמריצי־ייצוא כמקובל. אולם זה רחוק מלהיות בריא, שכן שיטה זו תשמיט את היכולת לבחון נכונה את תוצאות פעילותה של החברה, לרבות תיפקוד מנהליה.

נראה על כן, שעדיף להעניק לתעשיה האווירית תנאי סחר זהים לשאר המשק, אפילו תחליט אחר כך הממשלה ליטול חלק מרווחיה כדי לפצות עצמה בכך על תמריצי־היצוא שנתנה. מבחינה מעשית מדובר בהחלטה פנקסנית בלבד, אולם העקרון נראה חשוב עד כדי כך, שאולי לא יהיה מנוס מלהביא את הנושא להכרעתה של ועדת השרים הכלכליים, אם לא להכרעת הממשלה כולה.

"טלכור" תחפש שווקים חילופים כתגובה לקיצוצים במערכת הבטחון

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

חברת "טלכור" נערכת לרה־ארגון ולחיזוק מערך המכירות בארה"ב ולמציאת שווקים חילופיים, עקב הקיצוצים בהזמנות במערכת הבטחון. כך מסר מנכ"ל חטיבת האלקטרוניקה של "כור", ישראל זמיר, ש"טלכור" נמנית על מפעליה.

זמיר מסר כי "טלכור" תמשיך לפתח ולייצר מוצרים בטכנולוגיה הקיימת בה, תוך כוונה לחפש טכנולוגיות חדשות על־מנת להגביר את נתח הייצוא שלה שיגיע השנה ל־40% ממכירותיה. לאחרונה התחילה "טלכור" לספק מערכות תקשורת למזל"טים של הצי האמריקאי, כמו־כן חתמה על חוזה לאספקת ספקי־כוח לחברת אלקטרוניקה אמריקאית.

"טלכור" מייצרת מערכות אלקטרוניקה צבאיות, מערכות תקשורת למזל"טים וספקי־כוח אלקטרוניים צבאיים ואזרחיים. מחזור המכירות הצפוי ל־86 הוא 15 מיליון $.

המשתמשים בהובלה ימית דורשים לבטל היטל בגין שביתות

מאת יוסף מיכלסקי סופר "דבר"

חילוקי דעות פרצו בין איגוד המשתמשים בהובלה ימית, המייצג את בעלי המטענים, לבין חברות הספנות הפועלות בקווים לארץ, על חוקיות הטלת היטלי צפיפות בנמלים בגלל שביתות בנמלים הגורמות הפסדים לבעלי האוניות.

חברות הספנות נוהגות להטיל היטלים כאלה בגין שביתות ומסיבות אחרות, מאז התארגנו בקונפרנסים הפועלים בקוים לארץ. השנה הן תובעות תוספת היטל בשיעור של 10 אחוזים על יבוא מטענים שהחלו לטעון בחו"ל מ־1 ביוני עד ה־19 בו. בנמוק על ההפסדים, לטענותיהם, שנגרמו להם בשל שביתה בנמלים במאי השנה.

מנכ"ל איגוד המשתמשים בהובלה ימית, אריה מהלל, מסר לי שבבדיקה שנערכה בחו"ל התברר כי היטלי צפיפות מטילים רק על נמלים מפגרים בהם הציוד מאיכות ירודה והעבודה נחשלת, אך לא הוטלו היטלי צפיפות בנמלים בגלל שביתות או עיצומים והפסקות עבודה. דבר זה אושר על ידי מרכז איגודי המשתמשים בהובלה ימית בהולנד ועל ידי מזכיר איגוד המשתמשים באוסטרליה שם שיתקו השביתות את הנמלים ביולי השנה. הוא השיב כי לא הוטלו היטלי צפיפות ובסוף השנה, כאשר ידונו על שיעורי דמי ההובלה ב־1987, ידרשו נציגי חברות הספנות, בין השאר, כיסוי לנזקים שנגרמו להן במהלך השביתות. חברות הספנות הפועלות בקווים לארץ אינן מקבלות עמדה זו.

מהלל מסר שהאיגוד פנה לשר התחבורה, חיים קורפו, בבקשה להחליט כי בעתיד יוטלו היטלי צפיפות רק בגלל פריון עבודה נמוך בנמלים וציוד נחות הגורמים להמתנת אוניות מיותרת ולא יוטלו היטלי צפיפות בגלל שביתות ועיצומים בנמלים.

סופר "דבר" מוסר כי נמלי הארץ מסווגים כמפותחים ומצויידים בציוד מעולה ולכן אי אפשר לסווג אותם כמפגרים או גורמים לנזקים בשל פריון עבודה נמוך וכד'.

יערות קק"ל 10% מספקים מתוצרת עץ

מאת דוד מושיוב

יערות הקרן הקימת בישראל מספקים מדי שנה בין 8 ל 10 – אחוזים מתצרוכת העץ בארץ. מדי שנה כורתים מיערות הקרן הקימת כ־70000 טונות עצים המשמשים לתעשיית הסיבית וכן לניסור לקורות, לעצי הסקה ולעמודים תומכים לשימושים שונים.

מהקרן הקימת נמסר, כי 40000 טונות עצים מיועדים לתעשיית הסיבית בארץ וזה מספק כמעט את כל הצריכה של תעשייה זו. בהסיבית מייצרים בארץ רהיטים, אשר חלקם מיוצאים לארצות הברית. מחיר טונה עץ לתעשיית סיבית 40 שקל, וללוחות – 40 – 60 שקל.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

וילות ובתים — 03-221896, 03-221550

קבלנים מציעים

דירות למכירה

עסקים

מגרשים

הצעות עבודה

מכוניות

כלי נגינה

חקלאות

מציעים למכירה

רוצים לקנות

ניקיון ואחזקה

חיפה

הצעות עבודה

מפעל טקסטיל מבוסס עוסק בייצוא
מעוניין במשקיע
למטרת הרחבה בעקבות
חדירה לשוק האמריקאי
בסכום 150–200 אלף דולר
להתקשר אל מרדכי 03-780464
(לא בשבת)

רשת עמל – ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מיכרז
דרוש מנהל
לבית־ספר לתניכים עמל יפו
הכישורים:
★ השכלה אקדמאית ו/או הכשרה בחינוך מקצועי
★ הכשרה פדגוגית
★ נסיון בניהול חינוכי
יתרון: תושב המקום.
המעוניינים יפנו אישית לבת אדם, רחוב קהילת קייב 15, נאות אפקה א', תל־אביב, עד ל־24.8.86, טלפון: 497444

עיריית נתניה
מכרז חיצוני מספר 20/86
מתבקשות הצעות מועמדים למשרה של:
מזכיר אגף חזות פני העיר
18.8.1986 — יואל אלרואי, ראש העיר

לחברת תקשורת
דרוש
שותף פעיל
עם השקעה
03-290225

הדסה־נעורים
דרושים/ות
★ מורה למתמטיקה (אפשרות למגורים במקום)
★ מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה – להוראה (אפשרות למגורים במקום)
★ מדריך חברתי בפנימיה (חובת מגורים במקום)
נא לפנות למחלקת כח־אדם "הדסה־נעורים", דואר נעורים, מיקוד 40298 טל. 053-96831
● המודעה מתייחסת לגברים ונשים כאחד.

ביהמ"ש המחוזי אימץ פסיקתו של השופט חמן שלה המנוח

המשפט „חבל שבגרמניה לא חסלו אותך" איננו הוצאת לשון הרע

(ע). – בית המשפט המחוזי בירושלים פסק כי המשפט „אתה באת מגרמניה, חבל שבגרמניה לא חיסלו אותך", שהוטח בפניו של ניצול שואה בנוכחות ארבעה מפועליו הערבים, איננו בגדר הוצאת לשון הרע.

המדובר בהנדס יוליוס בורנר, אדריכל ניצול שואה מירושלים, שביקר ב־1982 בבניין שתיכנן. אחד מדיירי הבית, אלכסנדר שפירא, הטיח בו את המשפט הזה, כאשר פגש בו בחדר המדרגות תוך דין ודברים ביניהם. האדריכל הגיש תביעת לשון הרע נגד הדייר בבית המשפט השלום בירושלים. השופט חמן שלה (שנרצח בראס בורקה), דחה את התביעה ופסק בשעתו כי אין במשפט זה לשון הרע. על כך ערער האדריכל בפני בית המשפט המחוזי באמצעות עורך דינו חגי פיטון.

השופט שלה קבע בשעתו בפסק דינו: „במדינת ישראל, שרבים מאנשיה הם יהודים ניצולי שואה, אין בעבירה כזאת לבזות את האדם שכלפיו הוטחה. אמירה כזו עשויה רק לגרום רגשי הזדהות עם האדם שכלפיו נאמרה". עוד פסק כי „בית המשפט בודק את הדברים בתוך החברה שבה מצויים בעלי הדין ובחברתנו אין בכך לשון הרע".

בית המשפט המחוזי אימץ את הלכתו של השופט שלה ודחה את הערעור. שופטי בית המשפט המחוזי אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר, פסקו: „באמירה הנ"ל, אפילו נאמרה בנוכחות אנשים מבני העדה הערבית, אין ולא יכולה להיות פגיעה בשמו הטוב של יהודי החי במדינת ישראל, כשזו מוטחת בפניו במדינתו".

השופטים הבחינו בין עלבון לבין הוצאת לשון הרע. לאחר שניתחו את חוק לשון הרע וקבעו כי התובע על לשון הרע חייב להוכיח לא רק שהפרסום פגע בו והעליבו, אלא גם שהיתה פגיעה בתדמיתו ובמעמדו החברתי, כך שמעמדו החברתי הפך להיות פחות יותר בעקבותיו. „אמירה שכזו יש בה כדי לזעזע את כל שומעיה, אך אין בה כדי לפגוע בשמו הטוב של האדם שכלפיו היא מופנית. הפגיעה ברגשות והזעזוע הנפשי נגרמים עקב הסלידה והזעם כלפי מי שמביא יחס מזלזל בשואה ובקרבנותיה מישור הפגיעה היא בין המערער למשיב ולא בין המערער לסביבתו", פסקו השופטים.

עוד פסקו כי אכן בדברים יש עלבון כלפי האדריכל, אך עלבון אינו נופל באמות המידה החוקיות של הוצאת לשון הרע. הם פסקו כי האדריכל לא נפגע במעמדו החברתי כתוצאה מהדברים שנאמרו כלפיו והטילו עליו תשלום הוצאות בסכום של 500 ש"ח לדייר שהעליבו.

נחנכה המדרשה המרכזית ליהדות של ההסתדרות – בבית ברל

מאת חנה מאר סופרת „דבר" בשרון

המדרשה המרכזית ליהדות של ההסתדרות נחנכה אתמול בבית ברל. בטקס הפתיחה השתתפו סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ונציגים בכירים של ההסתדרות גדעון בן ישראל ונחום פסה. כן השתתפו כ־500 פעילים של ההסתדרות מכל הארץ דתיים וחילוניים.

המדרשה הוקמה בין השאר במגמה לענות על הצרכים של פעילים רבים חברי תנועת העבודה וכן לאפשר קירוב לבבות בין הציבור הדתי והחילוני.

השר אמר בין השאר בדברי ברכתו כי יש מסביבנו כוחות עוינים רבים ולכן צריכים אנו למצוא דרך כדי להתגבר על ההבדלים בינינו ולהתאחד למרות השוני. עוד אמר „אני מודאג מקיצוניים, מבורים ועמי הארץ וכן בזריקת אבנים הריסות תחנות, אוטובוסים מוקים לקירוב הלבבות". נבון התיחס לחוק המזון שעבר בכנסת באומרו: „יש דברים מיותרים. למה להגביל בכוח אדם שרוצה לאכול חמץ?"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר בברכתו כי „בתקופה זו של הקצנה בין יהודים שומרי מסורת לבין חילוניים, תפקיד ההסתדרות כתנועה חברתית להקהות את הניגודים ולהיות דוגמה להשקפת עולם סובלנית כדי להקנות ערכי יהדות בדרכי נועם ולא בכפייה". קיסר ציין את הסמליות שבהקמת המדרשה במלאת 100 שנה להולדתו של ברל כצנלסון.

הראשון לציון הרב יוסף אליהו אמר כי ישאף „שילמדו כאן תורה אמיתית של משה רבנו ולא תורה מזויפת. יש לשאוף להפסיק להתייחס אלינו כאל חילונים ודתיים – כי כולנו עם אחד".

צה"ל ידרוש 165 אלף ד' – עלות חילוץ האברכים מים המלח

(ע). – 165 אלף דולר היתה עלות מבצע הצלתם של שישה בחורי הישיבה שנתקעו שלשום בלילה בים המלח. שלטונות צה"ל יתבעו את הסכום הזה ממוסדות שארגנו את טיול בחורי הישיבה.

מקורות צבאיים מסרו כי במהלך המבצע הופעלו ארבעה מסוקים, מטוס „סקיהוק" האיר את האיזור ונורו 260 נורי תאורה.

בעבר עשו שלטונות צה"ל נסיונות לתבוע כספים מגופים שמטייליהם אבדו וכוחות הביטחון חילצו אותם. חלק מהתביעות, שהן במאות אלפי דולרים, עדיין תלויות ועומדות.

חמישה משישה האברכים ממאה שערים, התגלו בים המלח על ידי המסוקים, שלשום בלילה סמוך לחצות. החיפושים נמשכו אחרי האברך השישי. רק סמוך לשעה 7 בבוקר אתמול התגלה כשהוא עומד על הכביש לירושלים ומנסה לעצור מכוניות חולפות. התברר כי הוא הצליח להגיע לחוף בכוחות עצמו.

חמישה הועברו על ידי מסוקים ל„הדסה" בירושלים ותל השומר. מצבם הוגדר קל עד בינוני, הם סובלים מהתייבשות ומבליעת מי מלח.

כפר קהילתי נחנך ליד אלמגור

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

כפר קהילתי חדש, „כורזים", נחנך שלשום צפונית למושב אלמגור, בטקס בהשתתפות שר השיכון דוד לוי ונציגי מחלקת ההתיישבות בסוכנות והמועצה האיזורית מבואות חרמון.

הכפר, הצופה על נופי גולן, כנרת ועמק הבטחה, נמצא עדיין בתהליך בניה. 40 משפחות כבר מתגוררות בו, עם 70 ילדים, ולפי התוכנית הוא יאוכלס 150 משפחות. תושביו שתושביו הם בני מושבים ותיקים בגליל ואליהם יצטרפו בני קיבוצים, משקים ועירים.

צורת ההתיישבות כפרית שיתופית, ובשלב זה מתפרנסים תושביו מעבודות חוץ ופרוייקט התיירות של חוף אמנון בצפון הכנרת. בעתיד תוקם במקום תעשיה וכן בית אבות.

ליך: צריך להעמיד לדין גם שרים המפירים חוקי תנועה

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

„שר המשטרה צריך לתת הוראות ספציפיות להביא לדין גם שרים המפירים את חוקי התנועה, כמו שמעמידים לדין את כל האזרחים האחרים ואני מדגיש שהכוונה לשרים עצמם ולא לנהגים שלהם" – אמר אתמול בהרצאה במועדון „רוטרי" בחיפה ח"כ אוריאל ליך, יו"ר ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים. הוא הדגיש שלפרסומים על שרים ונושאי שררה המפירים את חוקי התנועה יש השפעה הרסנית על כלל הציבור.

ליך אמר עוד כי המשטרה עוד לא הצליחה לאכוף את החוק בדרכים והיא תוקפת לא את אלה העוברים את עבירות התנועה המסוכנות. האכיפה של החוק מתייחסת בעיקר לעבירות של מהירות מופרזת אך לא הקיפה ולא הצליחה להתמודד עם עבירות תנועה מסוכנות כמו אי־שמירת רווח, עקיפה מסוכנת או אי־מתן זכות קדימה להולכי רגל במעבר חצייה ואי־ציות לתמרורים. בתחומים אלה אכיפת החוק היא מועדית ולכן הנהגים מרגישים חופש מוחלט לעבור על החוק, אמר ליך.

לא יותר יבוא רכב של 1600 סמ"ק ויותר בלי מזגנים

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

משרד התחבורה עומד ליזום תקנה שתעוגן בחוק לפיה החל ב־1988 לא יותר יבוא של מכוניות בנפח 1600 סמ"ק ויותר אם לא יהיו מצוידות במזגני אוויר. על כך מסר אתמול שר התחבורה חיים קורפו בעת ביקורו בחיפה.

בתשובה על שאלות כתבים הסביר השר כי בשלב זה לא תקיף התקנה החדשה מכוניות בעלות מנועים חלשים יותר משום שהתקנת מזגנים בהן מעוררת שאלות טכניות. כאשר בעיות אלה יבואו על פתרונן, תשקל התקנת מזגנים גם ברכב מסוג זה כתנאי ליבואו.

שר התחבורה מסר פרטים על מאמצי משרדו בתחום הקטנת מספר תאונות דרכים ובין השאר העברה בקורסים של נהיגה מונעת של 150,000 בעלי רשיונות נהיגה.

דיון בוועדה המרכזת על מעורבות הורים בחינוך

מאת יעל פישביין סופרת „דבר"

דיון עקרוני בנושא מעורבות הורים בחינוך נערך בוועדה המרכזת בעקבות פנייתו של נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות וחינוך למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. פסה הזהיר כי יש לקיים דיון בנושא זה למרות הודעת מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, כי העמדה שיוחסה ב„דבר" ליו"ר תא המנהלים בהסתדרות המורים, משה אידלשטיין, השוללת התערבות הורים, אינה מייצגת את עמדת הסתדרות המורים. פסה נימק את תביעתו לדיון בצורך להבהיר עמדות שהשתקפו בהחלטות ועידת ההסתדרות האחרונה לפיהן יש חשיבות רבה למעורבות ההורים בעיצוב פני בית הספר וקביעת תכני הלימוד.

מחקר: האר"י עסק בסחר עורות, מלפפונים ויינות

(עש"ת). – מחקר חדש מגלה כי יצחק בן שלמה לוריא, אבי תורת הקבלה, הידוע בכינויו האר"י, עסק במצרים וכנראה גם בצפת במסחר מלפפונים, עורות ויינות.

פרטים מפרסם מאיר בניהו בגליון האחרון של „עת־מול", עיתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל, היוצא לאור מטעם משרד החינוך ואוניברסיטת תל־אביב.

עד כה היה ידוע מעט מאד על עיסוקיו של האר"י, אף כי היה ידוע שלא התפרנס מתורתו אלא עסק במסחר.

בניהו מגלה כי עתה נתגלו 10 תעודות על האר"י, מהן איגרת בכתב ידו, ומן התעודות הנוגעות לחיי משפחתו, הוזרע אור נוסף על חייו ועיסוקיו של אבי תורת הקבלה.

במאמר מסופר, כי מן התעודות מתברר, שהאר"י עסק בסחר עורות, פלפלים, מלפפונים ויינות. מקום מושבו היה קהיר ולרגל עסקיו היה נוסע ממקום למקום. היו לו סוכנים במקומות אלה ושותפים, שהיו מייצאים את הסחורות גם לממלכה הטורקית ולאיטליה.

(יוסף מיכלסקי). – בנמל חיפה נערך אתמול טקס חנוכת מסוף המכולות החדש יו"ר רשות הנמלים, שאול רזיאל, מסר, שהמסוף הוא שלב ראשון של תוכנית פיתוח הנמל, בכיוון מזרח שתקיף ייבוש שטחי ים גדולים המיועדים לתחנת כוח חדשה ונמל פחם גדול שיקלוט אוניות בנות מעמס של 250,000 טונה. מנהל הנמל, חנוך בר־אליהו, מסר כי בשנה האחרונה התייעל הנמל ב־17 אחוז. בעוד שתנועת המטענים בו גדלה, בממוצע, בתשעה אחוזים. באוקטובר השנה יתחילו בהעמקת המעגן ליד רציף „דגון". המסוף נבנה על שטח של 300 דונם מיובשים מהים, אורך רציפיו 660 מטר מהם 420 מטר לשינוע מכולות ו־240 מטר לשינוע מטענים בצובר. *חלקו המערבי של הרציף החדש, שהוא העמוק ביותר בארץ, משמש כיום לעגינת אוניות במעמס עד 70,000 טונה* (צילום: אריאל ורהפטיג)

„החברה לישראל" לא תמכור מניותיה ב„צים" לממשלה

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

החברה לישראל שבשליטת שאול אייזנברג חזרה בה מכוונתה למכור את מניותיה ב„צים" לממשלה עקב שיפור מצבה של חברת הספנות וההתייעלות שחלה בה. מסר אתמול שר התחבורה, חיים קורפו בשיחה עם עיתונאים בחיפה.

עם זאת יש מקום להתייעלות נוספת ו„הורדת השומן" מחברה כדי ש„צים" תוכל להתחרות בחברות זרות על בסיס כלכלי איתן. שר התחבורה ציין שלפני כשנה, כאשר קבוצת אייזנברג התכוונה למכור מניותיה לממשלה, פנו אליו גורמים מחו"ל אשר הביעו התעניינות ברכישת כ־50 אחוז ממניות „צים" וגם היום הם ממשיכים להתעניין באפשרות כזאת. בהתאם להחלטת הממשלה על מכירת חברות ממשלתיות לגורמים אחרים בתנאים כלכליים סבירים, תהיה מוכנה הממשלה למכור חלקה ב„צים" לגורמים כאלה אם אמנם יציעו הצעה סבירה.

השר קורפו הוסיף ואמר שאם קרטל חברות הספנות, בו חברה גם „צים", יתמיד עם בעלי המטענים ויגבה מהם קנסות בשיעור עד 40 אחוז, משום שהם משתמשים גם בשירותי חברות ספנות לא מאורגנות בקרטל, תתערב הממשלה, תמנע זאת ולא מן הנמנע שהדבר ייעשה באמצעות חוק.

דוקטור כבוד לארמנד המר

תואר דוקטור כבוד לפילוסופיה של אוניברסיטת תל־אביב יוענק לד"ר ארמנד המר לאות הוקרה על המאמצים הרבים שהשקיע במהלך חייו למען קידום ההבנה ההדדית בין ארה"ב וברה"מ ופישור בשטחים אחרים של עימות בינלאומי באמצעות שיתוף פעולה כלכלי, תרבותי והומניטרי. כן יוענק התואר על תמיכתו הבלתי־נלאית במחקר בתחומי הרפואה, החינוך והאמנות בארה"ב ובארצות אחרות, ובעיקר במלחמה נגד מחלת הסרטן.

נטורי קרתא יחרימו השטר החדש „בגלל מעורבות בן צבי ברצח דה־האן"

מאת בת צבלוני, כתבת „דבר" בירושלים

„היהדות החרדית הגרופה תחרים את שטרי הכסף החדשים הנושאים את דיוקנו של יצחק בן צבי, בגלל שהם מגואלים בדמו של הקדוש החרדי פרופ' יעקב ישראל דה האן שנרצח לפי פקודתו של בן צבי" – על כך הכריז „שר החוץ" של נטורי קרתא, [illegible] בפני [illegible] מחו"ל.

עם הופעת השטר החדש של 100 שקל, [illegible] הנשיא [illegible], „מועצת הקנאות", המוסד העליון של נטורי קרתא (פלג קצבלוביץ־הירש־אפשטיין), החליטה לפנות אל הציבור החרדי, ובר להחבעתה, שיחרימו את השטר החדש מפני שלהרים לבן צבי ולרעיתו, רחל ינאית, החלק המכריע ברצח דה האן על ידי אנשי „ההגנה" לפני 62 שנה.

הרב הירש הוסיף ואמר: „הנטורים", שאינם מכירים במדינה „הציונית" ובמוסדותיה, בלאו הכי אינם משתמשים בכסף של „המדינה הציונית" אלא בדולרים אמריקאים או בדינרים ירדניים, כמו „אחיהם" הפלשתינאים הערבים אשר בגדה [illegible] „הנטורים" גם אינם משתמשים בשטרות עם דיוקנאות של מנהיגים [illegible] וכאלקים, כמו בן גוריון ודוסטינסקי שלפי [illegible] היה בסוד העניינים של רצח דהאן.

„נטורי קרתא" עומדים לפנות לממשלות, ביחוד להולנד שדה־האן היה אזרח שלה, שיחרימו את השטר החדש.

עובדי המדינה ייאבקו נגד פיטורים

מאת סופר „דבר"

הסתדרות עובדי המדינה תיאבק נגד הפיטורים המתוכננים בשירות המדינה בעקבות הקיצוצים בתקציבי המשרדים.

מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בר־עמי, אמר אתמול בישיבת המזכירות הארצית של ההסתדרות כי עובדי המדינה לא יסכימו ליפול קורבן למדיניות הממשלה. כן ייאבקו עובדי המדינה נגד נסיונות להעביר עבודות ממשרדי הממשלה לקבלנים פרטיים.

נציג הליכוד, דבנו לוי, איש משרד התקשורת, הטעים: „בכל פעם מאיימים בפיטורים ובהורדת שכר ומביישים בכך את עובדי המדינה".

יונה סומך (מעוך) קרא לנהל מאבק נגד המינויים הפוליטיים במשרדי הממשלה ויהודית ובמיוחד במשרד העבודה והרווחה.

מבצע תנועה בדרום – היום

(ע). – המשטרה תפעיל היום מבצע תנועה במחוז הדרומי, מירושלים עד אילת. ניידות יסיירו בכל הכבישים ותוגבר נוכחות השוטרים בצמתים ובכבישים יוצבו מכמונות תנועה.

בקצרה

• ועדת שרים בראשות שר הכלכלה גד יעקבי תקבע אם להחיל את תנאי השכר והגמול והגמלאות של המנכ"לים בשרות המדינה גם על נושאי תפקידים בכירים אחרים. כך החליטה שלשום ועדת השרים לענייני כלכלה.

• 650 עובדי מפעל „סנפרוסט" באשדוד למזון קפוא חזרו לשבות. לדבריהם ההנהלה מתעלמת מהסכם שסוכם בהתאם למה שסוכם בפגישה בין מזכיר מועצת הפועלים ומנכ"ל המפעל חזרו העובדים לעבודה לפני שבוע לאחר שקודם שבתו שבוע. עילת הסכסוך תביעת העובדים לשיפור שכרם בהסכם העבודה החדש.

• ועדי העובדים של החברה הממשלתית „כלל־ציוד", הכוללת שלושה מפעלים, ובהן הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, פרסמו אתמול גילוי דעת בו כלולה התנגדות למגמה הרווחת בקרב גורמים ממשלתיים למכור מפעלים רווחיים למשקיעים פרטיים.

• חברת „בזק" סיימה התקנת טלפונים ציבוריים בחמישה צמתים בתחומי המועצה האיזורית שער הנגב. זאת בעקבות רצח התיירת לפני מספר חודשים בצומת דורות־רוחמה. טלפונים דומים יותקנו בתחומי מועצות אזוריות נוספות.

• חברת החשמל האמריקאית „פספקו" מתכננת הקמת תחנת כוח סולרית בצפון הנגב, בשיתוף עם חברת „לוז" לאנרגיה סולרית, שיש לה מפעל בישראל.

• קצין הרפואה הראשי של צה"ל לשעבר, ד"ר אלי רונן, נבחר לתפקיד המנהל החדש של שירות רפואת השיניים של קופת חולים הכללית בחשה.

מועצת פועלי גבעתיים
להר"כ אהרון הראל
משתתפים באבלך על מות
אמך ז"ל
אפי שטנדלר
מזכיר המועצה
המזכירות וחבר [illegible]

להר"כ אהרון הראל
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
ההנהלה המורים העובדים והתלמידים במכון להכשרת מורים לאומנויות וטכנולוגיה כללית בבית ברל

להר"כ אהרון הראל ומשפחתו
משתתפים בצערך על מות אמך
בלה גרבוז ז"ל
[illegible]

להר"כ אהרון הראל
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים

להר"כ אהרון הראל
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
זאב בלפר
מזכיר מועצת פועלי כפר־סבא
וחבר העובדים

בית הספר לפרסום ושיווק
ליד פרסום
נפתחה הרשמה למחזור הלימודים הקרוב שיחל ב־22.9.86
קורס עיוני–מעשי יחיד מסוגו בארץ
• שיווק • פרסום • יחסי־ציבור •
פרטים והרשמה: 03־286426; 03־246233
מספר המקומות מוגבל

הודעה חשובה
למשתתפי ועידת תנובה אקספורט
הועידה תתקיים בתאריכים 1–2/9/86
עקב שיבושים בדואר, לא התקבלו שמות הצירים מחלק מהישובים.
מזכירי הישובים, החברים בתנובה אקספורט, מתבקשים להתקשר טלפונית לאישור שמות הצירים למזכירות:
☎ 03־293375 ☎ 03־282737 ☎ 03־283211
בשעות 14.30 – 07.30
הנהלת
תנובה אקספורט

קח את המזל בידיים!

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת 116/03/7 – קיבוץ חצרים.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
א) תחום שטח פיתוח של קיבוץ חצרים.
ב) קביעת אזורים ועתודות קרקע לשימושים שונים.
ג) התוויה רשת דרכים למיניהם וסיווגן.
ד) קביעת הנחיות וכללי פיתוח.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 666 דונם.
מקום: קיבוץ חצרים
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתונות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט והבקשת בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מרכז הסתדרות המורים
אל ציבור המחנכים וההורים
לאור הפרסומים הלא מדוייקים שהופיעו לאחרונה בעתונות, מבהיר מרכז הסתדרות המורים שהוא רואה את ההורים כשותפים בעבודה החינוכית שנעשית בבית הספר.
יחד עם זאת, מן הראוי להבחין בין מעורבות הורים בבית הספר שהיא תופעה רצויה לבין התערבות בהחלטות המועצה הפדגוגית והנהלת בית הספר, הפוגעת בעבודה החינוכית ובנהול המוסד.
החינוך לא ניתן לחלוקה.
ההורים ובית הספר חייבים לפעול יחד בשיתוף ובהבנה לטובת התלמידים והחינוך, ארגון המנהלים וראשו פועלים ברוח העמדה העקרונית הנ"ל.
מרכז הסתדרות המורים

מיטב האיחולים לחתונת
נטע סרן ושלומי שפיר
והרבה נחת
להורים ביאנקה ואהרון סרן
מאחלת
חדוה ישקונר

משרדינו הראשיים ומחסן המכירות הראשי
עברו
למפעלנו החדש באזור התעשיה
אילון תבור
ליד דברת
משרד ראשי — טל: 065־95732־3
065־95356־7
ת.ד. 2030, עפולה 18000
מחסן מכירות — טל: 065־95355
תל־אביב, אגף השוק: 03־652341
03־651853
דרך יפו ת"א 3, תל־אביב, 66841
פזקר
PAZKAR

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
• פרופ' עמנואל סיוון על מצב קולוניאלי ישראלי
• פרופ' אמנון סלע על נסיון ההידברות עם מוסקבה
• משרד החינוך וחילופי מנכ"לים, תחקיר – יעל פישביין
• העירומים והמתים – חיים גורי
• אפגאניסטן: המלחמה שלא הוכרזה / ז'אן דניאל
• שקל ישראל / דני רובינשטיין
• שוד: אצלי כבר ביקרתם / טוביה מנדלסון
• ניצב גבי עמיר: המועמד / נתן דונב
בפרשנות מקיפה בתגובה עניינית
כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

דבר היום

עוד חנינות

לאחר שנשיא המדינה החליט להעניק חנינה לארבעה מבכירי שב"כ, טרם חקירה והרשעה, כפי שהמליץ הקבינט – אין ההגיון מאפשר לסרב לבקשתם של שבעת האנשים הנוספים אשר ביקשו חנינה אף הם, בהיפתח חקירת המשטרה בנושא זה.

השבעה הם בתפקידים פחות בכירים ויהיה זה מעוות, אם לא יזכו לחסד שהוענק לבכירים. ממילא ניתן להניח כי המלצת שר המשפטים בעניין בקשתם היתה חיובית, כי הנשיא יקבל את המלצה, והחנינה תינתן.

בתנאים אלה, התוצאות המעשיות של חקירת המשטרה יכולות להיות שוליות בלבד, אלא אם כן יגיעו חוקריה למסקנות שיביאו את הפרקליטות לבקש מהכנסת להסיר את החסינות של הדרג המדיני – הנחה הנראית דמיונית למדי נוכח הטיפול שאיפיין עד כה את הסוגייה הזאת.

מסתבר, אם כן, כי התוצאה העיקרית של חקירת המשטרה (בעצם, של ההחלטה על החקירה) עד כה, ואולי אף בעתיד, היא הרגעה מסויימת של הרוחות בפרשה כאובה זו – מטרה שלא הושגה על-ידי החנינה עצמה, גם אם זאת היתה מגמתה המוצהרת. אדרבא, החנינה גרמה לסערת רוחות – ששככה עם פסיקת בג"צ על תקיפותה, וספק אם תהיה התרגשות כלשהי סביב החנינות הנוספות שהן כאמור פועל יוצא של המעשה הראשון.

אין פירוש הדבר כי הסוגייה נסגרה עם החנינות. הן עניין משפטי שאיננו מיישב את העניין הציבורי. לחקירת המשטרה לא תהיה כל תוצאה ביחס לאלה שכבר הרשיעו את עצמם על מנת לזכות בחנינה. אך הם אינם יכולים להוסיף ולשרת בשב"כ. ראש שב"כ אכן פורש. לא ייתכן כי הבכירים האחרים שקיבלו חנינה יוסיפו למלא תפקידים באותה מסגרת. דבר זה נראה מובן מאליו, ואם אין הוא מובן מאליו, יש להבהיר אותו לגורמים המוסמכים. אלה טעו פעם אחר פעם בהנחה ש"זה יעבור". גם המשך השירות של הבכירים שפעלו לעיוות דין והודו בכך – לא יעבור.

הדרך והמלים / ח–גי

לכלל המקצועות שלומדים בבתי-הספר בארצנו רצוי להוסיף ברוחפות עוד שניים וגם לראותם כמקצועות חובה: נהיגה ובחירת מלים. בין השישית לשמינית ילמדו בנינו ובנותינו נהיגת אופנוע ומכונית. הרגלים נאים, הנקנים בגיל רך יחסית, הופכים להיות לטבע טוב. הנהיגה נעשית דבר מובן מאליו בחברה טכנולוגית, כמו השימוש בטלפון ובמחשב, במכונת-כתיבה או בתמלילנים. נערים ונערות אלה, כאשר יזכו ברשיון בהגיעם לי"ח שנים, יהיו נהגים טובים יותר ובמרוצת השנים יקבעו תרבות-דרכים אחרת, פחות אלימה וקטלנית. הרכב הנתון בידם לא ישמש להם ככלי-משחית להתאבדות או לרצח. המתח יירד, השנאה תפוג במקצת והכביש לא יהיה גיא חזיון לפורקן תסכולים ותוקפנות, להשבתת נקם ועלבונות, להידחקות מחוצפת לראש התור, להסתכנות מטורפת או מטומטמת, לצפירת האצה: זה כבר טינופת!

יש אומרים כי תוספת זו לתקציב החינוך היא קטנה בהרבה מנזקי התאונות, מהפיצויים, מהאישפוז ומן הצער והאבל שאין להם מחיר.

הצעה זו, שהועלתה באחרונה בעתונות, אינה באה במקום צעדים אחרים אלא נוסף עליהם. עם ישראל, המלמד ידי בניו למלחמה, חייב ללמד אותם גם נהיגת רכב. נהיגה נכונה תשפיע, כאמור, על כל ההתנהגות האורחית. החיים יהיו יפים יותר, ירבו סיכויי ההישרדות. אנא, עשו זאת!

★

ומעניין לעניין באותו עניין. רצוי ללמד בבית-הספר העברי בארצנו את מקצוע בחירת המלים. יש להתחיל בדברים ראשוניים, בשיחות של מה-בכך: למשל, שיחת טלפון. מה הן המלים ההכרחיות? מה הן המלים הקשורות זו בזו בבחינת נימוס מקובל ורצוי? מלה כמו "בבקשה" עשויה לתרום לתחושת גאון-האדם שבנו. אם אומרת לך המזכירה הרחוקה, הלא-נראית: "תפוס" או "המתן", אתה חש כאילו נבחו עליך, כאילו אתה מטרד מעצבן. אם היא משיבה לך "תפוס כרגע, אדוני, אולי תואיל בבקשה להתקשר בעוד כמה דקות", אתה כמעט בוכה מאושר על-כי אדם אתה, מכובד בעיני עצמך וזולתך.

עניין "האדון" או "הגברת" הוא בעייתי במקצת. בצה"ל מוסיפים כלפי מעלה את המלה "המפקד" במקום "סר" בצבא הבריטי. מה עושים באזרחות? תנועת הפועלים ביקשה לתת בשפתה ובתקשורתה את המלה "חבר" במקום "אדון", שהיתה מלה "אזרחית" או "ימנית". "לא, חבר, החבר אלמוגי נמצא בישיבה". או "אדון", או "חבר", רק לא העירום הזה, חסר התואר, הצייקני האלים.

★

לימוד בחירת המלים בגיל הרך ישפר גם את רמת הדיון בחיים הפוליטיים. ח"כ בני שליטא רשאי לחלוק על דעתו של השר וייצמן בפרשת שטח 9, אך אין הוא חייב בהכרח לכנותו בשל כך בתואר "המופתי, חג' אמין אל חוסייני". שוטר הדוחף אותך קלות אינו בהכרח "נאצי". לימוד בחירת המלים יעשיר את השפה העברית במלים נרדפות, יקבע "סולם-דירוג" למלות הגנאי והשבח. תרבות הוויכוח תצא נשכרת מאד. גם בספורט, למשל, ישנם חוקים הקובעים את העבירות והעונשין, כמו נגיעת יד או תיקול חריף בכדורגל או מכה מתחת לחגורה באיגרוף. חבל שאין "טאבו" כלשהו בתרבות הדיבור והכתיבה כאן.

וישנו הבדל בין "כובע עבודה" ו"מצנפת עמל". אנחנו "עושים שולחן" ו"מבצעים פקודה" אך לפעמים "יוצרים פסל" ואפילו, לעתים רחוקות, "בוראים עולם", כן, "אלינוער שנער בספרה החדש 'כוכב הרוח' בראה עולם קסום..."

אם ספרה של שנער אינו מוצא חן בעינינו די לנו אם נכתוב כי "ספרה השמיני של הגב' שנער אינו הטוב שבספריה וגם אינו יכול להיחשב לטוב מכל בחינה שהיא..."

די בכך כדי להרוג אדם. אינך חייב להוסיף כי זה ספר "מצוחין ומגעיל ודביק וסכריני".

★

מישהו רשאי לחשוב כי הצעד שנקטו ארבעת הסופרים שקראו לכינון ממשלת חירום לאומית לפרק זמן קצוב הוא "צעד מוטעה" ואפילו "מסוכן" ו"אומלל" ו"הרה אסון" וכו'. אינך חייב לכתוב שאתה חש כלפיהם בשל כך "תיעוב ושאט-נפש". באיזה ביטוי בסולם-דיכטר של ביטויי-הגנאי ישתמשו שונאי הארבעה הללו כלפי יאסר ערפאת או מאיר כהנא או, להבדיל, היינריך הימלר?

אך לא די ב"תיעוב ושאט-נפש". מבקר דגול משווה את הארבעה ההם ל"סבון-רחצה" שבו רחץ שמעון פרס את ידי שמיר ושרון המגואלות בדם סאברה ושתילה. לאחר שהאמנתי למראה עיני חשתי, כרגע סבון רחצה, תחושת תדהמה מול הדימוי הנפלא הזה. הסגנון הזה הזכיר לי את תרבות פלוגות-היידי בימי הטיהורים הגדולים ב"עולם המהפכה". כחלוף החלום נותרה בי תחושת סחרחורת קלה שאינה מרפה ממני. נקווה שזה יעבור.

העליונות האיראנית

מאת דן אבידן

צבא עיראק, להערכת האיראנים, שרוי במצוקה, ובמעמדו של סדאם חוסיין חל כירסום – מצב אידיאלי להנחתת מהלומה איראנית נוספת

ב-23 בספטמבר ימלאו שבע שנים למלחמה בין איראן לעיראק. על פני השטח נראית מלחמה זו מאז ועד עתה כמלחמת "תיקו". בלא שצד אחד מצליח להכריע את משנהו. אולם מתחת לפני השטח הולכת ומסתמנת עליונות איראנית בשדה הקרב. עליונות זו מצאה את ביטויה המובהק במתקפה האיראנית המוצלחת על עיר הנמל העיראקית החשובה פאו השוכנת בדרום עיראק. מאז פברואר השנה מחזיקים האיראנים במובלעת זו ומתחפרים בה, מבלי שהצבא העיראקי גילה יכולת לעקור ממנה את האיראנים. כל זאת למרות שידוע שהעיראקים עשו מאמצים כבירים להחזיר לשליטתם את מובלעת פאו. האיראנים זכו להישג אסטרטגי חשוב נוסף כאשר עלה בידם להביס את הכוח העיראקי שפלש לפני חודשים אחדים לאזורי פאקה ומהראן שבתוך שטח איראן, בגזרה הצפונית והמרכזית של חזית הקרבות. העיראקים כבשו עיירים אלה בניסיון להחזיק בהן תקופה ממושכת ולהשתמש בהן כקלף מיקוח לצורך החזרת העיר פאו לידיהם. אולם בחודש מאי שעבר עברה היוזמה בחזית מחדש לידי הצבא האיראני, והוא הצליח להדוף את הגיס העיראקי הרביעי מאזורי פאקה ומהראן ולהסב לו אבידות כבדות. באותה מתקפת-נגד עלה בידי האיראנים להשתלט גם על רכס הרי צר בתוך שטח עיראק, השולט על הציר החיוני בגדאד-בצרה ועל כל אגן מהראן שבשטח איראן.

התבוסה במהראן היוותה מכה מורלית קשה לצבא עיראק, למרות שעלה בידו בסופו של דבר, על-ידי הזרמת כוחות צבא מובחרים לחזית, להדוף את הכוחות האיראנים שאיימו להתקדם לעבר עיר הבירה בגדאד.

נוכח אוזלת ידם בחזית היבשתית החריפו העיראקים בחודשים האחרונים את ההתקפות האויריות נגד יעדים כלכליים ואסטרטגיים חשובים בתוך שטח איראן. חיל האויר העיראקי ניצל את עליונותו האוירית, ותקף שורה ארוכה של מיכליות נפט איראניות שהעבירו את הנפט מהאי חארג' לאי סירי שבדרום המפרץ, המשמש עתה כמסוף הנפט העיקרי של האיראנים.

בהתקפות אלה הצליחו המטוסים העיראקים להשמיד שש מתוך שתים עשרה מכליות הנפט האיראניות המשייטות בקו חארג' – סירי. כמו כן תקפו העיראקים את תחנת תקשורת הלוויינים האיראנית בעיר אסאד-עבאד וגרמו לה נזקים כבדים.

במשך כמה ימים בראשית חודש יולי היתה איראן, כתוצאה מההתקפה האוירית על העיר אסאד-עבאד, מנותקת כמעט לחלוטין מכל קשר

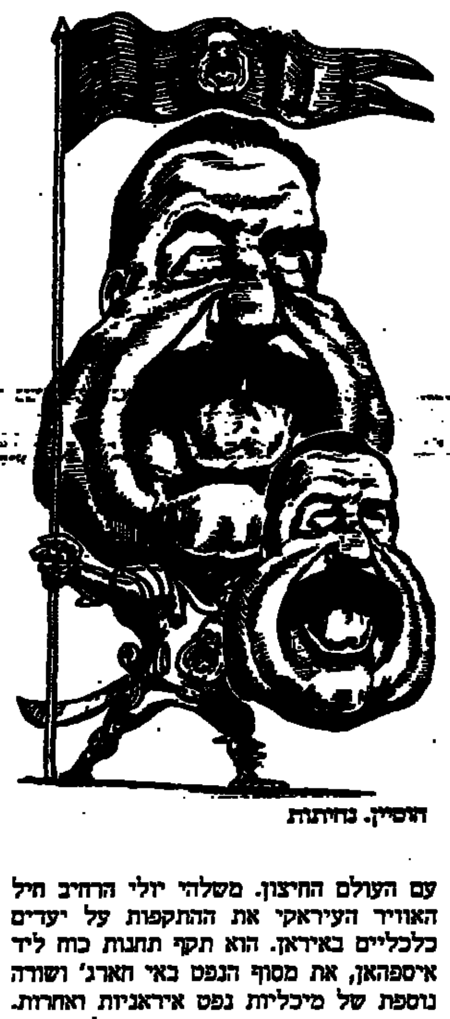

חוסיין. נחיתות

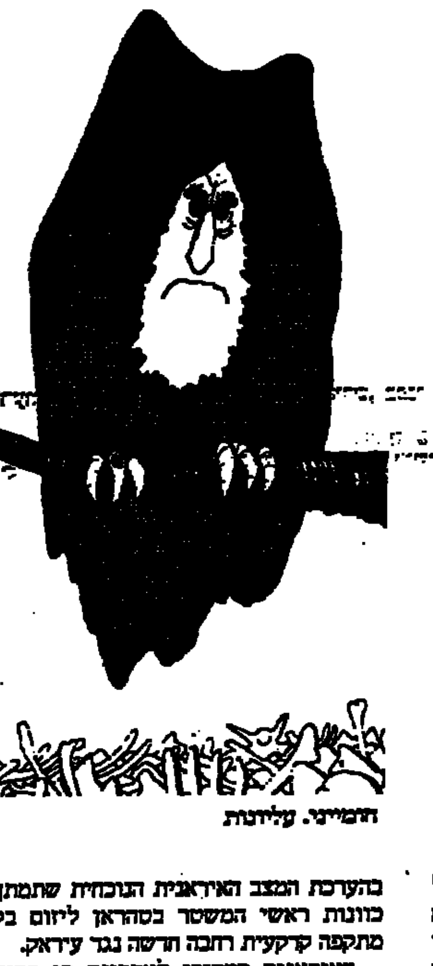

חומייני. עליונות

עם העולם החיצון. משלהי יולי הרחיב חיל האוויר העיראקי את ההתקפות על יעדים כלכליים באיראן. הוא תקף תחנות כוח ליד איספהאן, את מסוף הנפט באי חארג' ושורה נוספת של מיכליות נפט איראניות ואחרות. המבצע הנועז ביותר שביצע חיל האוויר העיראקי היה התקפתו המודרקת ב-12 באוגוסט על מסוף הנפט האיראני באי סירי, השוכן במרחק של למעלה מ-1000 ק"מ מבגדאד. ההתקפה בוצעה על פי תכנית שהוכנה מראש במטכ"ל העיראקי ובמהלכה תודלקו מטוסי המיראג' העיראקים באוויר בדרכם לביצוע המשימה. התואנה לביצוע המשימה המורכבת הזו היתה הפגיעה החמורה מצד איראן בעיר המחוז הצפונית העיראקית חלפצ'ה, שבה מצאו

את מותם כ-80 אזרחים עיראקים ונפצעו קרוב למאה וחמישים נוספים. אך יומיים לאחר הפגיעה העיראקית במסוף הנפט בסירי הצליחו כבר האיראנים לחדש את שיווק הנפט שלהם. יחד עם זאת המחישה הפעולה העיראקית, לראשונה מאז פרצה המלחמה, כי לעיראקים יש פוטנציאל ליצור איום ממשי על תעשיית הנפט האיראנית. עובדה זו בודאי לא נעלמה מעיני האיראנים והיא יכולה להוות שיקול חשוב בהערכת המצב האיראנית הנוכחית שתמתן את כוונות ראשי המשטר בטהראן ליזום בקרוב מתקפה קרקעית רחבה חדשה נגד עיראק.

האיראנים הצהירו לאחרונה כי בכוונתם ליזום "מתקפה מכרעת" נגד העיראקים עד לסוף השנה הנוכחית, המסתיימת בחודש מרץ. הרצון לתקוף את עיראק נובע בראש ובראשונה מהערכת האיראנים כי צבא עיראק נתון במחצית השנה האחרונה במצב מוראלי ירוד בגלל תבוסותיו בקרבות פאו, פאקה ומהראן. ראשי המשטר האיראני אף סבורים שחל כירסום במעמדו של סדאם חוסיין בעיני הצמרת הצבאית והמדינית ובעיני הציבור ברחוב עיראקי. מצב כזה הוא אידיאלי לדעתם כדי להנחית מהלומה נוספת על הצבא העיראקי, שעוד תחריף את הביקורת הפנימית בעיראק נגד סדאם חוסיין ותגרום להפלתו. מצד שני ישנם חוגים בצבא האיראני הסדיר הסבורים כי הצבא איננו מוכן עדיין, מבחינה לוגיסטית, לפתוח בהתקפה נרחבת נגד עיראק שתצריך אותו לפעול בכמה גזרות. חוגים אלה מתנים את להיטותם של חומייני וראשי הדרג הפוליטי באיראן לפתוח בהקדם במתקפה המכרעת נגד עיראק. הם גם סבורים שאיראן אינה ערוכה לעמוד לאורך זמן ב"מלחמה הכלכלית" עם עיראק, שכן היא גורמת נזקים כבדים לכלכלת המדינה ומקזזת באופן דרסטי ברזרבות מטבע החוץ שלה.

העיראקים מוטרדים ללא ספק מהסכנה שצבא איראן יפתח בקרוב במתקפה חדשה בחזית היבשתית. נשיא עיראק מודע למורל הירוד השורר בקרב חייליו, ולביקורת הגוברת מצד חוגים בצבא ובדרג המדיני נגד הדרך שבה הוא מנהל את המלחמה. זו היתה הסיבה העיקרית לכך שבראשית יולי כינס את הנהגת מפלגת הבעת' לועידה שלא מן המנין, ובה נבחר סדאם מחדש למזכיר הכללי של התנועה. הוועידה נוצלה על-ידו כדי להפגין קבל עם ועדה את האימון שרוחשת לו הנהגת מפלגת הבעת'. יחד עם זאת [illegible] כי סדאם חוסיין ניצל את הועידה כדי להעביר במסגרתה, משיקולים מקיאבליסטיים, כמה מסמכויותיו לחברי הנהגה נוספים. כדי ליצור את הרקע לכך שאם עיראק תובס במלחמה – תוטל האחריות למפלה על כל חברי פורום ההנהגה ולא רק עליו. בוועידה גם הוחלט לצרף לפורום ההנהגה שלושה חברים נוספים הנמנים עם חוג מקורביו של סדאם חוסיין והם בעלי נגישות לנשאי בטחון הפנים במדינה.

מההנהגה סולק האידיאולוג הוותיק של המפלגה נעים חדאד מחשש שבבוא העת יוכרו סביבו אישים בעלי כוח שמתחו ביקורת על הדרך שבה מנהל הנשיא את המלחמה, ועל התערבותו בניהול עניני הצבא עד לרמת הדיביזיה.

סדאם חוסיין יצא כנראה מחוזק מוועידת מפלגת הבעת' האחרונה. הידיעות כי במהלך הוועידה וזמן קצר אחריה נעשו שני נסיונות לבצע הפיכה בעיראק – הוכחו כבלתי נכונות. יחד עם זאת לקחי ההתפתחויות בחזית המלחמה בחצי השנה האחרונה מלמדים כי יכולתו של סדאם חוסיין להיוותר בצמרת השלטון בעיראק מותנה כיום, יותר מאי פעם בעבר, בהצלחתו לבלום את המתקפה האיראנית החדשה הממשמשת ובאה.

אם יצליח הצבא העיראקי לבלום את המתקפה יחזק הדבר את מעמדו של סדאם חוסיין בהנהגה וילכד סביבו מחדש את צמרת הצבא. אם יכשל הצבא העיראקי בהדיפתה, לא מן הנמנע שיחול כרסום נוסף במעמדו של סדאם חוסיין מבית, ושלטונו יעמוד אז בסכנה ממשית.

זרמים בנחל אכזב

מאת אהרן גבע

התהליך שאנו עדים לו בחינוך, אי-אפשר שימשך. כל יום מדברים על הצורך להעלות את רמת החינוך וכל שנה מורידים אותה. מפטרים מורים, מבטלים שעות הוראה, מוותרים על פסיכולוגים, ואחר-כך כותבים מאמרים ומשמיעים נאומים על הרמה הירודה של הדור הצעיר.

מאז 1980 צמצמו משרות הוראה בעיקר בחמישה אחוזים, במקצועי – יותר מתשעה אחוזים, ובחטיבת הביניים ב-12 אחוזים. עכשיו הציעו שמשרד-החינוך יצמצם את תקציבו בארבעה אחוזים. במשרד אומרים: פירוש הדבר הוא פיטורים של עוד 3,000 מורים.

התהליך הזה אי-אפשר שימשך. חייבים גם למצוא פתרון רדיקאלי. גם במקומות אחרים בעולם ניסו למצוא פתרון רדיקאלי. בלוס-אנג'לס, למשל, הציעו לחלק את השנה לחמש חמישיות. כל תלמיד ילמד ארבע חמישיות של השנה (להוציא שבועיים של חופשה) התקנת מזגנים בכיתות תאפשר לימודים גם בחודשי הקיץ. גם אצלנו חייבים למצוא פתרון רדיקאלי. הוא טמון בביטול הזרמים בחינוך.

כיום קיימים ארבעה זרמים: הכללי, הממלכתי-דתי, העצמאי (של האגודה) והזרם של ש"ס. לכל אחד מהזרמים אדמיניסטרציה משלו, מבנים משלו. אם יבוטלו הזרמים, אפשר יהיה לחסוך הרבה מאוד כסף שמשלמים כיום לפקידים, למורים, לשרתים, לרבנים, ולפסיכולוגים. אם יבוטלו הזרמים, יוקל גם המחסור הגדול במורים למתמטיקה ולפיסיקה. להלן כמה דוגמאות:

בכיתה "כללית" לומדים שלושים תלמידים ויותר, בכיתה של הממלכתי-הדתי – 25 תלמידים: בכיתה של הזרם העצמאי – 22 תלמידים. אם נעלה את הממוצע של התלמידים בכל הכיתות לשלושים, נוכל להסתפק בפחות מורים. מורה בבית-הספר היסודי עולה למשלם המסים יותר מאלף שקלים בחודש.

גם בחינוך הטכנולוגי קיימים, כמובן, זרמים. כנראה כדי לדעת איך מבריגים בורג בצורה דתית-לאומית. משרד החינוך הציע שהסדנאות יהיו משותפות, כי אין די מורים למקצועות הטכנולוגיים. הזרם הדתי דחה את הצעת שר החינוך.

לשיא מגיע הבזבוז בזרם של האגודה ושל ש"ס. אליעזר שמואלי, המנכ"ל הפורש של משרד החינוך, הסביר, כי בעבר קיבל הזרם העצמאי נתח מהתקציב לפי משקלו בקרב התלמידים. אחר-כך באו ההסכמים הקואליציוניים (עשו אותם עוד בימי המערך) והזרם העצמאי מקבל מאז יותר מאחרים. אשר לזרם העצמאי, מבקר המדינה מדווח על אי-דיוקים ברישום מספר התלמידים ועל גביית קמיסיון של 12 אחוזים מההורים.

בזרם של ש"ס וב"האגודה" יש 300 כיתות שלומדים בהן פחות מ-14 (!) תלמידים. (הנתונים לקוחים מספר התקציבים, משרד החינוך, ע' 112). זה רק מלמד כמה כסף אפשר לחסוך בתקציב משרד החינוך בלי "לחתוך בבשר החי".

יהודי שומר מצוות, שלמד בפולין בגימנסיה, ישב ליד פולנים ואוקראינים: בארה"ב, בקנדה ובצרפת יושבים נערים יהודים מבתים של שומרי מצוות ליד ילדים "גויים". אבל המפד"ל האגודה וש"ס מסרבים להרשות לילדיהם לשבת בכיתה אחת עם ילדים לא-דתיים.

הקמת מחיצות בין צעירי ישראל נוגדת את ההגיון, חותרת תחת אחדות עם ישראל, וגורמת בזבוז גדול של מקורות. אם יבוטלו הזרמים, תוכל מערכת החינוך להתרחב, על-אף הקיצוצים.

בגלל המצב הפוליטי אי-אפשר כרגע לבטל את הזרמים בחינוך: שר האוצר הנוכחי, המרבה לדבר על הצורך לחסוך, לעולם לא יעלה רעיון כזה על דעתו, אבל חייבים להרהר בו בקול רם. אם לא יוחדר רעיון האחדות לתודעת הציבור, לא יהיה אפשר לאחד את הזרמים גם בעתיד.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

מנה של לגיטימציה

בחירתו מחדש של רזוליו כממונה על מגזר החולש על רבע מכלל המשק, מחזקת את מעמדו, התלוי עדיין בביצוע התוכנית להבראת סולל-בונה

שעות ארוכות הקדיש השבוע הוועד-הפועל של ההסתדרות לדיון רצוף עימותים מילוליים על השכר. רק כמחצית השעה ממועד סיומה של הישיבה התפנו חברי המליאה לעסוק בסדר היום העיקרי, שכמו נדחק לשוליים: בחירתו של מזכיר חברת העובדים, דני רזוליו לכהונה שניה. רוב חברי הוועד-הפועל ראו בכך לא יותר מאשר אישור פורמאלי. בעיני רזוליו זו היתה שאלה של לגיטימציה.

ההתאבדות של יעקב לוינסון, מתברר, רישומה ניכר עדיין לא רק במערכת הבנקאית, אלא אף בפעילותה היום-יומית של חברת העובדים, על זרועותיה השונות. הפרשה הציבה עדיין בין הדמויות המרכזיות במשק העובדים ומחלקת אותם ל"אנשי לווינסון" ולמתנגדיו. רזוליו, איש הוראה במקצועו וחבר קיבוץ כברי, עדיין מתהלך בתחושה שמחפשים את ראשו. המשבר בקונצרן "סולל בונה", שמימדיו לא נחזו מראש, הנחית מהלומה קשה על מעמדו. קשה אך לא מכרעת.

לגבי רזוליו היתה איפוא ישיבת הוועד-הפועל האחרונה לא עוד דיון קלוני גבוב סיסמאות, המתקיים אחת לחודש, אלא הכרה חיונית במעמדו כמזכיר חברת העובדים, תפקיד שנכנס אליו ישר מן הכנסת במארס 1983. באותו מועד לא פילל איש בחברת העובדים שתתרחש מפולת במניות הבנקאיות ושזרוע הבניה הגדולה של ההסתדרות ושל המדינה כולה תיקלע להפסדים ולחובות עתק, שאין לדעת עדיין איך ימומנו.

חרף המשקע המר – ואולי דווקא בגללו – מצליח רזוליו לשקם אט-אט את יחסיו עם אלה שדבק בהם הדימוי של מבקשי נפשו. הרחקתו של שרגא רוסמן מהנהלת "סולל בונה" פינתה את אחד המוקשים ביחסיו עם יו"ר "שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי: נפתלי בלומנטל, שנכנס בחודש שעבר לתפקידו כמבקר ההסתדרות, הוסמך לנבור גם בסוגיות סבוכות של משק העובדים ואילו מנכ"ל "קו אופ תל-אביב דן השרון", בני גאון, זוכה מרזוליו ליחס של הבנה, לפחות, במאבקו נגד מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית, יהודה חשאי.

בחירתו מחדש של רזוליו כממונה על מגזר החולש על רבע מכלל המשק [illegible] שהיתה טכנית מעיקרה, [illegible] את מעמדו, אף כי מעמד זה תלוי עדיין, במידה רבה, בשאלה אם תצליח "סולל בונה" לבצע את תוכנית ההבראה והארגון-מחדש שנועדו להצילה.

איגרת ושברה

איגרתו של מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ לשמעון פרס זכתה ליחס פושר עד חיובי בממשלה, אך עוררה הדים שליליים בבניין ההסתדרות. המזכ"ל ישראל קיסר יצא חוצץ נגד המלצתו של שולץ להוריד את השכר וטען שמזכיר המדינה לא היה מעז להשמיע דברים אלה בארצו שלו.

בהסתדרות, כך מתברר, מתקשים לעבור לסדר-היום לנוכח האיגרת הפטרונית. אחרי שנציג רק"ח ניצל, כצפוי, את הפרשה כדי להצביע בישיבת הוועד-הפועל האחרונה על "מזימות אמריקאיות להשליט כאן משק קפיטאליסטי", החליט יו"ר האגף לתרבות וחינוך בהסתדרות, נחום פסה, ליזום דיון על איגרת שולץ בישיבתה הקרובה של הוועדה המרכזת, ביום ראשון.

פסה טוען שדבריו של שולץ חיזקו את אלה הגורסים שיש להעביר חלקים נרחבים מהמשק הציבורי לידיים פרטיות. הוא רואה בכך סכנה למבנה הפלורליסטי המאפיין את המשק הישראלי.

הטפה למכירת חברות ומפעלים ציבוריים לגורמים פרטיים, אומר פסה, עלולה לפגוע גם במשק ההסתדרותי. למגזר הפרטי אין שום יתרון על פני המשק הציבורי – הוא מטעים – ולפיכך דרושה מדיניות בכיוון הפוך: הגדלת חלקו של המשק ההסתדרותי בכלל המשק מ-25 אחוז ל-30 אחוז בעוד חמש שנים, על-ידי השקעות ופיתוח.

יו"ר האגף לתרבות חולק על קביעתו של שולץ, שלפיה המעבר לצמיחה קשור במכירת חברות ומפעלים ציבוריים. דווקא המשק הציבורי, הוא מטעים, הוכיח עד כה שהוא הראשון המוכן להשקיע באזורי פיתוח. "כור" ו"תיעוש", שני קונצרנים הסתדרותיים, הקימו בשנתיים האחרונות 20 פרוייקטים באזורים אלה. מי בונה בקריית-שמונה ובנתיבות? בעיקר "שיכון עובדים" ההסתדרותית ו"שיכון ופיתוח" הממשלתית. לא "רובינשטיין" ולא "אשדר".

היקפו של ההון הפרטי המצוי בישראל אינו מאפשר לבעליו ליטול סיכונים וללכת לאזורים מרוחקים, קובע פסה. לדבריו, מלקק המשק הישראלי את פצעי המהפך הכלכלי (ליבראליזציה) עד עצם היום הזה והנה בפתח רובצת סכנה של מהפך כלכלי שני, שיעדו השענות המשק על היוזמה הפרטית.

אפילו תנועת המושבים, מתריע פסה, מתרחקת והולכת מהרעיון הקואופרטיבי. לדבריו, שרים בממשלה ("אולי פרס לגבי יעקבי") מתמוגגים מנחת לנוכח מגמה זו. הם מתחרים ביניהם, הוא אומר, מי ידבר בסגנון הדומה יותר לסגנון איגרתו של שולץ. ליבראליזציה פרק ב'.

צל המערב

מאת דליה שרון, לונדון

ההכרזה על הקמת מדינת ישראל ב-1948 גרמה לחיסול המדינה הפלשתינאית – טען בסוף השבוע האחרון הקריין בתוכנית הטלוויזיה "צל המערב", בערוץ 4 של רשת הטלוויזיה העצמאית בבריטניה. בתוכנית הוצגה מדינת ישראל כאחד הביטויים לשאיפת המערב להשתלט על המזרח, שאיפה שהחלה להתממש עם כיבושי נפוליון ב-1798 ונמשכה בכיבוש צרפת את אלג'יר ב-1830, ובכיבוש הבריטים את מצרים ואת סודאן. ההסכמה על חלוקת השליטה באיזור, כפי שנוסחה בהסכם סייקס פיקו, לאחר הנצחון על התורכים ב-1917, היתה, לפי התוכנית, התגשמות חלומות המערב לשלוט במזרח. הצהרת בלפור, טענו עורכי התוכנית, איפשרה ליהודים לחזור אל תוך פלשתינה ובתוך כך לנשל יותר ויותר פלשתינאים. שני אלה – ההסכם וההצהרה – גרמו לערבים יותר נזק מאשר הכיבושים האירופיים כולם, אמר אחד הדוברים בתכנית.

העורכים לא נתנו דעתם על "דקויות" כמו מספר התושבים הערביים שחיו בארץ בשנים שבהן מדובר ומן התמונה שהציגו עלה, כי היהודים נישלו ב-1948 מיליון וחצי פלשתינאים מאדמתם. הציונות "היא תוצר אירופי שנועד, בתמיכת ארה"ב, להנציח את נוכחות האימפריאליזם האירופי במזרח התיכון", טענו העורכים. "אין זה נכון שהיהודים הפריחו את שממות הארץ, קדמו להם הערבים אשר ישבו בארץ ועיבדו את אדמתה".

שפיק אל חוט, נציג אש"ף בלבנון, אמר בתכנית, כי הפלשתינאים רוצים לחזור ולמצוא את זהותם הלאומית על-ידי הקמת מדינה פלשתינאית "בצד מדינת ישראל". לדבריו, בכך יקיץ הקץ על המאבק המזויין. אחר-כך יאבקו הפלשתינאים על הגשמת חזונם המדיני: מדינה מאוחדת של היהודים, הערבים והנוצרים.

בפנותם אל היהודים יוצאי ארצות ערב, שהם "65% של האוכלוסיה היהודית בארץ", תמהו העורכים מדוע אין הם מזדהים עם "אחיהם הערבים", למרות הרקע התרבותי המשותף. בהמשך צולמה משפחה יהודית בחולסה (הלא היא קריית-שמונה), בעת חג משפחתי, ובנגדה צולמה משפחה פלשתינאית שמוצאה מחולסה והיא יושבת כיום במחנה פליטים בלבנון. בראיונות עם פליטים פלשתינאים בלבנון ביקשו עורכי התוכנית להציג את מר גורלם ואת זוועות ההתקפות של המטוסים הישראליים.

על רקע תמונות של חיפוש בבתי תושבים בירושלים אמר הקריין, כי לא דרקיזם אלא גטו ערבי קיים בתוך לבה של המדינה היהודית וכי היהודים מנסים לשלוט בערבים בכוח הזרוע, תוך ניצול עוצמתם הצבאית. את שאיפת האירופים לשלוט באיזור רואים עורכי התכנית

(המשך בעמוד 8)

מכתבים למערכת דבר

המלחמה בתאונות הדרכים

כידוע, מאז מלחמת הסתרור עלה מספר הרוגי הדרכים על מספר הרוגי המלחמות. אין אנו עושים די למלחמה בהרג זה. הפעילות בנושא זה שיגרתית, ומאשימים את הזמן, הכבישים וכדומה, בשעה שאשם העיקרי הוא האדם.

במשפט תנועה טען הנהג: „הכביש היה משובש", „העומס היה רב" וכד'. תשובת השופט היתה: „תיסע יותר לאט", „תנהג בהתאם למצב ולתנאים".

הנני רוצה לספר בזאת על מלחמה בתאונות ובעבירות תנועה שהצליחה.

לפני כ־20 שנה, כשהאלוף ס. גורודיש התמנה למג"ד, הוא התפאר בפני מג"דים אחרים שהוא יצליח להקטין בצורה מכרעת את תאונות הדרכים ועבירות התנועה בגדודו. החבר'ה לעגו לו, ושמוליק עשה את שלו והצליח. המג"ד גורודיש הוציא פקודות אלה:

א. נוסף לבדיקה החודשית של רכב הגדוד, הוא הטיל על כל נהג להחזיק במכוניתו קופסת צבע, על מנת לתקן מיד כל פגיעה הקלה ביותר (זה עוד לזהירות).

ב. על כל עבירת תנועה – שבדרך כלל טופלה על ידי המשטרה הצבאית, – דרש להעמיד לדין משמעתי אצלו, על הפרת פקודת מג"ד, דבר שאיפשר לו להעניש את העבריין עד חודש מחבוש במקום עונש קל יותר שהיה נהוג במשטרה הצבאית.

ג. על הזכוכית של הספידומטר במכוניות, סומנו שני קווים בצבע לבן, שהזהירו את הנהג לבל יעבור על המהירות המותרת. העירונית/הבין עירונית.

ד. ולאחרונה – החשוב ביותר. בכל חודש רוכזו כל עברייני התנועה/התאונות ליום עיון. בכנס זה. היה מוטל על כל עבריין לעלות על הבמה ולספר קבל עם ועדה על עבירתו. ולסיום הקרינו בכנס זה שקופיות של המכון הפתולוגי שתיארו תמונות מחרידות של הרוגי דרכים וכיו"ב. הקרנה זו זיעזעה את הצופים. ואכן עבירות התנועה והתאונות ירדו משמעותית עד קרוב לאפס.

הקוראים יאמרו בוודאי שדבר זה ניתן להיעשות רק בצבא, ולא היא. יש לאכוף בצורה חמורה את החוק על עבירות תנועה. להחמיר בעונשים, ולאמץ את סעיף ד' דלעיל: להזמין בצו בית המשפט כל עבריין תנועה/תאונה לכנס כזה. הייתי רוצה לראות אורח מכובד שיעלה על הבמה ויתוודה קבל עם ועדה על עבירתו, ולאחר הצגת השקופיות, האם יוסיף שנית לכנס חובה כזה.

ר. גלעדי
אשקלון

סיכוי לשינוי במצבה של ישראל

היוזמה הסובייטית לחידוש הקשרים עם ישראל היא חלק בלתי־נפרד ממתקפת השלום הסובייטית, אשר באה לביטויה בהצעות הסובייטיות לצימצום מירוץ החימוש ולהפסקת הניסויים הגרעיניים. זהו, ללא ספק, ניסיון סובייטי לאתר דרך על מנת להפיג את המתיחות באזורנו כחלק ממאמץ להפגת המתיחות בעולם כולו.

בניגוד לתכנית רייגן המנסה להפוך את אזורנו לבסיס צבאי אמריקאי, באה היוזמה הסובייטית ומנסה לגבש הצעות שלום אשר יבטיחו לעמי האיזור את היכולת לשמור על אי־הזדהות במאבק הבינגושי. אם ישראל תיענה לאתגר הסובייטי אזי עשוי לחול שינוי משמעותי במעמדה ובמצבה של ישראל באיזור ובעולם כולו.

ברור, שישראל תידרש לשנות את מדיניותה בשני נושאים מרכזיים: א. ישראל צריכה להסכים לוועידה בינלאומית לשלום בהשתתפות ברה"מ וארה"ב. ב. ישראל תביע נכונות לסגת מהשטחים שכבשה ב־67 ולהסכים למדינה פלשתינית. כל זאת כמובן בתמורה לשלום מלא עם גיבוי וערובות בינלאומיות.

בתמורה לכך תזכה ישראל למספר עקרונות החיוניים לקיומה ולעתידה: א. שלום עם העולם הערבי המלווה בגיבוי בינלאומי. ב. קשרים כלכליים ומדיניים עם העולם הסוציאליסטי אשר ללא ספק ישפיעו על היצוא החקלאי והתעשייתי של ישראל. ג. כנ"ל עם העולם השלישי והעולם הערבי. ד. חידוש הקשרים עם יהודי ברה"מ אשר עשויים להביא לעליה גדולה מברה"מ.

הנה כי כן, עומדת ישראל בפני הכרעה. חשובה: האם להמשיך במדיניות הסירוב לסגת מהשטחים ולהמשיך להתקיים כגיס מזויין המשולב בתכניות הצבאיות האמריקאיות, כאשר מתחת לישבנו מתקתקת פצצת זמן, או להיחלץ ממצב המלחמה, לכונן קשרים מועילים עם העולם הסוציאליסטי, עם העולם הערבי, העולם השלישי וכמובן להגדיל את הסיכוי לעליה מברה"מ.

מוטי אישיאיך
מעגן־מיכאל

האומנם פרס רק מדבר?

במכתב תחת הכותרת: „כשלון פרס במרוקו" („דבר" 7.8) כותב ישי נאור משער העמקים כדלקמן: „פרס לא התכוון בפגישתו עם חסן לקדם את תהליך השלום. מטרת נסיעתו היתה – להגדיל את יוקרתו, בארץ ובעולם, שהגיעה לשיא השפל עקב טיפולו הכושל בבעיות הפנים של ישראל. אין ביכולתו לזקוף לזכותו אפילו הישג אחד מאז כונן את ממשלתו".

אין ספק, כי זכותו של ישי נאור „לפרוק" את זעמו ואת תסכוליו המפלגתיים על חבריו – „אנשי שמאל טיפשים, שנתפסו גם הפעם להאמין לצעדו המטעה חסר־האחריות של פרס, והמתמוגגים בגנות לרצונו הכן של ראש הממשלה להגיע להסכם שלום בין ישראל לארצות ערב".

זכותו גם כאזרח מדינה דמוקרטית, לחלוק על מדיניותה של ממשלתו ועל מהלכיו של ראשה. ברם, הוא אינו יכול, לעניות דעתי, להתעלם כליל בצורה זדונית מהעובדות בשטח, ומראייה בלתי־משוחדת וכללית את ההתפתחויות החשובות והמעודדות במדינה מאז כונן פרס את ממשלתו. ואם בין הישגיו הבולטים – שגם יריבים נכבדים מודים בהם, – היו פה ושם גם אי־הצלחות, שנבעו, כידוע, מעצם הרכבה האומלל של „ממשלת השיתוק הלאומי" כש„החצי השני" הטיל במקרים רבים וטו על כל יוזמה והצעה של ראש הממשלה שתוכנה תאם במקרה את מצעה של מפלגת העבודה, ולדעת רבים גם את האינטרסים החיוניים של המדינה, הרי אין לבעל המכתב הביקורתי, והבלתי־אחראי לדעתי, אלא לבוא בטענות בראש ובראשונה למפלגתו הוא – מפ"ם, שהוציאה את עצמה מחוץ למסגרת המדינית המשותפת – הקובעת בשאלות הגורליות של המדינה, ובחרה בדרך של אופוזיציה עקרה...

ואשר לעובדות ול„כשלונות" של פרס (בראשי פרקים בלבד): 1. יציאה מהבוץ הלבנוני והפסקת קטילת בנינו. 2. הישגים מרשימים – הניכרים בשטח בתחום הכלכלה (אף על פי שכחקלאי ואיש קיבוץ אינם מספקים אותי). 3. התקדמות רצינית לקראת נירמול היחסים עם הגדולה במדינות ערב – מצרים. 4. פגישה גלויה עם מנהיג ערבי בולט, שאת תוצאותיה טרם ניתן לסכם. 5. דיאלוג פתוח וחופשי עם תושבי השטחים ברמות הגבוהות ביותר על ידי הזמנת 25 הנועזים וביניהם 13 ראשי ערים ערביות (האם יש בכך כדי „לרחוק את רגלי הערבים מהשטחים"?). 6. פגישת הלסינקי עם נציגים רשמיים של „המולדת השניה", הטומנת בחובה סיכויים ותקוות לשינויים מהותיים עם אחת ממעצמות העל שגם ישי נאור ודאי מכיר בחשיבותם. 7. התפתחויות חיוביות ביחסים עם מדינות נוספות מהגוש המזרחי, שניציגיהם נראים כבר באופק.

אלו הן רק התחלות חבר ישי נאור היקר ולסיכום תרשה לי שאלה: האם ברשימה הנכבדה הנ"ל „אין למצוא אף הישג אחד"? הכל רק כשלונות ודיבורים בלבד? היכן ההגינות הציבורית האלמנטרית? איפה היושר האינטלקטואלי?

דב רוזנטל
רמת דוד

שלום על ישראל

כותב ישי נאור משער העמקים במכתבו למערכת (7.8.86) תחת הכותרת „כשלון פרס במרוקו". חבל לו על אנשי שמאל טיפשים שנתפסו גם הפעם להאמין לצעדו המטעה, חסר האחריות, בנסותו להוכיח, שהוא פרס רודף שלום. הוא לא התכוון בפגישתו עם חסן לקדם תהליך השלום. מטרת נסיעתו היתה להגדיל יוקרתו בארץ ובעולם שהגיעה לשיא השפל. הרי אנחנו נמצאים כבר כמעט שנתיים מאז כונן פרס את ממשלתו ועמד לרשותו זמן ארוך לתכנן יוזמת שלום אמיתית, כנה, וכה פירוט הצעדים אותם מוכנה ישראל לעשות למען הגשמת הסכם השלום. עד כאן הציטוט.

היות והכותב הנכבד לא פירט הצעדים, אנסה עם כל הענווה, לפרט הצעדים שעל פרס, כראש הממשלה, היה לעשות, לו היה ערמומי וכל מעשיו הם אך ורק להגדיל יוקרתו. ובכן, קודם כל היה צריך למסור לחסן שהוא מוכן להחזיר את יהודה ושומרון, וכמובן גם את ירושלים העתיקה, בה נמצא מסגד עומר וכידוע, גם סבו של חוסיין נקבר שמה. שנית, למסור מסר לערפאת ואסד, כי ישמח מאוד להיפגש איתם ולדון על כל הדברים העומדים למכשול לשלום, כגון הקמת מדינה פלשתינית וכו'. בזה היה קולע ומשיג שתי מטרות: גם קידום השלום וגם יוקרתו היתה עולה מעלה מעלה. ערפאת היה בוודאי דוחה את הסעיף באמנה הפלשתינית על השמדת ישראל לזמן נוח יותר עבורו, שכן היה עסוק בינתיים בהקמת המדינה הפלשתינית, אסד היה עסוק בינתיים בביצור רמת הגולן, חוסיין היה משתטח על קברו של סבו, ושלום ושלווה באוהלי ישראל.

כל זה, לו ישי נאור או מישהו מסוגו היה ראש הממשלה...

יחיאל גלברד
נתניה

ציפורה רבניתנו ומכון התקנים

יש לו, לשר הפנים יצחק פרץ, כמה תכונות מצודדות. הוא הפוליטיקאי היהודי הכי יפה שהיה לנו מאז בנימין זאב הרצל. הוא מדבר עברית ספרדית נהדרת. אך כנגד זה, הוא אמר ועשה כמה דברים שעוד יגרמו לנו להתגעגע לד"ר יוסף בורג בנוסטלגיה. עדיין זכורה לנו הכרזתו בעניין הסיבה לתאונת דרכים מחרידה מסויימת. ועכשיו הוא המציא את חותמת הגרות בתעודת הזהות של כל גר. כעין תווית־איכות של מכון התקנים.

אילו משה רבנו היה יורד היום מהר נבו ונכנס סוף סוף לארץ המובטחת, איזה ציון היה נותן הרב פרץ לציפורה, אשתו של משה? הרי היא, ככתוב בספר שמות, סוף פרק ב', לא רק נוכריה היתה אלא אפילו בת של כומר („כהן מדין"). ומשה רבנו עצמו היה בוודאי זוכה בחותמת „גר": לא רק משום שהוא מעיד על עצמו, בפסוק כ"ב של אותו פרק: „גר הייתי בארץ נוכריה", אלא גם קיימת סברה, שאולי היה משה רבנו בן־אהבים של בת פרעה, שהיתה, לכל הדעות, א־שיקסע...

מיכאל נח
באר שבע

פלאגיאט!

שיתבע אותי עמוס זהאבי (זה אתה?) מרמת אביב לדין – אני מוכן להוכיח, שמכתבו תחת הכותרת „שיחפשו להם כותל אחר" („דבר" ח' באב) אינה אלא גניבה ספרותית, פלאגיאט בלע"ז.

כמעט כל משפט שני לקוח מהספרות האנטישמית הידועה: אמנם התחכם ע"ז ובכל מקום שהאנטישמי כתב „יהודי", כמו למשל: „אין לסמוך על שבועת היהודי", הוא כתב „ערבי", ובמקום „גוי", למשל: „אין אף גוי, שיש לו חכמת חיים כמו ליהודי", כתב „יהודי".

כאמור: פלאגיאט מתוכם – או אולי וואריאציות על לחנו המפורסם של הרב כהנא?

ראובן מיכאל
אפיקים

הקמת תשתית תחבורתית בגדה

חוסיין מעוניין להשקיע בגדה המערבית כחצי מיליארד דולר. על ישראל לכוון השקעה זו בעיקר ליצירת תשתית תחבורתית, דהיינו, כבישי אורך ורוחב דו־מסלוליים שיהוו אמצעי בטחוני לשליטה בשטח.

רק נגישות קלה לאזורים בעייתיים, תקשה על קיומם של קיני טרור ותפחית את הסיכוי של הקמת מדינה פלשתינית שניה.

מיכאל נוי
ירושלים

תיקון טעות

ב„דבר" מיום 6.8.86 נכתב על ידי אמיר רוזנבליט שבמקום השני בפסטיבל ערד זכה השיר „כשמש תזרח לאהבה" מלים: אהוד מנור ולחן: יאיר קלינגר.

ובכן זוהי טעות. את מילות השיר הנ"ל כתב אייל מן והלחן נכתב בידי טובה פורת.

צל המערב

(סוף מעמוד 7)

בהמשך למספי הצלב, וממרומי המבצר הצלבני בבופור, תיאר הקריין את הרס לבנון בידי היהודים. בהמשך העלתה להקת התיאטרון המזרח־ירושלמי „אל חקאוותי" קטע מומחז מספרו של אמיל חביבי „האופסימיסט".

מן הצד האחר הופיע בתכנית רב־סמל ישראלי, שהסביר לצופים כי הוא מכיר בזכותם של הפלשתינאים למדינה משלהם, אך עליהם להכיר גם בזכותנו לחיות בארץ בשלום. בבוז בציונות קיבלו הצופים מתיך יהודי מארה"ב, שצולם בעת ביקור באיזור. האיש אמר, כי חוץ מעבודות האדמה עסקו הפלשתינאים באירגון התקפות מרצחים על ישובי הצפון. את בעייתם, טען, יש לפתור במסגרת מדינות ערב – יש להן די שטח לכך.

המצלמות נדדו גם לדטרויט, שם הראו לצופים קהילה פלשתינאית „השומרת על הגחלת" מעבר לאוקיאנוס.

את התוכנית, שהיא חלק מסידרה של תוכניות על הערבים המוגשת בערוץ 4 ה„אינטלקטואלי", ערך אדוארד סעיד, יליד ירושלים, פרופסור באוניברסיטת קולומביה, החי זה 30 שנה בארה"ב.

טלוויזיה

5.30 „קיד וידאו" – סדרה בהמשכים. שם הפרק: „חידות וסודדיים".
6.00 „אני, אמי והשכן ממול".
6.25 ספוקי של מקופי – מבט אל דוקן המחוברת במכירת יוקר.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סרטים מצויירים ותרגום לערבית).
6.45 חידושים והמצאות – סטטוסקופ אלקטרוני, אמצעי חדש לבדיקת דרכי הנשימה, במיוחד אצל ילדים המתקשים לשתף פעולה עם הרופא הבודק; מתקן לפיזיותרפיה, שהעומד עליו מפעיל באופן לא רצוני את השרירים... האחראי להפעלת השרירים והאיברים; מכשיר לאבחנה מוקדמת ומדויקת של כחלת האוסטאופורוזיס (צלילות העצם) באמצעות קרני גאמא (תרגום לעברית).
7.00 מבט – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 הפלא ופלאיי – סדרה אמריקאית המציגה מבצעים ותופעות מיוחדים במינם. בפרק זה, משפחה ולה ילדים מופלאים, בהם ילד בן 9, שנולד עם מומים בגפיו ומצליח בכל זאת לעמוד בפני אתגרים נכבדים. בעזרת פרוטזה מיוחדת הוא מצליח לגלוש בסקי.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 מעוף הקומנדו – בהפקת הבי.בי.סי, פרק שני: „מסע באנזיו".
10.25 „חולל" – פרק שלישי: אביב 1945. דיטר קולף הגרמני והבריטי ... ממשיכים במסעם אל החופש. האופי של מרטין סקודצ'לה – ספק אקדמאי, ספק נוכל – נחשף בהדרגה.
11.10 „כרמים ביקורי" – בתכנית השלישית: סרטה של אילת מנחמי „הבית השקוף" וכן עוד סרטים של תלמידי „בית צבי".
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

09.00 עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 קסם קטנו סוגים.
09.40 רון קיסוס: פרק 28.
10.05 מחלקי העיתונים, פרק 7: עדות ראיה.
10.30 פיצוחים: שידור חוזר.
2.00 עד כאן.
2.05 שעת כושר.
2.15 השדרות כבדי המשקל: אורחות חייהם של פילי הים.
2.35 רכבת המתמטיקה: סרט אינטרניה.
3.00 מאז מאז: התרנגול הירוק.
3.25 „אורדיקה", מגאתי...: תולדות הקריאה „אורדיקה". ארכיטיפס כורך את תכולת הזהב בכתר המלך. הוא גילה את הנוסחה שבאמצעותה היה יכול לבדוק אם הוא אכן עשוי זהב טהור. כן עוסק הפרק בתופעות המסתורין, הגלישה וכוחו האספירין.
4.00 זהו זה: שידור חוזר.
5.00 ערב חדש. מנחה רן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 אלגרו. „שיר בוקר": ק.פ.ע. באך: 5 פולונזים; וורדי: קטעים מתוך המוסיקה לבאלט „אסטלה"; אלגרו „שיר אהבה".
07.30 שחרית מוסיקלית. באך: „גלוריה"; דבוז'אק: 4 קטעים ר־כנסיים אופוס 75; מוצארט: ארג'ז ופוגה; מוצארט: סונטה ק. 331; הלפרין: חוויות; לוייה סונטה לשליטה בהתהב; אגמנו אופוס 84; חולק: 6 שירי כוריקה; פ. בדהיים: מזמור תהילים; לד־ סנ: „גלוריה".
09.30 קונצרט בוקר. מוסיקה ל„צרצרים" מאת אריגו־טופנס: הארל מקדונלד: „זכרונות מילוות"; הומינגוב: הפואמה „אי המתים" אופוס 29; ללו: סימפוניה ספרדית אופוס 21; שימנובסקי: „רנטסיה" אופוס 55.
12.05 מאוצר הפרסיה. אלן שפרנגלר, פסנתר. מוצארט: סונטה ברה מג'ור, ק. 311; ברהמס: בלדות, אופוס 10; סטראבינסקי: סרנדה בלה.
13.00 קונצרט צהריים. מוצארט: סימפוניה מס' 40 בסול מינור, ק. 550 (תז. הקונצרטכבאו/ג. הרנונקורט); שסטייך: קונצ'רטו ברה מג'ור לוילה (תז. אופוס 1 (ע. אד/פילהרמוניה הונגריקה/ר. פרום); דבוז'ק: שלישיה בפה מג'ור לכינור, צלו ופסנתר, אופוס 65 (שלישית „מוסיקה ויוה" מפיטסבורג); מוצארט: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת קמרית (ע. דה סוזה/ הפיל. ...); סוויטה (תז. פילהרמוניה ג'. סייטל).
15.05 מפגשים מוסיקליים
16.00 אתנחתא י. קמינקיבסקי ויד לר, א. שטרנפלד, פסנתר. באך: סויטה מס' 1 בסול מג'ור; הינדמית: סונטה, אופוס 11 מס' 4; קייג': „חלום"; שומאן: „תמונות מארץ האגדות", אופוס 113.
17.30 קונצרט מנחה. שוברט: סימפוניה מס' 1 ברה־מג'ור (תז. פסטיבל ...); בטהובן: קונצ'רטו מס' 1 בדו מג'ור, אופוס 15, לפסנתר ולתזמורת (ו. אשכנזי והפיל. של וינה/ז. מהטה); שוסטקוביץ: סויטת בלט מס' 1 (תז. תיאטרון „בולשוי"/מ. שוסטקוביץ'); מרטינו: רביעיית כלי־קשת מס' 1 (רביעיית פנוכה); סיבליוס: סימפוניה מס' 3 בדו־מג'ור (תז. הלה/פ. ברגלונד).
20.05 ערב טוב. ריצ'ינסי: קונצ'רטו גרוסו מס' 2 בסול מג'ור (תזמ. קאמרית של שטוטגרט/ק. מינשינגר); ובר־דל: סרנדה לתזמורת מיתרים, לכינור, צלו ולכלי נשיפה (מאנטונדי).
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. התזמורת הסימפונית של רדיו מערב גרמניה. קונצרט בניצוחו של ארנסט בור. רביסה „בשוק", תמונת מתול; דימיה: לעולם המרוחק לצ'לו ותזמורת וסולו: חלפגנג בציה, צלול הירדן: סימפוניה מס' 70 ברה מג'ור.
21.30 אנתולוגיה קטנה לשירה מה־שירה היוגוסלבית המודרנית – תכנית שניה עם המשוררת והמתרגמת דינה קטן־בן־ציון (ש.ש). קונצרט בביצוע של קרמירו קורד – מוסיקה הפתיחה ל„הלקה"; שוק: קונצ'רטו מס' 2 בפה מינור (סולנית: אליזבת לאונסקייה); לוטוסלבסקי: סימפוניה מס' 3.

רשת א'

11.30 „השכלה ודעת לכל" על ספרות ילדים: „הרפתקאות וכרזות".
12.05 ליבי במזרח – שירים מזרחיים.
14.06 תכניות לילדים „כליבקסט" – מגזין לצעירים. „האלה תולדות פילי" מאת אמירה ברזילי.
14.45 „תגל בשק" – ילקוט כלינו.
15.30 עוזיה אלון מספר על נופי הארץ (ש.ש.)
15.30 קתדרה – פרופ' רות גביזון, זכויות אזרח והדמוקרטיה.
16.05 צומת המזרח התיכון.
17.20 „האוניברסיטה הפתוחה" – צרפתית למתקדמים שעור מס' 42 (ש.ח).
19.05 „שער בוגאי".
22.05 לכל אדם כוכב – מול „בתור לה".

רשת ב'

18.06 „יש שאלות".
19.35 שירים עבריים.
20.05 „שורשים" עניני פולקלור ועדות: יהדות לוב.
22.05 „צעקים ושקרים" שירי משה ברודיון, במלאת 30 שנה לפטירתו.

רשת ג'

16.06 היה היה.
20.05 עם כל הנשמה.
22.05 מסלול.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 „שעה קלה על כלכלה".
18.40 משירי הלהקות הצבאיות.
23.55 „שיחת חצות" – עם הפסיכולוג פרופ' יצחק לוין.
00.05 ישראלי בלילה.

בתי קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: הטרמפיסט 9.40 ,7.30 ,5
אורלי: רכבת אל החופש
9.30 ,7.15 ,5
אלנבי: חלף עם הרוח 9.40, 7.30
בן־יהודה: השגעון הגדול
9.30 ,7.30 ,5.00
אדר 3: קרטה קיד II
9.30 ,7.15 ,4.30
גיל אור: היחפן מבוורלי הילס
גורדון: בר 51 8.10
גת: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15 ,3.15
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש
מהודבים באהבה 12.30 ,10.30
הוד: זהירות הבית מתפרק
11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק
11, 1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דיזנגוף 3: זאב צעיר
11 ,1.30 ,4.45 ,7.20 ,9.45
דקל: אצבע משולשת 9.30 ,7.30 ,5
דרייב־אין: הקרב על הגשר 8.00
רכבת אל החופש 10.00
חצות סרט סקס
הוד: זהירות הבית מתפרק
9.30 ,7.30 ,5
בית ליסין: אבודים באמריקה 11.15
חן 1: היחפן מבוורלי הילס
10.00 ,7.50 ,5.40 3.30
מהודבים באהבה 2.00 ,11
חן 2: שגעון של לילה
9.50 ,7.45 ,5.50
טרן וקדירת הקסמים 2.00 ,11
מהודבים באהבה 4.25
חן 3: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.50 ,7.50 ,5.55
קרטה קיד II 4 ,2 ,11
חן 4: מרגלים שכאלה
10.00 ,7.50 ,6.00
נמי גאן 2.15 ,11
טרן קדרת הקסמים 4.20
חן 5: חופשה מטורפת באירופה
9.50 ,7.50 ,5.50
דמבו הפיל המעופף 4.30 ,2.30 ,11
לימור: רק בין חברים 9.30 ,7.30 ,5
לב 1: אהבות משתנות
9.40 ,7.40 ,5 ,2 ,11.30
לב 2: אלכס חולה אהבה
9.40 ,7.40 ,5 ,2 ,11.30
לב 3: יומנו של צב
9.40 ,7.30 ,4.45 ,1.40
לב 4: גבירתי המאמן
7.40 ,5 ,2 ,11.30
משימה – 9.30
מוזיאון ת"א: שואה
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שכרון חושים 9.30 ,7.15
סינמה 1: קוברה 9.30 ,7.30 ,5.00
סינמה 2: מטריד אלמוני
9.30 ,7.30 ,5.00
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון
9.30 ,7.30 ,5
פריז: כורת 9.30 ,7.15 ,4 ,2 ,12
מלחמה ואהבה 11.30
1.00 התפוז המכני
צוותא: ילדי המדרגות 8.00
צפון: 3 רווקים ותינוק 9.30 ,7.30
תמוז – רמת־אביב:
כולם נפלו על הראש
9.30 ,7.15 ,5
אמריקן פופ 11.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 ,5.45
תכלת: סיפורה של אגנס
9.30 ,7.15 ,4.30
תל־אביב: תקלה מופלאה
9.30 ,7.30 ,5 ,11

■ ירושלים
אדיסון: זאב צעיר 9.30 ,7.30 ,4.30
אגודת ג'יל הולגרטן 11.00
אוריון 1: הצבע ארגמן
8.50 ,6.00 ,3.00
בעקבות אוצר הנילוס 10.30
אוריון 2: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון:
צלילי המוסיקה 4
פריז טקסס 7
דיוזה 9.30
הפרפר – חצות
האולם הקטן בבנייני האומה:
זכרונות מאפריקה 9.00 ,6.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון
9.30 ,7.15 ,4.30
קרטה קיד II
10.30 ,4.30 ,7.15 ,9.30
היחפן מבוורלי הילס
מהודבים באהבה 12.30 ,10.30
זהירות הבית מתפרק
9.30 ,7.30 ,4.30
לידר בן 4.30
סמטה: הכבוד של פריצי 9.15 ,7.00
עדן: השגעון הגדול
9.30 ,7.30 ,4.30
רון: אצבע משולשת
9.30 ,7.30 ,4.30
מכרות המלך שלמה 10.30
מיטשל: תקלה מופלאה
9.30 ,7.30 ,4.30

■ חיפה
אורה: 3 רווקים ותינוק
9.15 ,7 ,4.30
אורלי: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.15 ,7
אמפיתיאטרון: כחול ושבור
9.15 ,7 ,4.30
ארמון: הטרמפיסט
9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון: חתיך חתיך
9.15 ,7.00 ,4.30
חן: קרטה קיד II 9.15 ,7.00 ,4.30
מאי: היחפן מבוורלי הילס
9.15 ,7 ,4.30
קריגר:
לחיי אהבותינו 9.15 ,7 ,4.30
11.30 בריאן כוכב עליון
רון: השגעון הגדול 9 ,7 ,4.30
רב גת 1: הצבע ארגמן 9.00 ,6.00
עליסה בארץ הפלאות 4.30 ,11.00
רב גת 2: שגעון של לילה 9.15 ,7
מרי פופינס 4.30 ,11.00

■ קרית־ביאליק
מפיר: מסע עסקים של אבא 9.30 ,7
כביר: שגעון של לילה 9.15 ,7.00

■ קרית־חיים
בית העם: נשיקת אשת העכביש
9.15 ,7 ,4.30
היובל: זאב צעיר 9.15 ,7.00 ,4.30

■ קרית־ים
ניצן: אלכס חולה אהבה
9.15 ,7.00 ,4.15

■ קרית־מוצקין
אורות: השגעון הגדול 9.30 ,7.15

■ אשדוד
אסתר: אלכס חולה אהבה
9.30 ,7.30
אשדוד: בעקבות אוצר הנילוס
9.30 ,7.15

■ אשקלון
אסתר: הקרב על הגשר 9.30 ,7.15
באור: מסע העסקים של אבא
9.30 ,7.00
רחל: היחפן מבוורלי הילס
9.30 ,7.30 ,5

■ באר־שבע
חן: חתיך חתיך 9.30 ,7.30 ,4.30

■ בת־ים
עצמאות: השגעון הגדול
9.30 ,7.30 ,5
בית העם: 9 אלכס חולה אהבה

■ הרצליה
היכל: השגעון הגדול 9.30 ,7.30 ,5
מלון דניאל: אהבות משתנות

■ עפולה
מופיתניק: שורת המקהלה 9.00

■ חולון
ארמון: קרטה קיד II 9.30 ,7.15 ,5
11.30 מתח גבוה
מגדל: היחפן מבוורלי הילס
9.40 ,7.30
מגדלים, קרית שרת:
מטרה 9.30 ,7.30
בלבי 4.30 ,11.30
סביון: השגעון הגדול 9.30 ,7.30 ,5
רינה: רכבת אל החופש
9.30 ,7.30 ,5

■ טבריה
אביב: אלכס חולה אהבה
9.30 ,7.30 ,5

■ כפר־סבא
עמל: 3 רווקים ותינוק 9.30 ,7.30
11.30 מונטי פייתון
חוגגים בהוליווד
מהודבים באהבה 11.00 ,5.30
חן: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.15 ,7

■ לוד
אורלי: חתיך חתיך 9.30 ,7.15
נוה זיו: הגנבים 9.30 ,7.30

■ נהריה
הוד: קוברה 9.30 ,7.00

■ נתניה
סמדיה: בר 51 10 ,8
דמבו הפיל המעופף 11
אסתר: קוברה 9.30 ,7
שרון: 3 רווקים ותינוק 10 ,8
גת 6 ,11

■ פתח־תקוה
שלום: זאב צעיר 9.30 ,7.30 ,5
היכל 1: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.30 ,7.30 ,5
היכל 2: השגעון הגדול
9.30 ,7.30 ,5
היכל 3: זהירות הבית מתפרק
9.30 ,7.30 ,5

■ קרית־שמונה
שביר: משאלת מוות III
9.30 ,7.15

■ ראשון־לציון
נעמן: שגעון של לילה 9.30 ,7.30
ראשון: בעקבות אוצר הנילוס
9.30 ,7.15

■ רחובות
בית העם: בר 51 – 9.30 ,7.30
הדר: קרטה קיד II 9.30 ,7.30 ,5
חן: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.30 ,7.15

■ רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: הצבע ארגמן 9 ,6
ארמון: היחפן מבוורלי הילס
9.45 ,7.30 ,5
לילי: תקלה מופלאה 9.30 ,7.30
הדר: השגעון הגדול 9.30 ,7.30 ,5
רב חן 1: שגעון של לילה
9.50 ,7.30
דמבו הפיל המעופף 5 ,3 ,11
רב חן 2: חופשה מטורפת באירופה
9.50 ,7.30
מהודבים באהבה 5 ,3 ,11
רב חן 3: סיפורה של אגנס
9.40 ,7.30
קרטה קיד II 5.10 ,3 ,11
רב חן 4: ב"ס לשוטרים מתקדמים
9.50 ,7.30
טרן וקדירת הקסמים 5.15 ,3 ,11
שביט: בעקבות אוצר הנילוס
9.30 ,7.30

■ רמת־השרון
כוכב: ניפגש בסיבוב 11.00 הנסיך הקטן 7.00 ,4.30
9.30 שנת הדרקון

■ רעננה
אורות: קוברה 9.30 ,7.30

■ רמלה
אורן: קוברה 9.30 ,7.00

משרד הבטחון
יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום 60% בהמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית שמועד פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז. מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 25.8.86 ביחידת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה: בימים א' – ה' בשעות 08:30–12:30 ובימים א' וג' גם בשעות 13.30 – 14.30.

מכרז מס. 134/86/09
רכב נוסעים מתוצרת רוס כרמל, תלת קטנועים, קטנועים, אופניים עם מנוע־עזר ואופנוע לפירוק.
ימי סיור: 27, 28 ספטמבר 1986. בין השעות 08:00–11:30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־01.09.86 עד שעה 10 למנה"ב.

מכרז מס. 135/86/09
כבל קואקסיאלי
ימי סיור: 3, 4 ספטמבר 1986.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־08.09.86 עד שעה 10 למנה"ב.

מכרז מס. 136/86/09
כבלים, עמודים/תרנים, עגלות נגררות, מנועי דיזל, מכאלא כביש, מגברים, כלי אספה, גירוסור, תוף ייבוש לצילום, צמיגי מטוסים, רתכות, בכסיד גלגיליוזפש, מנוף, צביעים שונים, מנוע זהל"ב, כנוע חשמלי ועוגנים, מנועים למזגנים, מוסות ברזל עגולים, צב"ב, עגלות וציוד טוסה כבדוסכה, ציוד ליבוש כביסה, סלכייפים, סלפריוטרים, מנוע צנטריפוגלי/קומפרסור, מספים וציוד לכיבוי, מניפור ומכונה להקרנת מעגלים, מזגנים ח"ח למזגנים, שולחנות מתכת, מיטות, מזרונים, כסאות, ארונות ושולחנות, לוחות ציוד להחשמל תנור ומכונה לייבוש תבונות, תאי בתה גבוה, כלי עבודה מחוסים נגררים, רדיאטורים הנעים סופיים, ידיות ציוד, בשאבות חשמליות לרלק, מתרסה.
ימי סיור 3, 4 ספטמבר 1986.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־08.09.86 עד שעה 10 למנה"ב.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	19 – 8	מעונן
אמסטרדם	19 – 13	מעונן
בואנוס איירס	13 – 5	בהיר
הלסינקי	18 – 13	מעונן
הונג קונג	31 – 27	בהיר
וינה	26 – 19	בהיר
ונציה	26 – 16	מעונן
יוהנסבורג	15 – 7	בהיר
לונדון	19 – 13	מעונן
ליסבון	25 – 18	גשום
מאדריד	30 – 16	בהיר
מונטריאול	26 – 17	מעונן
ניו־יורק	27 – 21	מעונן
סאן פאולו	19 – 12	מעונן
פאריס	23 – 14	מעונן
פרנקפורט	24 – 14	גשום
ציריך	28 – 18	מעונן
ריו דה ז'נרו	26 – 13	גשום
שטוקהולם	15 – 11	מעונן
שיקאגו	26 – 20	בהיר

swissair

הועדה המקומית לתכנון לבניה „מורדות הכרמל"
רח' שער פלמר 1 חיפה טל. 664690, 668186

הודעה
לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל, הוגשה ע"י משה גבריאן בקשה להקלה בגוש 10679 חלקה 49 ברח' ויצמן 1 קרית הכרמל.
שם ומספר התכנית החלה על הנכס: כ/936 מהות ההקלה/הבנית תוספת בנייה של 6% באחוזי הבניה המותרים והגבהה ב־17.40 מ"ר.
ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה בכתב תוך 4 ימים מיום פרסום הודעה זו.
שלמה עובדיה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – „מורדות הכרמל"

בתי מרקחת
תל־אביב
זיוה – אבן גבירול 52 כיכר התקווה – 378403
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
ירושלים
מרפאת רחביה – רמב"ן 28 – 532191
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
פיסביין – חפץ חיים 6 – 910541
בני־ברק – רמת־גן
ירושלים – ירושלים 62 בני־ברק – 788515
רחה – זבוטינסקי 65 – 7514483
בת־ים – חולון
קופת־חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
וסרב – כפר ויינגט חולון – 845236
רחובות
כללית – ברמדה – 452381

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג ואינפורמציה על שירותים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טל' 03-433300, 03-433500.
מרפאת שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03-284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04-523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

مطابق للأصل

ללא לאות, למען נכים ועוורים

מאת אורה סימנובסקי

כשפגשתי את עדנה לראשונה כבר ידעתי, כי לא יהא צורך לדובבה... אשה בשלהי שנות הארבעים, גדולה משהו, צברית עלה־כיף כיפק, גזעית. לשונה קלה, דבריה זורמים כאשד אדיר, המרתק את קהל שומעיה והיא מוכנה גם להדגים הטלת כידון למרחק 50 מ' בחדר ששטחו 4 מ"ר...

– כיצד היית לאלופת ישראל בהטלת כידון?

– מתוך הגנה עצמית.

– ?!

– בילדותי, גרתי במשמרת כנען שעל הר־כנען ליד צפת. לבית הספר נאלצתי ללכת בגפי, מדי יום, כברת דרך לא קטנה, וילדי הערבים היו מיידים בי אבנים ומתגרים בי בצעקות: 'פלשתינה מולדתנו והיהודים כלבינו'. אני השבתי מלחמה שערה, ובמשך השנים קיבלתי 'תנופת זרוע'. באופן טבעי התחלתי אחר־כך להתאמן עד שהגעתי אל השיא בהטלת כידון. בגיל 15 נבחרתי לאלופת ישראל, תואר שבו החזקתי במשך 17.5 שנים.

הצלחתה והשיאים ששברה, הגיעו לאוזניהם הכרויות של האחראים על ביתן 19 בתל השומר, שאירגנו אז את נפגעי מלחמת השחרור והיא נתבקשה לאמנם לקראת השתתפותם במשלחת הנכים שעמדה לשחק באנגליה בשנת 1954.

בתחילה נאותה, אך במחשבה שנייה נרתעה והיא אומרת: "תארי לך אותי, נערה בת 15, שאין לה מושג על מגבלות הנכים, שאינה מצויה במלאכת ההוראה. מה אומר לנכה בשתי רגליו? כיצד אצליח להבין מה עובר בראשו, כדי להגיע אל שתי ידיו?" ואכן משעשתה בביתו של מישקה בן־נפתלי, שהיה האחראי על המשלחת ובעצמו משותק, חש האחרון מה עובר עליה והציע: "קחי עתון 'דבר' והרגעי בינתיים" – אמר ולא יסף.

בפסק זמן זה, בו עזבה לנפשה, הספיקה לסקור את מקום מגוריו, עמדה על אבזרי העזר שברשותו, וכשהסיעה למפגש עם הקבוצה – כבר למדה על מיומנותו באחיזת הגה המכונית, בכניסה וביציאה ממנה. תראפיה זאת, באמצעותה נתן לה ללמוד, כי הנכה, בגופו בלבד הוא פגוע ולא ברוחו – סייעה בידה והפיחה בה אומץ לעמוד מול האתגר של אימון הקבוצה והדרכתה.

מאז ואילך אימצה את נכי צה"ל ואת נכי איל"ן, ונלחמה בחירוף נפש לשתף נשים נכות במשחקי האולימפיאדה בטוקיו ומאבקה אכן נשא את פריו: הנשים חזרו עם 15 מדליות באמתחתן.

בשנים 1965־66 נשלחה לחוף השנהב, לאמן ולהדריך שם נשים, ונבחרה כחברה בוועדה לאתלטיקה קלה בהתאחדות הספורט, חברות שנמשכה 14 שנה.

בשנת 1972 נסעה לאולימפיאדה במינכן כנציגה לא רשמית, כדי "לצקת מים על ידיו" של ההלך פרופ' שאול לדני.

אז, ורק אז הבינה מה פירושה של טרגדיה.

היא אומרת: "עד השנה הטראומטית הזאת, לא הייתי מסוגלת לעכל את ממדיה של השואה, לא תפסתי כיצד נשלחו היהודים כצאן לטבח, ללא נקיפת אצבע, כפי שנאמר בספרו של גודירטינג 'ואתם חובקים ידיים בלי הושיט עזרה.' אך לצערי כי רב, עמדתי במינכן חסרת אונים ורישע, כשאני מתקוממת כנגד אוזלת ידם של אנשי הבטחון. ראיתי עין בעין את האסון שהתרחש ולא יכולתי להושיט יד.

ואת הזכרון הזה אני נושאת עמי במשך 14 שנה, והוא רועם באוזני ודוחף אותי למעשים. "ראשנו לא ישח והטרור לא ישבר אותנו". נאום עדנה.

היא מבקשת להוכיח, כי פעילות ספורטיבית הנה הדרך הטובה ביותר לשיקומו של הנכה, והסטאטיסטיקה מוכיחה, כי בשנים 1953־82 זכו 80 אתלטים נכים ב־85 מדליות. היא קוראת לנכה למעורבות חברתית בדרך התערות ואומרת כי אסור לנכה לגלות התבדלות (סגריגציה): עליו ללמד את סביבתו להתייחס אליו כאל אדם בריא ברוחו, המסוגל לבצע, פיסית במעט כל פעולה.

עם הצלחתה של משימה זו – יעלה וינסק דמויו העצמי. בין ספוריה השופעים, מציינת עדנה את האופן. "היבש", הנקי", העובדתי בו סיפרו לה הפצועים על פציעתם, כאילו בגוף שלישי, אופן הנותן להם פרספקטיבה של מרחק, כאילו לא בם עצמם מדובר, דבר העוזר לפצוע ולשומעו גם יחד לבחון את העובדות בצורה אובייקטיבית, המאפשרת לבחור בכלים הנכונים כדי לסייע בידו.

ב־1982 עזבה את אירגון נכי צה"ל וחיפשה דרך לשקם את הילד הנכה. ילד עיוור שפגשה באמצעות ידידה, האשה שבה את לבה, פתח לה אפיק לימוד חדש על מגבלותיהם של ילדים עוורים והיא פיתחה שיטות, לקרוע לפניהם צוהר לעולם, כדי שיוכלו "לראות" – באמצעות גופם.

"אפשר ואפשר", היא אומרת, "באמצעות החנוך המשלים, באמצעות עזרים דידאקטיים ומתודות נכונות, להגיע להישגים מרשימים".

כדי להגיע ליעד זה, היא מקימה, בימים אלה, עמותה בשם "מרכז הילד השמח",. וכבר הצליחה לרתום לעזרתה אנשי ציבור, בעיקר מחו"ל, כדי להקים מרכזי ספורט קהילתיים לכל סוגי הנכות.

היא מאמינה שאפשר לטעת מודעות גופנית ברוחו של הילד הנכה, שתבטיח לו בטחון עצמי. המגע האנושי עם הסביבה יהיה צרי לנפשו ולגופו, ויאפשר לו להתערות בחברה ולא לחוש בה כבטע זר.

כשילד נכה מגיע להישג מרשים בתחרות, גורם הדבר לעדנה סיפוק גדול כל כך, עד שהיא מרגישה כאילו שערי השמים נפתחים כמו בסיפור של שלום אש על "הצדיק הכפרי" אשר בשריקתו מצא את הדרך לאלוהיו. בהישג ובהכרה ניתנו, לדעתה, הגמול הצודק ביותר לספורטאי שעשה את המקסימום.

כשמסתיים הראיון עם עדנה, הטלוויזיה בחדר פתוחה. כמו בהזמנה נשמעים דברי הקריין: "ציפי רובין, שחקנית משלחת הנכים מישראל המשתתפת במשחקי אנגליה, שברה שיא בהטלת כידון וזכתה במדליית זהב זו הפעם השלישית"

ניחשתם, בודאי, שציפי היתה חניכתה של עדנה, הראויה, ללא ספק, למדליה.

ברק, ילד עוור, עם שחקן הכדורסל האורח לאסוף, לחוויה, שגם כדורסל אפשרי בלי לראות

עדנה מדליה, אלופת ישראל בהטלת כידון בשנת 1958, נאמרת: "בכל מגבלה יש יכולת!" מקימה עמותה שתעזור נכים בכל הגילים בשם: "מרכז הילד השמח".

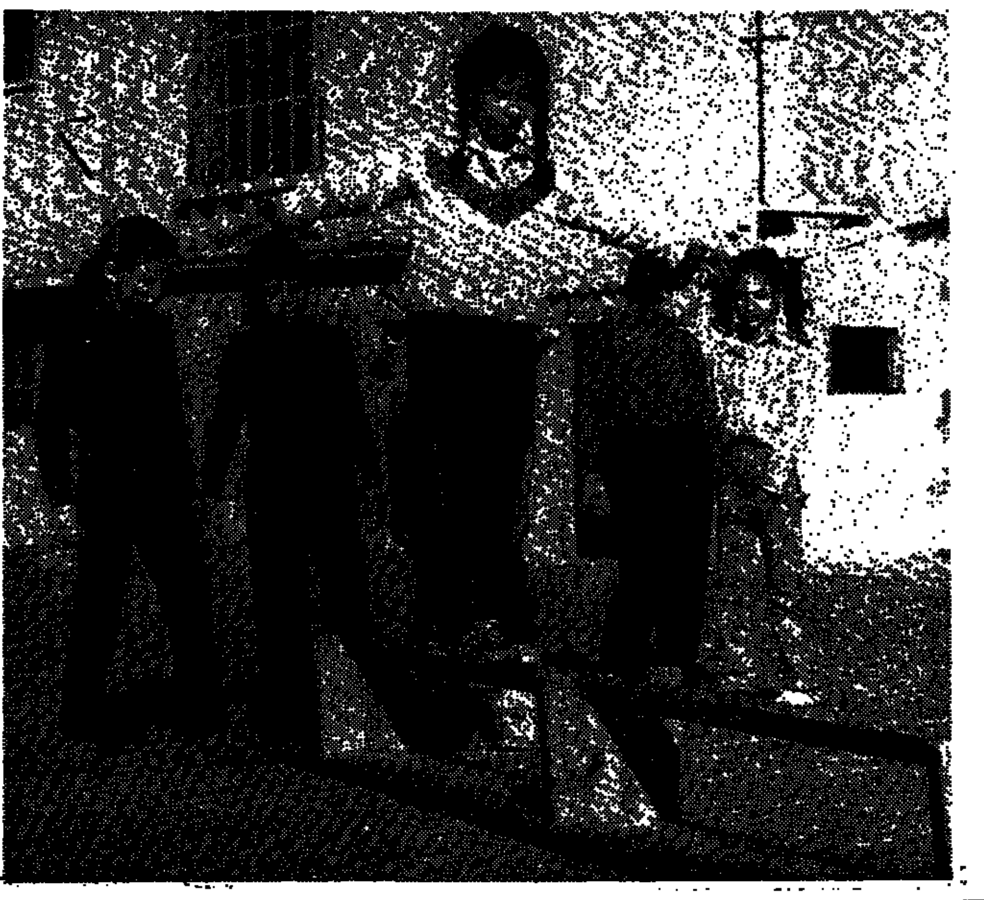

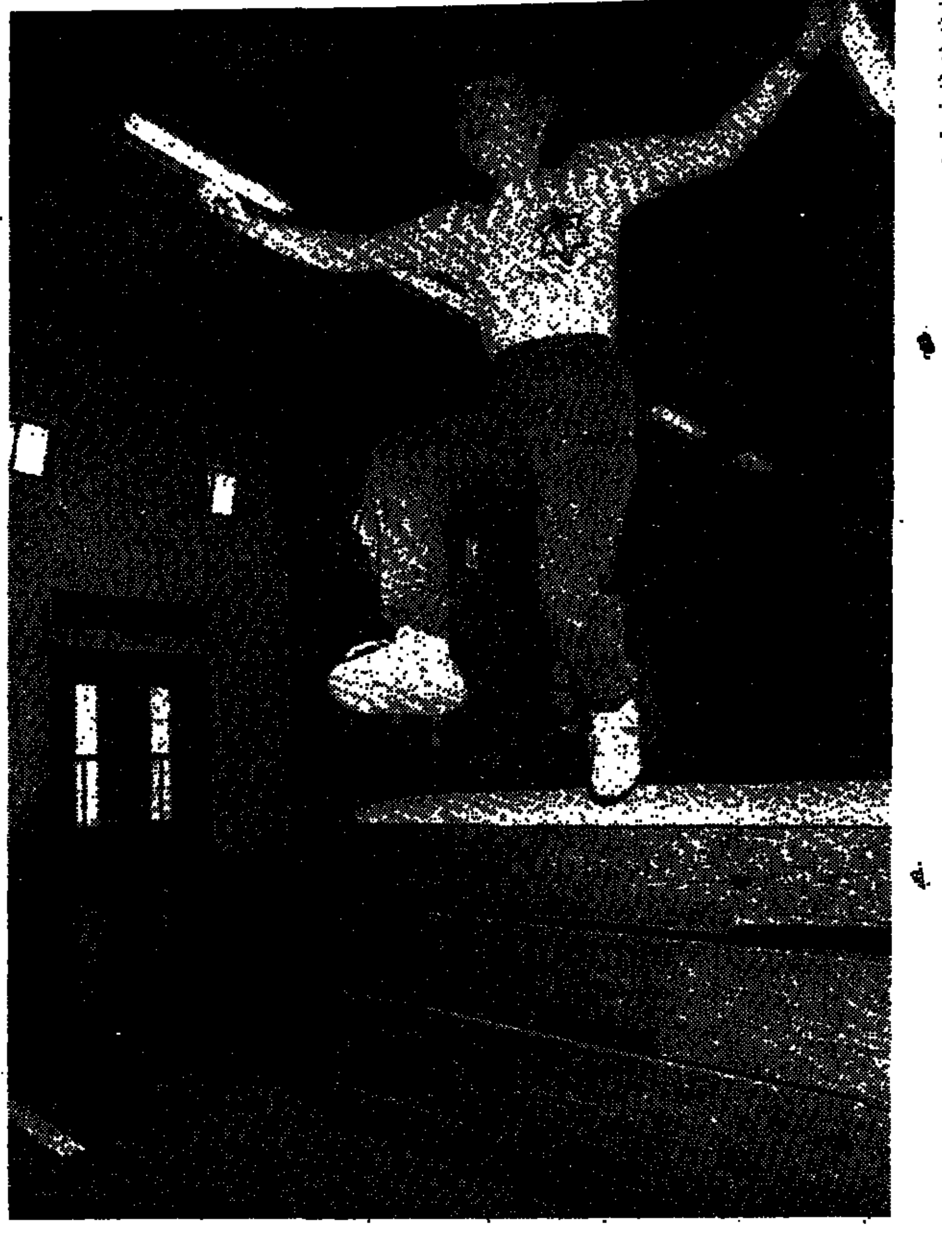

חישגיה של כדיה, תלמידה בבית הספר הנרייטה סאלד: על סוס העץ ועל הקורה. בלא לראות את המכשירים

מקט '87

נפתח דווקא בנקודה הציונית – ויש בעצם, שתיים: – א: מפעלי חברת מקס נמצאים עבנו בכרמיאל ומעסיקים 480 פועלים, ובכך תורמים לפיתוח התעשייה בגליל; ב: מקט מייצאת את תוצרתה לבריטניה, גרמניה, שווייץ וארה"ב – שם נמכרים בגדי העור שלה בעשרות רשתות וחנויות, בינהן "מייסיס", "בלומינגדיילס", "לורד אנד טיילור". מעילי צמר, מצרי צבא והדגמים של החברה מיוצאים לצבאות במדינות נאט"ו. גם בארץ, כמובן יש למקס חנויות, בירושלים, בחיפה, בתל־אביב (א־דזר), בקניון רמת־גן ועוד.

מקס משתתפת השנה, כמו בשנים קודמות, ב"שבוע האופנה" המיועד לקניינים מחו"ל, ומציגה בו את קולקציית אביב/קיץ '87. הקולקציה מעוצבת בארבע קבוצות עיקריות: הקבוצה הספורטיבית: קבוצת ה"ספארי", המראה הנשי הרך, ובגדי הגברים. הכל מעור, בעיקר נאפה או ז'אמש רכים. מעצבי מקס צובעים את העור בכל צבעי הקשת, משלבים בו הדפסים, גוזרים אותו בכל העולה על רוחם ודמיונם ובכלל מתייחסים אליו כאילו היה בד. בגדים נאים ביותר. חבל רק, שצריך לקפח בשבילם חיי יצורים תמימים.

ת.א.

בתמונות מימין: "המראה הנשי" בלבן שחור. הדפסת עלים שחורים על עור נאפה לבן. כתפיים רחבות, חצאית צרה. משמאל: ז'קט מעור נאפה כתום

ארוחת ירק

תבשיל להצטננות, פשטידה, קציץ, וגם לא פחות – [illegible]

מקובל עלי, שצמחונות ממוסמעת ומבוקרת, יכולה לענות על כל דרישות התזונאים. אם כוללים במערכת זו גם ביצים ודגים, אזי אין יותר צורך בחישוב קפדני של מרכיבי סל המזון היומי. האם הצמחונות "בריאה" יותר? על כך יש ויכוחים. דעתי היא, שאם לא מפריזים לשום כיוון, ונוקטים בכלל היווני העתיק "הכל במידה", מתקיים גם הכלל – "הכל הולך".

הבעיה העיקרית נמצאת דווקא במקום אחר. במטבח. הכנת ארוחה צמחונית מחייבת שימוש ביותר מצרכים ודורשת יותר זמן. קערת סלט, נתח בשר או דג ו"תוספת" כל שהיא (אפילו פרוסת לחם), הם ארוחה מאוזנת למדי. השמיטו את החלבון מהזי – ואז יש להכין, לפחות לפי תורה צמחונית מסויימת, שני מיני קיטניות כדי להשלים את הרכב החומצות האמיניות הנדרש.

הטעם? בהרבה מקרים עדיף על טעמו של הבשר ואני מצהיר כאן כהן צדק שאם יציעו לי פשטידת תרד בגבינה בולגרית, או פשטידת קישואים בקצ'קבל, מול סטייק או אפילו כנגד ה"להיט" של שכונת התקווה, שפוד כבד אווז – אבחר בצימחוני.

להכין מאכלים אלה זה כבר עניין אחר לגמרי. עיינו בספרי הבישול שלכם.

* * *

בניגוד לגבר ההונגרי, הגבר הצרפתי נכנס למטבח גם כדי לבשל, לפעמים הוא גם כותב. כשמדובר במאכלים של איזור גיאוגרפי, אמונים עלי ספרים אלה. בספר בישול של איזור ניצה (NICE) שנכתב על־ידי ראש העיר ז'ק מדסין נתקלתי במתכון פופולארי – ראטטוי (בצרפתית זה כמובן הרבה יותר מסובך – Ratatouille) ונוכחתי, ששיטת הבישול שהוא ממליץ עליה שונה בהחלט מזו שמופיעה ברוב הספרים, וההבדל הוא בזה, שיש לטגן את הירקות (ראו מתכון בהמשך) במחבת נפרדת, כל ירק בנפרד, להכניסם אחרי הטיגון לסיר הרוטב ולבשלם בישול קצר ביותר. ניסיתי והתרשמתי.

המתכון דלהלן הוא בכמות המעשית המינימלית. הכפלת הכמויות דורשת 5 דקות עבודה נוספות בלבד. ובכן –

ראטטוי

כמויות (ל־4–6)

חצי ק"ג קישואים קטנים (לרחוץ היטב, אין צורך לקלף)
חצי ק"ג חצילים
חצי ק"ג פלפל ירוק
חצי ק"ג עגבניות
2־3 שיני שום חצויות
שליש כוס שמן (לאכילה קרה עדיף, כמובן, שמן זית)
חצי כפית מלח
2 כפיות קמח
פלפל שחור
אלומה קטנה פטרוזיליה קצוצה

הכנה:

שמים בסיר שקיבולו שלושה ליטר 2 כפות שמן, מחממים.

רוחצים וחותכים את הפלפל לחתיכות של 2x2 ס"מ, מכניסים לסיר ומאדים 5 דקות.

כנ"ל עם העגבניות.

מוסיפים את השום והמלח, בוחשים כמה דקות לקבלת משהו דמוי רוטב. מעבירים לאש קטנה ומכסים את הסיר.

חותכים את הקישואים לטבעות בעובי של 1 ס"מ ומטגנים במחבת גדולה עד להתרככות, מעבירים לסיר.

קולפים וחותכים את החצילים לקוביות של 2x2x2 ס"מ, בוזקים מעט קמח ומלח דק. מטגנים ומעבירים לסיר.

מתקנים את הטעם, ומבשלים עוד דקות מספר. חשוב שהירקות לא יתרככו יותר מדי. מפזרים את הפטרוזיליה ומגישים.

לאחרונה שיניתי על דעת עצמי את התיבול: הוספתי חצי כפית כורכום, חצי כפית כמון וחצי אלומת כוזברה במקום הפטרוזיליה. יש להוסיף את הכוזברה כ־10 דקות לפני ההגשה.

כאמור, מאכל אידיאלי, משתמר יפה במקרר עד שבוע ימים, אפשר לאכול אותו קר, פושר או חם, ומי שחולה במחלת ההרזיה יכול לנקז את השמן ולהפסיד את מחצית התענוג.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

הלן קרטיס בעזרה לגיבוש חברתי

איפה היו היום הסיפורים של ימי תנועות הנוער והצבע, על הריחות הקדיים "ציד", שעלו בזמנם מנעליהם ומכסות רגליהם של מיטב הנוער, עם ערב, בהגיע זמן חליצת הנעליים הכבדות? איפה הם היו, לו מיטב הנוער היו משתמשים אז ב"פדיקר", סידרת תכשירים של הלן קרטיס, המונעים היווצרות פטריות וריחות לחאי? לא היה צ'ין, לא היו סיפורים... אבל האווירה, האווירה היתה, בסה, שנה לגמרי... ובמחשבה שניה, תמהני אם זה היה עושה שירות טוב יותר לגיבוש החברתי...

מדוע פרצה
מלחמת תיק בתיק

תמיד, כשאני רואה ברחוב זאטוט הנסחב אל בית הספר, כשילקוט בגודל של חצי הילד ובמשקל דומה מעיק על כתפיו הזעירות, אני נתקף זעם.

לא משום שחבל לי על האפרוח, אלא משום שבית הספר, המוסד שבו מעצבים, לטוב או לרע, הרגליו, נטיותיו ויכולתו של הילד להבדיל בין טוב לרע, הוא המקום שבו נוהגים מהילד את רכושו, אם הוא לא משגיח עליו כל היום ולוקח אותו הביתה בכל ערב. וזה נראה טבעי בעיני כולם !!! ובגלל זה גם משגשגת ועולה כפורחת, תעשיית התיקים, הנעשים טובים יותר, גדולים יותר ורבים יותר משנה לשנה.

הם נלחמים זה בזה במסגרת "אופנסיבת ספטמבר", הניטשת, מדי שנה עם פתיחת שנת הלימודים.

בתמונה: תיק לתלמידי א־ג, "כפיר" (קל־גב) 25 ש"ח.
תיק לתלמידי ד־ו, "נתי" (קל־גב) 26 ש"ח.

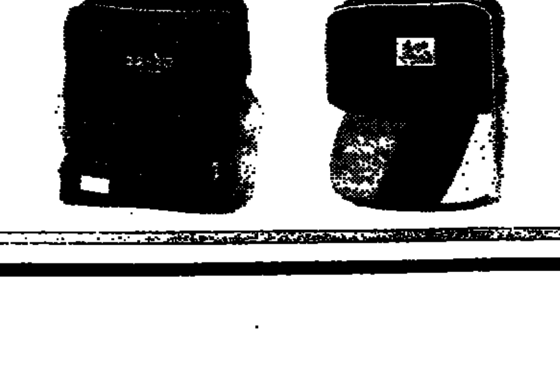

סילי בורסטרופדי

אם כואב לך הגב, זה בטח בגלל שאתה ישן על מזרן לא נכון – כך, לפחות, טוענים יצרני המזרנים ומספקים לך אורטופדיה מגוננת מקיר לקיר.

אבל, אם עדיין כואב לך הגב? זה בטח בגלל שאתה יושב על כורסה לא נכונה, בזמן שאתה רואה טלוויזיה – כך טוענים והיט־מרס, ומציעים לך "הוטים יהודיים בעיצוב אורטופדי".

לדוגמא:

"כורסת ישיבה בעיצוב דני בעלת רגלי עץ משופעות ומושב מרופד, הבנויה בזווית של 105 בין עצמות האגן. בגלל המבנה השיפועי של כורסה זו, נמצאות הברכיים בזמן הישיבה גבוה מפרק האגן, צורת ישיבה בה מקסימום שרירים נמצאים בהרפייה והמאמץ המוטל על עמוד השדרה והשרירים הוא מינימאלי".

קנית את זה?

אז קנה גם את הכורסא!!! ואם זה לא יפסיק לך את כאבי הגב, זה סימן שבגב שלך משהו לא בסדר...

המחיר: 465 ש"ח בלבד.

כל הארץ

„...אין כמו חיפה בלילות"

מאת אריאלה ראובני

חיפה מתעוררת לחיים. עובדה. מאז ימי המנדט, שבהם נחשבה חיפה לאחת מערי־הנמל הסואנות במזרח־התיכון לא היו בה חיי־לילה תוססים כל כך. אט אט, כמעט בלי משים, הם חודרים לדמם הארום והסולידי של החיפנים, הממלאים את בתי הקפה, הפאבים, המסעדות ומקומות בידור אחרים עד השעות הקטנות של הלילה.

על רקע המהפך הלילי בעיר, מתחזקת בקרב רבים ההכרה, שאבד הכלח על הבדיחות המלעיגות על חיפה ותושביה, שהמציאו, קרוב לוודאי תל־אביבים קנאים, כמו: „העוצר שהוטל על חיפה בימי המנדט עדיין בתוקף"; „היפהפיה הנרדמת"; „כיבוי האורות בחיפה חל בשעה תשע בערב", או „מעלתה העיקרית של עיר־הכרמל היא, שמשך הנסיעה ממנה לתל־אביב אינו עולה על שעה ורבע".

העיר שוקקת ובמגיפה הגדולה נוטלים חלק רוב התושבים. חלק הארי הם הצעירים, חיילים בחופשה, יוצאי צבא וצעירים בשנות העשרה, אבל ניכרים גם אנשי עסקים בשנות הארבעים ואף מבוגרים יותר.

מאמצי גוראל – בלי תמיכה

מה הביא למהפך בחיי הלילה של עיר־הכרמל אשר עד העת האחרונה התמקדו בבתים פרטיים, בחבורות סגורות עם פיצוחים ו„קיטורים", על תדמית חיפה אפשר להציח כי כמו בעסקים אחרים חבוז גם כאן ההיצע והביקוש. ביקוש היה מתמיד אולם ההיצע של מקומות הבילוי והבידור החדשים לא צץ בן־לילה. זה שנים נאבק ראש העיר אריה גוראל להעלאת חיפה על מפת התיירות. בנסיעותיו לחוץ לארץ הוא תר אחר יזמים, בארץ חיזר אחרי משקיעים ישראליים. הציע להם להשקיע בעיר הכרמל, פה ושם הוא מבטיח תנאים מיוחדים והמקרים בודדים אף סיוע בהשגת רשיונות עסק (כמו למשל במקרה „המועדון", מקום בידור אקסקלוסיבי על הכרמל שפתיחתו נתקלה בהתנגדות נמרצת של דיירי הסביבה). הוא גם מקפיד להיות נוכח בפתיחתם החגיגית של מקומות הבידור החדשים. מאמצי גוראל להפוך את חיפה לעיר תיירות לא תמיד זכו לתמיכה. נהפוך הוא, לא אחת נתקל בקיתונות ביקורת מצד קטני־אמונה, מן האופוזיציה בעירייה, מהחוגים הדתיים שעומדים על משמר השבת מפני חילולה, ואפילו מקרב חברי סיעתו במערך. הביקורת נמתחה כמעט על כל התכניות: מהקמת הטיילת בבת גלים דרך בניין מרכז קניות ומרכזים קהילתיים הפעלת מרכזי ספורט, הקמת מדרחוב, ועד בניית מזרקות, כפר־דייגים, מרינה ובניין הרכבל. פרוייקט הרכבל הוליד בדיחות אין־ספור. אחת מהן טענה כי זה כלי תחבורה „המוליך משום מקום לשום מקום". אחרת כינתה את הקרוניות העגולות „הביצים של גוראל". על הטיילת בבת גלים, שהפכה למעין ריביירה בזעיר אנפין נאמר שהיא קטנה מדי, חשוכה מדי ואיש מתושבי הכרמל לא יטריח עצמו לבקר בה.

כיום, מסתבר, כי עקשנותו של גוראל בנושאים תיירותיים השתלמה, הטיילת שוקקת מבקרים, ברכבל יש תורים ארוכים של נוסעים ומקומות הבידור וצרכי הקניות מלאים. לעזרתו באו כמובן גם הביקוש הגובר של חיפנים, בעיקר של צעירים, למקומות בידור תוססים נוסח תל־אביב וערים גדולות באירופה ובארה"ב, ותבונתם של יזמים צעירים לגלות אתרים מתאימים בחלקי העיר השונים חלקם אקזוטיים, להשקיע סכומי־כסף גדולים בהתאמתם לייעודם החדש.

ה„אורזוזי", ה„ספינה"

כיום, אומרים אנשי הבידור בעיר, אפשר להצביע על שינוי במנטליות של התושבים ואף על היווצרותה של דינמיקה בדפוסי הבילוי שלהם. פה ושם הם מותחים, אמנם, ביקורת על ידם הקפוצה של החיפנים, המסוגלים לשבת ערב שלם על כוס בירה, ועל אחרים שבאים למקומות הבידור פעם או פעמיים כדי לראות ולהיראות ותו לא. אולם הרוב – הם מהדים באים לבלות וליהנות.

מוקדי הבידור העקריים בחיפה מרוכזים כיום על רכס הכרמל, במרכזו ובכרמל הצרפתי באזור סטלה מאריס, בטיילת של בת־גלים ולאורך חופיה וכן באזור הצ'קפוסט במפרץ.

עם מקומות הבידור הלוהטים בעיר הכרמל נימנים מועדון „האחוזה" בכרמל הצרפתי, הכולל שלוש קומות ובהן פאב, מסעדה ארגנטינאית ומועדון בריאות, מסעדת ה„רונדו" במלון „דן־כרמל", המסעדה הצרפתית „מירבל", „פאב הכרמל", השוכן חציו בתוך מיבנה וחציו „בשפך" על המדרכה והוא מקום מיפגש ליפים וליפות, בתי קפה ודיסקוטקים כ„גן האם" ובמוקד העליון של הרכבל.

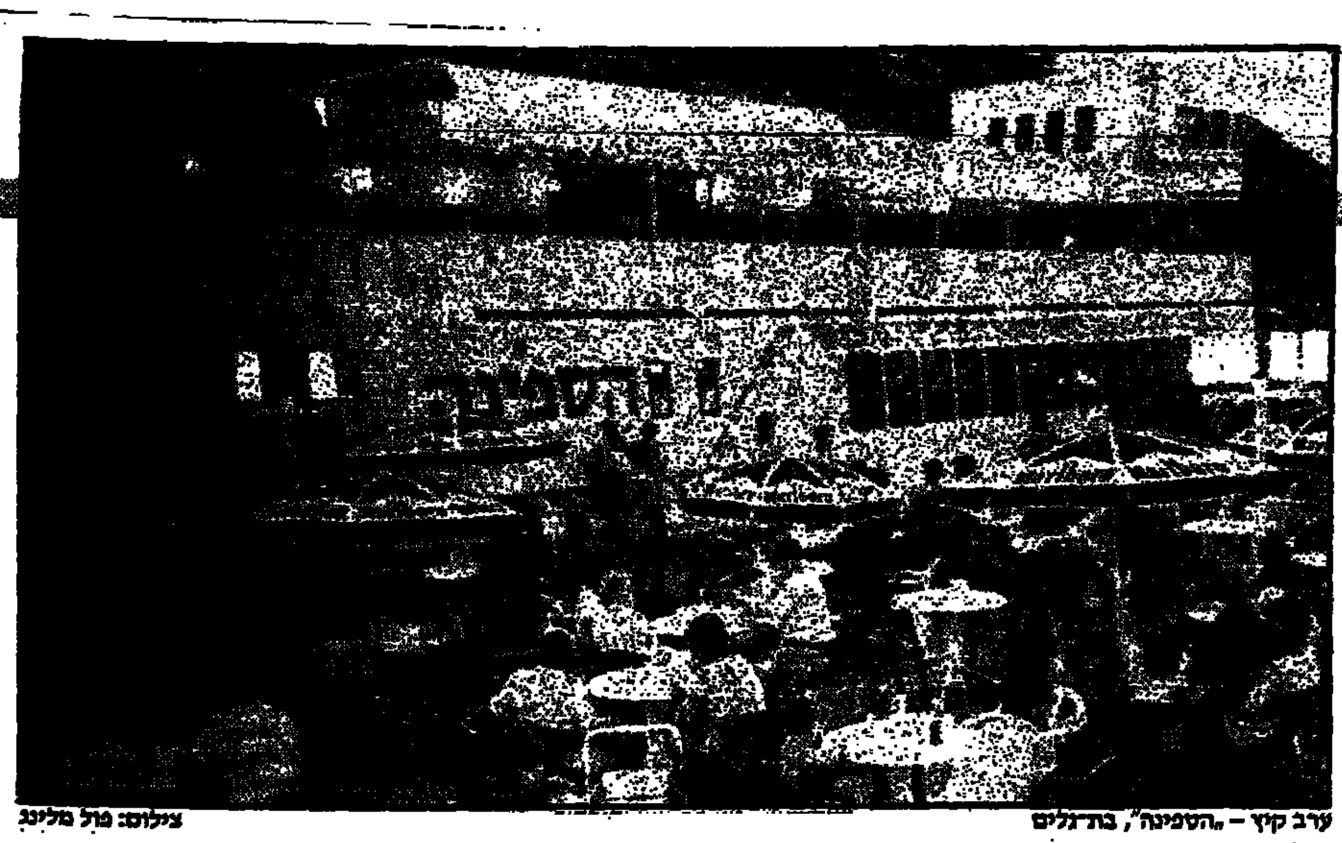

ערב קיץ – „הספינה", בת־גלים   צילום: פול מלינג

אחד ממוקדי הבידור המבוקשים בעונת הקיץ הוא חוף בת־גלים והלהיט התורן הוא „הספינה": יזמים בעלי מעוף ובכסף בנו לאורך החוף אי מלאכותי וחיברו אותו עם גשר לטיילת. על האי הציבו את ספינת הקטמרן שהובאה מעכו, ובנו במקום תשלובת מסעדה, קפטריה ודיסקוטק.

בלילות שבת מוכנים צעירים להמתין שעה ארוכה בתור להיכנס ל„ספינה". בעלי המקום מודים כי לא ציפו להצלחה כה רבה. בקרבת מקום נפתח פאב חדש בשם „הפנס הבודד" שנבנה בבית־אבן ישן ויפהפה ואף הוא מלא חוגגים. גם לאורך החוף הדרומי של חיפה נפתחו באחרונה כמה מסעדות קיציות במיבנים טרומיים נטושים או ליד סככות קש מרופטות, המושכות קהל חוגגים רב ומגוון עד השעות הקטנות של הלילה. ברוב המקומות משמשים סטודנטים ויוצאי צבא כמלצרים וכמוזגים ואם כי מיומנותם אינה רבה, הם מוסיפים חן ורעננות.

רחובות מפוקקים

כיון שאיש לא צפה פריחה כזאת לחיי הלילה של חיפה הסולידית, לא הוכנה תשתית לחניית כלי־רכב ליד מקומות הבידור. ובמרבית הרחובות המובילים אליהם, בעיקר בכניסה לבת־גלים, מפוקקים בשעות הערב, בלילות שבת ובשבתות, דבר שיתוקן, קרוב לוודאי, במרוצת הזמן.

איך רוצחים אופיו של חושף־שחיתות

מאת נתן רועי

ב־31 באוגוסט 1983 נתלה על קירות בנין מינהל מקרקעי ישראל בחיפה הודעה לציבור העובדים, בחתימת גורם בוועד, בזה הלשון: „באסיפת העובדים של המחוז שהתקיימה ביום ה־2.8.1983 שבה השתתף גם מרכז הסתדרות עובדי המדינה בחיפה מר זאב פלדהיים, הוחלט פה אחד על־ידי העובדים על אי שיתוף פעולה עם מר אליהו עמר, וזאת לאור התנהגויות שהיו במחוז".

אדם מן החוץ עשוי היה להסיק כי מדובר באדם מוכה־כיתים שמוטב להתרחק ממנו. אלא שהאיש הוא עובד בכיר במינהל מקרקעי ישראל, בעל מצפון, שסירב להצטרף למעשי שחיתות של בכירים אחרים במינהל.

ראשית הפרשה במחצית הראשונה של אותה שנה, 1983; אליהו עמר, עובד ותיק במינהל, בן 40, דור שביעי בארץ, התבקש על־ידי כמה בכירים ליטול חלק במעשי מרמה. אריה קוראין, שהיה ממונה עליו, ביקש לזייף מפת מדידה של מגרש מסוים, לסייע בדרך זו להעשיר מסוים להשתלט על מגרש שאינו שייך לו ולהכין תזכירים כוזבים. עמר נטל חלק בפגישה שבה סוכמה עסקת השוחד בין הפלש לאריה קוראין. כאשר סירב לזייף מפה, איים עליו קוראין בפיטורים. עמר עורר גם רוגזו של איש פיקוח נוסף, שלמה בן־צורא. קוראין ובן־צורא סייעו במשך שנים לאחד מראשי העולם התחתון בחיפה בהוצאת כספי מדינה במרמה. לעבריין זה הוחכרו עשרות דונאמים של עצי זית במחיר אפסי; הוכנו תזכירים כוזבים על היקף השטח שניתן לו (במקום 100 דונאם צויין כי מדובר ב־15 דונאם בלבד; במקום אלף עצי זית מניבים נמסר דיווח על 140 בלבד ועוד) והוכנו חשבונות מפוברקים. אליהו עמר סירב להעניק חסותו לאיש העולם התחתון באיזור חיפה ושמע את המפקח הוותיק שלמה בן־צורא אומר לו: „אתה מפר מסורת של שנים".

סרבן־רמאות נרדף: אליהו עמר

העניין הועבר לטיפול היחידה הארצית לחקירות הונאה והופקד בידי פקד חנוך וסרצוג. חוקר זה קיים פגישות עם אליהו עמר, גבה ממנו עדויות, למד היטב את החומר והצליח לשכנע קבלן לעבודות עפר לשמש עד־מדינה בפרשה. כעבור חודשים אחדים פרש החוקר מן המשטרה ואת החקירה נטל לידיו פקד יעקב אללוף.

לחוקר זה אירעה תאונת־דרכים והחקירה הועברה לידי רב־פקד מיכאל מובשוביץ ורב־פקד פנינה בן־יוסף.

בשלב מסוים הבין אליהו עמר כי החקירה מתנהלת בעצלתיים ותגובותיו של החוקר הראשי רב־פקד מובשוביץ אינן מקדמות אותה: במכתב לפרקליטות־המדינה ולמבקר־המדינה גולל עמר את הפרשה והתייחס גם לעמדת החוקר. הטיפול בתיק עמד בסתירה חריפה לגישות הקודמות והמעמיקות של אלאלוף וסרצוג.... אל עמוד הקלון העמדתי אני, החתום על מסמך זה, שלא הסכמתי לשתף פעולה בכל השלבים עם האנשים ועם מעשים פליליים".

כל אותה תקופה ועד עצם היום הזה סבל אליהו עמר מהתנכלויות והסתה נגדו מצד בכירים במנהל מקרקעי ישראל שרבו הגילויים עוררו חששותיהם שהמשטרה תגיע אליהם. עמר פוטר מן העבודה, אך לאחר התערבות מבקר־המדינה, הוחזר והועבר למרכז הארץ. במקום להשאירו בתפקידו, נהפך לעורך סקרים במינהל מקרקעי ישראל, מחוז תל־אביב. עבודתו זכתה לשבחים ממנהל המחוז נחמיה שקד והדבר עורר זעמם של אנשי מינהל מקרקעי ישראל שהמשיכו לרדוף אותו. בעקבות זאת הועבר עמר לתפקיד פיקוח בכפרי המיעוטים באיזור המרכז.

כמה ימים לאחר ההעברה ב־29 במאי השנה הועבר בין עובדי מינהל מקרקעי ישראל מכתב הזוי, שעל פיו, כביכול, אמר אליהו עמר לעוזרו חסן עודה דברים המורים ביותר, כהם: „אלי עמר אמר לי כי כדאי לי לפחד ממנו כיוון שהוא מסוגל לרצוח ולהרוג, וכי הוא יכול להגיע לכל קבר". נטפלו עליו עלילות שונות ומשונות, דברים שלא היו ולא נבראו. ואגב, אותו עוזר חסן עודה אמר כי הוא לא ניסח את הדברים שבכתב מפיו.

ב־23 ביוני 1986 שיגר אליהו עמר מכתב לקצין אגף החקירות במחוז המרכז: „ביום 11 ביוני", כתב, „נמסר לי לראשונה על קיומם של שלושה מכתבי תלונה נגדי". והמשיך: „מעבר לעלילות במכתבו של חסאן עודה, יש בו גם אלמנטים מסיתים שיסכנו את חיי במגזר הערבי. מכתבו של המפקח מר סקוף (אחד המתלוננים נגדו) נועד להכשילני ולהוות חוליה נוספת שתשמש חומר בידי מינהל מקרקעי ישראל על מנת לפטרני".

בעקבות המכתב נפתחה חקירה לחשיפת העלילה נגד אליהו עמר. החקירה הועברה למשטרת מרחב הירקון בתל־אביב ובמהלכה הוברר מעל לכל ספק כי המכתב שנכתב והועבר לגורמים בכירים במינהל מקרקעי ישראל בודה מיסודו.

עתה תהיה המשטרה חייבת להעמיק חקירתה ולא להסתפק בחקירת העוזר הערבי, אלא לגרום לכך שיועמדו לדין אותם אנשים במינהל ומחוצה לו שיזמו את מסע־העלילה. המשטרה אף תהיה חייבת לגלות מי הבכיר במינהל מקרקעי ישראל שמנע חשיפת מעשי שחיתות חמורים במינהל. מדוע לא הגיש תלונה למשטרה על מכתבי העוזר שהופצו נגד עובד־בכיר במשרדו? אשר [illegible] הגורל – חשף שחיתות במינהל וזכה לא לציון־לשבח, אלא לרדיפה שמהעל לא שולל בכפו.

כל ניירת עיר־הנצח

מאת אהרן גבע

סיפור ישן: אתה שואל יהודי בן כמה הוא, והאיש עושה חשבון: אם שואל אותך נציג הצאר המבקש לגייס אותך לצבא, אתה בן 15; אם בא שדכן, אתה בן 18. זו אינה בדיחה, זוהי המציאות.

מעשה ביהודי שירד עם הוריו מירושלים לארה"ב. הוא היה בן 14, אבל כדי לחסוך את מחצית מחיר כרטיס האניה הכריזו עליו ההורים כעל בן 12. עברו שנים, והאיש החי בארה"ב רצה לצאת לפנסיה. מה לעשות כדי להוסיף כמה שנים לגילו האמיתי? חשב, התייעץ, ולבסוף בא לירושלים. האיש חשב: אלך אל בית ספרי הישן, תחכמוני, והם יאשרו על פי הרשומים: הוא בן כך וכך.

בירושלים גילה לתדהמתו, שבית הספר נסגר. מה עושים? מישהו יעץ לו לפנות לארכיון עיריית ירושלים. בארכיון מצאו תעודה, המעידה על גיל האיש.

בכל בית ספר מתקיימות ישיבות מורים, הורים, פגישות עם המפקח ומה לא. רושמים פרוטוקול ומתייקים. הארכיון העירוני מדריך את בית הספר איך לקטלג, מה לשמור, וכמה זמן. בבוא העת, כאשר יסגרו את בית הספר (כמו תחכמוני, למל, שפיצר ובתי ספר ידועים אחרים), יעבירו את „החומר" לארכיון. כאמור: את רוב התיקים משמידים, שהרי גם למה שנותר אין מספיק מקום.

כרגע שוכן הארכיון במה שהיה פעם מוסך "סוסיתא" ברחוב אגרון, שליד בנין פאלאס, בנין משרד המסחר והתעשיה. קודם לכן היה כאן "מבצר" מכבי האש, כאשר הכבאים עוד הגיעו למקום השריפה בעגלות וסוסים. ופעם גם זה לא היה. בארכיון העירייה תמצא תצלום שצילם טייס גרמני במלחמת העולם הראשונה. במשולש הרחובות המלך דוד, אגרון, קרן־היסוד, היו רק הבנין המשמש כיום את הקונסוליה האמריקאית, המנזר שעל ידו, וכן מחנה ישראל, שכונה שהוקמה על ידי יהודים יוצאי מרוקו.

מי זקוק לארכיון עירוני? החוקרים של מחר, שיחקרו את העבר. גם כרגע באים ויוצאים: עיתונאים המכינים כתבות, תלמידים והלומדים על שכונות ירושלים והתפתחותן. הם יכלו לפנות לארכיון הציוני המרכזי שבבנייני הסוכנות – הערנו למנהל הארכיון, מנחם לוין. מסתבר, שמנהלי הארכיונים בישראל החליטו על ביזור. ארכיון מרכזי לא יוכל להשתלט על „החומר", וחלק ממנו ילך לאיבוד. לכן החליטו על קיומם של ארכיונים עירוניים.

כרגע תמצא בארכיון העירוני של ירושלים 1500 מטר של תיקים, 54 אלף תצלומים, 52 אלף כרוזות ומודעות. יש כאן תיקים של בתי ספר, ועדי שכונות ומושבי זקנים. יש תצלומים, מפות ומדליות, ומובן שתמצא כאן את התיקים של עיריית ירושלים על מחלקותיה. תיקים מישיבות מועצת העירייה תמצא מאז שנת 1934. גם ארכיון ירושלים המזרחית, מאז שלטון הירדנים, ועד איחוד העיר, נמצא כאן. החומר הולך ורב, כי מדי שנה נוספים תיקים. משמידים 95 אחוזים מהתיקים של העירייה, אך גם חמשת האחוזים הנותרים סותמים את הכל. לכן חולמים בארכיון על בנין חדש, משולב בבנין העירייה שאותו מבקשים להקים.

בין התיקים, הארכיון של ישראל שוכמן, סופר „דבר" בשנות העשרים בירושלים. אמרו לי, שהארכיון שלו מכיל ענינים מעניינים ביותר. פעם עיתונאי, עיתונאי לנצח.

הידרו־חשמל מול ארץ פלגי מים

מאת שמעון וייס

משבר המים בעיצומו. הכינרת מתדלדלת וכך גם אוצרות המים האחרים של מדינת־ישראל. „מקורות" מאיימת לצמצם/מצמצמת (מחק את המיותר) את הספקת המים לנקודות ישוב. אולי בהשראת המשבר הזה מתריפים לאחרונה העימותים בין הרשויות לשמירת הטבע והנוף מכאן לבין ישובים ואגודות מכאן המבקשים למצוא לעצמם דרכים משוכללות ומהירות יותר להספקת מים: תחנות שאיבה הידרו־אלקטריות.

עוד בטרם יבשו הטיפות שהתיז מאבקן של רשות שמורות הטבע ואגודת המים של המועצה האזורית גליל־עליון על מפעל המים המערבי ליד קיבוץ מעין־ברוך, כבר צץ מאבק חדש, קצת דרומה משם – ליד קיבוץ כפר־הנשיא.

אנשי קיבוץ דפנה שבחצרו עוברים יובלי החצבני יצאו להגנת „ארץ פלגי מים" זו, ובאופן ברור התייצבו לצד חובבי הטבע. הם שיגרו מברקים ומכתבים, הפגינו ומנעו בכל דרך אפשרית, אך חוקית והוגנת, את ניצול מעט המים שעוד זרמו ביובלי הנחל שבחצרם לצרכי השקיה בשדות האיזור. לעיתים נאבקו גם בשכניהם מקיבוצים אחרים שתמכו בהקמת התחנה ההידרו־אלקטרית, אך הדבקות במסורת, ובעיקר מראה היובלים המתייבשים בחצר המשק, דירבנו את אנשי דפנה להוסיף ולהיאבק.

עתה נראה כי במשהו הצליחו, שכן במועצה האזורית גליל־עליון הוחלט לנצל את הפסקת פעילות התחנה החדשה לרגל הקיץ ולעשות בדיקה מחודשת של כדאיות הפעלת התחנה ההידרו־אלקטרית, על רקע הנזקים שנגרמו ל„ארץ פלגי מים". בלשון אחרת, האם כדאי כל המאמץ וההשקעות שהועברו לבנית התחנה והפעלתה, לאור הפגיעה בנוף ובטבע שעל התחתונה אין חולקים. די במראה עיניים.

עוד אלה יושבים ודנים וכבר צצה נקודת עימות חדשה – קיבוץ כפר־הנשיא. מתברר כי הקיבוץ שבדרום עמק החולה מבקש להטות את מי־הירדן באזור מיצר־עטרת שליד גשר בנות־יעקב ולהעבירם בתעלה שאורכה כקילומטר, עד שיפלו בתחנה לייצור חשמל בכוח המים (תחנה הידרו־אלקטרית). תחנה זו מיועדת לקום באזור נחל ראש־פינה. אנשי הקיבוץ שבנו את הפרוייקט כמעט לבדם – לדבריהם משום שהם מתקשים לספק מים לכל שטחיהם למרגלותיו המזרחיים של הקיבוץ – טוענים כי קיבלו את כל האישורים הנחוצים לבניית התחנה ולהפעלתה. ועוד הם אומרים, כי התחנה תאפשר להתמודד עם הקיץ והחורף היבשים ותמנע בזבוז מים שהוא, כידוע, מכת־מדינה. תקדימי הגליל העליון משחקים לידי אנשי כפר־הנשיא.

בחברה להגנת הטבע טוענים מנגד, כי תוכנית זו תגרום לדילדול משמעותי בכמויות המים שיזרמו בנחל ראש־פינה ותפגע בנוף המיוחד, בחי ובצומח שבאזור. הירדן, אומרים אנשי החברה להגנת הטבע, אינו סתם עוד נחל. „אסור להתחיל לנגוס ולפגוע במעט שעוד נותר לנו מגופו הירדן", אומרת דוברת החברה דליה דרומי. בכפר־הנשיא מתקשים להשתכנע. אלו טענות ונימוקים שנשמעים כמעט בכל עימות – אומרים במשק – מבלי להתייחס לגופו של השטח ולגופן של הבעיות.

בחברה להגנת הטבע משנסים מותניים לקראת העימות הצפוי ומתבוננים מחאות והפגנות. בכפר־הנשיא לא מתרגשים במיוחד ומעידים שגם שם יש לא מעט חובבי טבע ונוף. מים אולי לא יזרמו בנחל ראש־פינה, אבל הרבה מילים – כן.

גם בך אפשר – כלולות בשפך הירקון, תל־אביב   צילום: אליהו הראתי

על מידרגי סטאף הקדומה

ארץ חמדה / צבי אילן

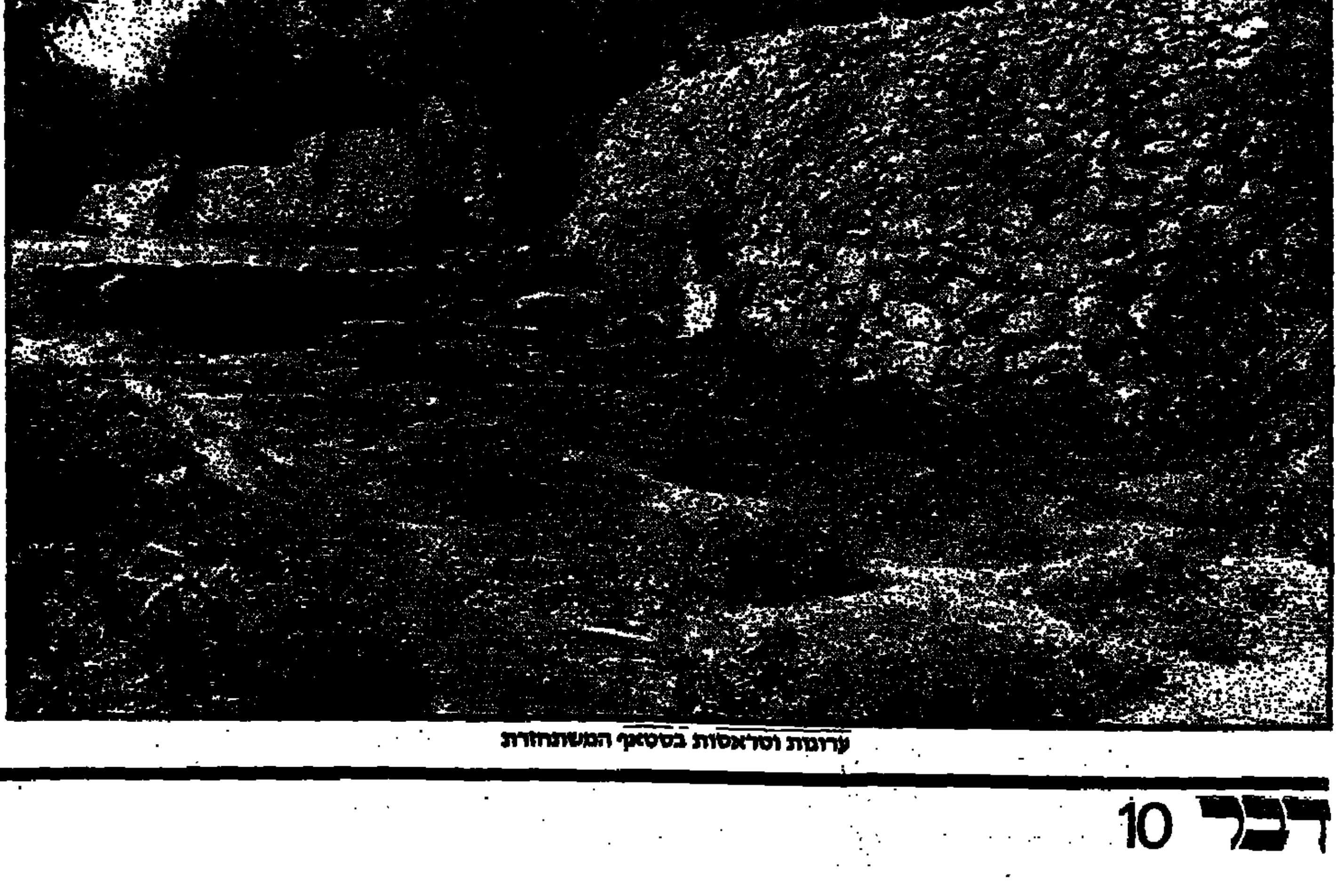

ערוגות וטראסות בסטאף המשוחזרת

ממערב לעין כרם, לא הרחק מקיבוץ צובה, מצויים שרידי הכפר הערבי סטאף. יש בו שני מעיינות ושרידי בוסתנים ומדרגות עיבוד של יישוב קדום, שעליו השתכן הכפר הערבי. זהו אחד הכפרים בהר יהודה, שניצל בתיחכום רב את המים התת־קרקעיים והשקה בהם שטחים שסבבר ודירוג. במשך שנים ניסו גופים לשחזר ולשקם את המקום. חלק מן העבודות לא בוצעו בדייקנות הולמת את המצב הקדום וחלקן ניטשטשו במשך הזמן בעקבות הלחץ האינטנסיבי של המבקרים והחוגים במקום.

עתה נכנס שיחזור המקום למסלול מתוכנן ובר־קיימא, המותווה ומבוצע בידי הקרן הקיימת, אשר צירפה את האתר למסגרת פעולותיה. אחת הסיבות לאי־הצלחת עבודות השיחזור עד כה היתה נעוצה בהעדר שומרים קבועים שיפקחו יום ולילה על העבודות והשרידים. בשנתיים האחרונות גרות במקום שתי משפחות (לאחת מהן תינוק), והן האחראיות לכל הנעשה במקום: שיחזור, שיקום, שתילה, זריעה. האנשים – עובדי הקרן הקיימת והם מפעילים מתנדבים מחוגי נוער של החברה להגנת הטבע, בתי־ספר ובודדים, המשתלטים אט אט על עזובה והזנחה של שנים.

בסטאף שני מעיינות נקבה אופייניים להרי יהודה: עין־סטאף ועין־ביכורה. עין־סטאף ממלא במימיו בריכה, המשמשת גם לשתיה, ואחר כך משמשים המים להשקיית המידרגים (טראסות) של עצי הפרי וגינות הירק. גידי הענף, יושבי המקום, מעבדים כיום 4.5 דונמים (והכפר הערבי עיבד בזמנו כ־65 דונם). הם נטעו במידרגים, עצי פרי למיניהם. כדי שהמבקר במקום ירגיש ברבות השנים כמו בבוסתן, על מיגוון פירותיו. בעתיד יש כוונה לשווק למבקרים מתוצרת המקום ותוצרת ישובים סמוכים וכן שמן מזיתים שנמסקו במקום ויוצרו בו, בבית בד מסורתי.

עתה משקמים את בריכת עין־ביכורה, והעבודה מעסיקה הקק"ל עולים מאתיופיה. השטח משולט ואט־אט לובש צביון של אתר ביקורים מעניין. כיצד ייראו פניו? היהא זה אתר לימוד? אתר עבודה מעשית? – על כך נועד לענות כנס עיון שנערך במקום בט"ו באב ועניינו – שיחזור אתרי חקלאות קדומה.

חי בוירזאת – ארכלאיס?

תעלה שחפרו אנשי חברת „בזק" להנחת כבל הוליכה לחפירה וכן לבירור שאלה גיאוגרפית־היסטורית מרתקת. התעלה נחפרה מצפון לכפר עוג'ה שבבקעת הירדן, סמוך לכביש לנערן, ממזרח לכביש הראשי. הטרקטור פגע בקירות ובמקום נערכה חפירה מטעם קצין מטה ארכיאולוגיה ביהודה ושומרון, בהנהלת חנניה היזמי, שנעזר באודנה סולדו ואשר מנצורה, ומדריכות ממוזיאון ישראל.

במקום נחשפה כנסיה ביזאנטית נאה, שהצטיינה בפסיפס יפה במיוחד, שניכרו עליו סימני תיקונים. הבניין נוסד כנראה במאה השישית ונהרס בשריפה בעת הפלישה הפרסית בראשית המאה השביעית. בבניין היו משולבות אבני בניה מעוטרות מן התקופה הרומית, שלדעת חנניה מקורן בחורבת אל־בוירזאת, שבשוליה הוקמה הכנסיה. זו חורבה גדולה ובה שרידים מימי הורדוס והתקופה הרומית. אף נמצאו בה חרסים מתקופה הפרסית (מאה ה־ד' לפני הספירה).

בעקבות גילויים אלה מעלה חנניה את שאלת מקומה של ארכלאיס, העיר שיסד בנו של הורדוס. נהוג היה לזהותה בחרבת אל־עוג'ה, הנמצאת דרומה יותר. זו חורבה קטנה, בעוד שחרבת בוירזאת גדולה ויש בה שרידים מהתקופות המתאימות. בספר נחמיה נזכר אחד ממקומות שבי ציון בבקעת הירדן בשם סנאה. אצל האב אבסיוס במאה הרביעית ובמפת מידבא מן המאה השישית נזכר „מגדל צנה". ייתכן שסנאה זו היתה אף היא בבוירזאת, ובמקומה הוקמה אחר כך ארכילאיס, ושם נבנתה הכנסיה בתקופה הביזנטית. נמתין להמשך החפירות באתר בשנה הבאה, כדי לראות מה אפשר ללמוד גם מהן גם בשאלת הזיהוי.

בירמות כבר הייתם?

לפי התנ"ך ירמות היא אחת הערים הכנעניות שבאו לעזרת אדוני־צדק מלך ירושלים במלחמתו ביהושע. יהושע רדף אחרי המלכים שנחבאו במערה במקדה. הם נתפסו וניתלו (יהושע, פרק י'). התל של ירמות שימר את שמו בשפלה וזה חמש שנים חופרת בו משלחת צרפתית, וכפי שקורה לעתים, כאשר משלחת מחו"ל חופרת אתר בארץ, מעטים יודעים על כך. קיבלנו הודעה מהמשלחת שבניהול ד"ר פייר מירודז'ל, שלפיה נחשפו שרידים חשובים של העיר הכנענית על ביצוריה. בעונה זו, שנסתיימה לפני מספר ימים, החל גם בחשיפת האתר הישראלי, הנמצא באקרופוליס של התל הגדול. הוא מציין כי האתר נמצא כקילומטר אחד מכביש בית שמש–בית גוברין, וחמישה קילומטרים מדרום לבית־שמש. ודרך העפר למקום משולטת. יש לראות בכך הזמנה לראות עוד אתר מאתרי הארץ, שכוח למדי.

לפני מספר ימים ביקרנו גם במצודה הצלבנית שליד קיבוץ צובה, שם החלה בחפירות משלחת ביה"ס הבריטי לארכיאולוגיה בירושלים, שעבודתה ממומנת בידי האקדמיה הבריטית. המשלחת חופרת בחלק מהחצר המרכזית הפנימית של המצודה ובקטע מהחומה בצפון־מערב המצודה. אנשי המשלחת מתעניינים במצודה, שיש בה קוי דימיון למצודה בכוכב הירדן (בלוואר), בגלל קדימותה היחסית. באירופה בנו מצודות מסוג זה יותר מאוחר. הדגם הובא כנראה מהמזרח. הגישה למקום (בקטע האחרון רק ברגל) היא דרך צובה.

هكذا في الأصل

בית"ר המריאה ללא מלמיליאן

מאת ניסן פרידמן

קבוצת ביתר ירושלים המריאה אתמול להונגריה, שם תקיים את מחנה האימונים שלה, שיימשך עשרה ימים. להוציא בדורגהן בורה, יצא הסגל הירושלמי כולו, לאחר שנסתיימו כל המגעים בין ההנהלה לשחקנים עד ערב היציאה, שלשום.

אלמלא היה שמו של האחד שנשאר בארץ, אורי מלמיליאן, ספק אם היו שמים לב לכך. אכן, רק השחקן שנחשב משך שנים למנהיג וסמל הקבוצה, לא הצטרף למסע. הרומן של אורי עם בית"ר ידע רגעי משבר רבים, כפי שידע שיאים יפים. אמש היה השחקן נסער ונרגש, ודומה כי המשבר הנוכחי הולך ומעמיק לתהומות חדשים.

שלשום נמשך הכו"מ בין מלמיליאן ליו"ר בית"ר ירושלים, רוני בראון, עד שעות הערב המאוחרות. בשלב מסויים דומה היה כי הגיעו לעמק השווה, אך מלמיליאן התעשת לאחר מכן והחליט כי הצעת האגודה אינה מתאימה לו.

עד הרגע האחרון נמשך "מסע" השכנוע של ראשי האגודה, אך מלמיליאן החליט להישאר בארץ ולא להצטרף למסע להונגריה.

בית"ר לא תערוך כפי הנראה משחקי אימון במהלך המחנה.

יאושר תקציב ביניים לאיגוד הכדורסל

מאת משה כהן

נשיאות איגוד הכדורסל החליטה אמש לאשר תקציב ביניים למוסד במקום תקציב רגיל בעקבות הביקורת על גודלו של התקציב.

כמה מחברי הנשיאות ערערו על סעיפים שונים בתקציב כמו כמות כרטיסי ההזמנה והיקף הנסיעות לחו"ל. לדעתם, הדבר גרם לניפוח של התקציב מעבר לצרכים של האיגוד. ההנהלה הנוכחית, המסיימת את כהונתה בחודש הבא, תתבקש, איפוא, בישיבתה האחרונה ביום ד' לאשר תקציב ביניים ואילו התקציב המלא יובא לאישורה של ההנהלה החדשה.

הנשיאות מינתה את יחזקאל חריש לעמוד בראש משלחת של נבחרת הנשים למשחקים המוקדמים של אליפות אירופה, שיערכו בחודש הבא ביוגוסלאוויה. נבחרת הנשים תקיים בשבוע הבא שלושה משחקי מבחן עם הנבחרת הבלגית. המשחקים ייערכו בת"א ובחולון.

הקבוצה ההולנדית דן בוס תקיים בחודש הבא משחק עם הפועל ת"א. מכבי חיפה תצא למסע משחקים בהולנד, יוון ואיטליה לפני פתיחת הליגה.

יוסף ענבר, המסיים את תפקידו כיו"ר איגוד הכדורסל, נפרד מחברי הנשיאות.

האמבורג עלתה לראש הטבלה

קבוצת האמבורג, אלופת אירופה לשעבר, עלתה לראש הליגה הראשונה של מערב גרמניה לאחר שניצחה אמש את בורוסיה מנשנגלדבאך בתוצאה 3–0.

האמבורג צברה את מירב הנקודות משני משחקים, לאחר שניצחה את ורדר ברמן 3–0, במשחק הראשון של העונה.

במשחק שהתנהל אמש הובקעו כל שלושת השערים ב־13 הדקות האחרונות: הצעיר טוביאס הומפ הבקיע פעמיים ותומאס פון־הואזן הוסיף את השער השלישי.

רוב המשקיפים צופים כי האמבורג תתקשה להצטיין במשחקי העונה, לאחר שאיבדה מספר כוכבים, כולל שני קשרים שסייעו לגרמניה להגיע לגמר הגביע העולמי במקסיקו. פליקס מאגאת פרש מהזירה והיה למנהל הכללי של הקבוצה, ואילו וולפגאנג רולף הועבר לבאייר לברקוזן.

הכוכב האלג'ירי בלומי החליט להישאר בקבוצתו

לאחר בלומי, ממצטייני נבחרת אלג'יריה בגביע העולמי, החליט לא לעבור לקבוצת ריאל מורסיה מהליגה הראשונה הספרדית בעונה הנוכחית – מסרו עתוני ספורט בספרד.

קבוצת מורסיה, שעלתה העונה לליגה הראשונה, מסרה בשבוע שעבר כי החתימה את בלומי על חוזה לשנה אחת, תמורת כ־100,000 דולר.

אולם העתונים מסרו כי קבוצתו של בלומי, מאסקארה, הציעה לו תנאים רומים, וברגע האחרון החליט לא לעבור לקבוצה הספרדית.

בלומי, קשר תוקף בן 27, השיג קודם לכן רשות מיוחדת מהתאחדות הכדורגל האלג'ירית להצטרף לקבוצה מקצוענית זרה, בטרם יגיע לגיל 28.

חולון – בית"ר ת"א 89:93

מאת משה כהן

הפועל חולון התאמצה אמש כדי לגבור במשחק אימון על בית"ר ת"א 89:93 (39:46) באולמה הביתי.

שחקן הרכש החדש של חולון, ג'יימס טרי, היה בינוני. לעומתו בלט שחום העור הגבוה של בית"ר, דייויס, המועמד להתאזרח.

חולון פתחה פער בן 21 נקודות בדקה ה־32, אולם נחלשה לקראת הסיום.

הירבו לקלוע לחולון: ברמסור 23, טרי 17, יעקבי 11 ובוגין 10.

בלטו בבית"ר: דייויס 29, חזו 15 שטיין והאודר 13 כ"א.

● רוואייש ג'ונס יגיע מעבר אימנה כדי לחזק את בית"ר ת"א. כשחקן זר שני יותחם כפי הנראה דייויס, שיועדף על פני ג'וליוס הרין בגובה הקומה.

[illegible]

זהב בספרד: הזינוק של הסובייטי איגור פוליאסקי, מנצח משחה 200 מ' גב באליפות העולם.

המערב־גרמני פרנק הופמייסטר זכה לעבר מדליית הכסף במשחה 200 מ' גב באליפות העולם בספרד.

מצרים זכתה באליפות הכדורעף של העולם הערבי

מצרים זכתה באליפות הכדורעף הערבית הרביעית לאחר נצחון 1–3 על עירק.

זהו נצחונה החשוב הראשון של מצרים מאז שבה והשתלבה בזירת הספורט הערבית.

כוויית תפסה את המקום השלישי, לאחר שניצחה את סעודיה 1–3. פלשתין תפסה את המקום לפני האחרון, ואחריה לבנון.

שווייץ ניצחה את צרפת 0–2

נבחרת הכדורגל של שווייץ ניצחה אמש בלוזאן את נבחרת צרפת 0–2, לאחר 0–0 במחצית, במשחק רעים.

את השערים הבקיעו הרמן בדקה ה־73 ומטר שתי דקות לאחר מכן.

הנבחרת הצרפתית לא התעלתה לרמה גבוהה, למרות שהופיעו בה אותם מכוכבי הגביע העולמי האחרון – השוער באץ, באטיסטון, אמורוס, פרננדז וכולם.

ארה"ב הפתיעה את מקסיקו 0:3

נבחרת הכדורגל של ארה"ב חוללה הפתעה משגברה על מקסיקו 0:3, באליפות צפון־מרכז אמריקה והאיים הקריביים. מקסיקו, מחזיקת התואר, הופיעה ללא "המוכרים" שבקבוצות מחוץ לגבולותיה.

תוצאות נוספות: קנדה – ברמודה 0:3, קובה – סורינאם 0:2, טרינידד – ברבדוס 0:3.

● כמי לי, קשר ליברפול, הועבר לקווינס־פארק־ריינג'רס תמורת 225,000 לי"ש.

● היברניאן וגלאזגו ריינג'רס יגישו ערעור על העונשים שספגו שלשום מועדת המשמעת של התאחדות הסקוטית.

● קלאודיו סולסר, חלוצה המצטיין של שווייץ, פרש מהנבחרת. לזכותו 45 הופעות בינלאומיות ו־13 שערים.

● ליגה פולנית: האלופה גורניק גברה על לך פוזנאן 0:3 וקטוביצה ניצחה את גורניק ואלבז'יך 0:2. הן היחידות שצברו מלוא 6 הנקודות אחרי 3 מחזורים. לגיה נכשה שלזיה 0:4, ווידז'ב לודז' – רוך 1:2.

● טורניר טניס בסינסינאטי, אוהיו, ג'ימי קונורס – אנגוד מהאיטי 1:6, 5:7. השוודי סטפן אדברג – מלואה מניגריה 2:6, 3:6. האמריקאי פרימן הפתיע את יוהן קריק 7:5, 2:6, 3:6.

● טורניר נשים בבאסטי: שטפי גראף הגרמניה הביסה בתוך 39 דקות את האוסטרלית הלן מינטר 1:6, 2:6.

החותר סינשיק נשר במוקדמות

החותר הישראלי הצעיר, איתן סינשיק, סיים במקום הרביעי והאחרון במקצה המוקדם באליפות העולם בחתירה, הנערכת בנוטינגהאם, אנגליה.

בתחרות ליחידים נקבע לישראלי זמן של 8:18.40 דקות. הקדימו אותו חותרים מאוסטרליה, בולגריה ושוויץ.

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

ויידנפלד לחצי הגמר בארה"ב

הטניסאי הישראלי, רביב ויידנפלד, רשם אתמול הישג נאה, כשהעפיל לחצי גמר האליפות הבינלאומית על מגרשי חימר באינדיאנפוליס, ארה"ב. בחצי הגמר יתמודד ויידנפלד נגד המדורג מס. 2 באליפות, האמריקאי, דיויד קאס.

את דרכו לחצי הגמר עשה ויידנפלד ב"ריצה" כשגבר בצורה מרשימה על ביידלי מארה"ב 2:6, 2:6, על מאלוי מאירלנד 4:6, 3:6 ובשלב רבע הגמר בקרב כל־ישראלי גבר על בעז מרנשטיין 3:6, 1:6.

חזון אחרית הימים ביפו

מאת ניסן פרידמן

חזון אחרית הימים במכבי יפו: לראשונה מזה שנים רבות החלה תקופת ההכנות לעונת המשחקים ללא כל תקלה. אין שביתה, אין היעדרות. יש אימונים חזקים ורצינות שלא היתה אופיינית בשנים עברו.

אתמול החלה הקבוצה להתאמן באיצטדיון הביתי ע"ש באזן. עד כה ערך המאמן בן־דור מורחי לחניכיו אימוני כושר מתישים בפארק הירקון.

בקשר למחנה האימונים קיים רצון לנסוע לחו"ל, אך מקוצר זמן תסתפק יפו כנראה בשפיים או בוינגייט.

חוזהו של רובסון הוארך בחמש שנים

מנהלה של נבחרת הכדורגל האנגלית, בובי רובסון, עשוי להמשיך בתפקידו עד 1991.

מזכיר ההתאחדות האנגלית, טד קרוקר, הודיע אתמול, כי לרובסון הוצע לנהל את הנבחרת בחמש השנים הקרובות. רובסון ירש בתפקיד את רון גרינווד לפני ארבע שנים והצעיד את אנגליה להישגים לא מבוטלים בזירה הבינלאומית.

במשחקי מקסיקו נמתחה ביקורת חריפה על רובסון בשלב המוקדם, אולם התאוששות הנבחרת והפסדה המרשים לארגנטינה בשער־היד המפורסם של מארדונה הצילו את ראשו של בובי רובסון.

דוידי רוצה לשמור על כושר

מאת פ. ניקן

הכדורגלן הבינלאומי, אפרים דוידי, חזר אתמול לאימוני הפועל באר־שבע וסיים בינתיים את שביתתו.

יחד עם זאת, דוידי עדיין דורש שחרור מהקבוצה וציין כי שב לאימונים כדי לשמור על כושר אישי. גם אלי וייצמן, הממשיך להתאמן, דורש שחרור לשנה.

המגן רפי בן־חמו חתם על חוזה. השוער הותיק, מריו זוכוביצקי, סיים את ה"ברוגז" שלו עם ההנהלה ושב לאימונים סדירים.

חלפון קיבל דרכון וטס

מאת פ. ניקן

הקשר המצטיין של מכבי יבנה, אשר חלפון, טס אתמול למערב־גרמניה כדי להצטרף למחנה האימונים של קבוצתו.

הקבוצה טסה לפני ארבעה ימים, אך בנמל התעופה התברר שדרכונו של חלפון נעלם. במשך שלושה ימים הסתובב הבחור מיואש, אך התאמן בנתניה כדי לשמור על כושרו. אתמול קיבל את דרכונו החדש ומיד ארז את מזוודותיו והמריא.

מות חיים גלובינסקי

מרכז הפועל
הפועל
מרכין דגליו עם מותו של
חיים גלובינסקי ז"ל
ממייסדי התאגדות "הפועל"
ומראשי הספורט הישראלי
במשך עשרות שנים
ושולח תנחומיו למשפחה

בית ליסין

"כולם היו בני חוץ מנעמי" ההצגה הכי מצחיקה בעיר, הצגות אחרונות בהחלט!!! הערב 21.8, מוצ"ש 23.8 ב־20.30

"עד כאן" מופע ראיונות פומבי של קול ישראל מנחה יובל מסקין הערב 21.8 ב־21.00

"זוג פתוח" עם יונה אליאן וששון גבאי מחר ו' 22.8 "שביט" חיפה ב־22.00

"לשיר בתיאטרון" עם זהרירה חריפאי מחר ו' 22.8 ב־21.00

יהונתן גפן "על הפנים" וגם אלון אולארצ'יק מחר ו' 22.8 ב־21.15, ג' 26.8 ב־20.30

"חצר אחורית" מופע קברט עם מנחם עיני, פסנתר עופר פורטוגלי מחר ו' 22.8 ב־23.30

"מזבוב ועד פיל" מסיפורי ע. הלל לילדים שבת 23.8 ב־11.30

מותו של פקיד עם מרק חסמן, תיאטרון באר שבע מוצ"ש 23.8 ב־21.00

"מרתף הג'אז" עופר פורטוגלי וחבריו א' 24.8 ב־21.30

"שחור הוא הלילה" הצגה מצחיקה על גורל אכזר, הצגות בכורה ב' 25.8, ד' 27.8, ה' 28.8 ב־20.30, ו' 29.8 ב־21.00

יפה ירקוני שרה ומארחת ד' 27.8 ב־21.00

הסרט "אבודים באמריקה" של הבמאי הנודע אלברט ברוקס בכורה ארצית כל ערב ב־23.15, ו' גם ב־14.30

ויצמן 34 (כיכר המדינה) תל־אביב
טל הקופה: 257966, 216653
חניון מרווח פתוח לקהל. הסדר מיוחד למנויים

לשכת ההוצאה לפועל בחיפה

תיק 4843/86

מודעה בדבר מכירה פומבית של מטלטלין

ביום 7.9.86 בשעה 14.00 יוצאו למכירה פומבית המטלטלין המתוארים להלן, של חייבים דוד מגור ומגור שרותי מזון בע"מ, לגבית חוב בסך 264,000 דולר הבנק לזוכה.

תאור המטלטלין

2 מקפיאים, מיקסר, תנור אפיה, שולחנות עבודה, מכונה לטחינת בשר, כלי מטבח וכו'
המכירה תתקיים במחסני אלסינב, קרית [illegible] – חיפה.

כל המעונין בכך, יוכל לבדוק את המטלטלין העומדים למכירה כאמור, במחסני אלסינב הנ"ל.

על הקונה יהיה לשלם את כל המיסים, האגרות אשר מכח כל דין חלים על הקונה וכן 1% מהמחיר למנהל המכירה אם אינו פקיד של בימ"ש.

ב/המוציא לפועל
ת. גלזר, עו"ד
18.8.86

מעריב. להיות בעניינים.

קרא מחר במעריב יום ו':

יוסי בן אהרן
המנכ"ל הבא של משרד ראש הממשלה. יעל פז חושפת את הכח שמאחורי שמיר.

על מוראות משטר חומייני
מספר לטל בשן פליט יהודי מאיראן, צלם וצייר, שקנה את חייו בצילומי הנדונים למוות

אלופים כשחקני ספסל
כותב יוסף ולטר. פרשת המינויים עדיין מכה גלים.

תצפית למוסקבה
מה צופן העתיד? דיווח של שליח "מעריב" להלסינקי, שאול בן־חיים.

★ ראיון עם אלוף אליעזר יערי – עמנואל רוזן ★ המעפעפת של המדינה – רותם בת 10 – מאת עמוס לבב ★ רובינזונים בהרי יהודה – מאת אילנה באום ★ פעמיים תורכי: הדגרות של הגן־עדן – מאת מנחם תלמי ★ סודות מחצרו של סאראת – מאת גדעון צור ★ השור וסאטירה – סימני נפט

מעריב

מכרזים

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מוזמנים בזה הצעות לאספקה:
1) מכרז 160/86 – ארגז כלים גדול ממתכת
2) מכרז 161/86 – גז פריאון
3) מכרז 164/86 – שרוך לניקוי מגעים
4) מכרז 166/86 – סולמות עץ
5) מכרז 167/86 – תמוכות לצנורות פי.וי.סי מתוצר פוליסטירן מוקצף
6) מכרז 133/86 – תקרה אקוסטית
7) מכרז 146/86 – מיישר 50 וולט 25 אמפר
8) מכרז 148/86 – מיישר 50 וולט 3 אמפר
9) מכרז 162/86 – מיישר 50 וולט 6 אמפר

טפסי הצעה, מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל בתחום אספקאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום, בין השעות 9.00 עד 12.00 בחדר מס' 7. פניות שלא במועדים הנ"ל לא יענו.

ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 7.9.86 שעה 12 בצהריים.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות מכל מציע אחד. הצעות במברקים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אספקאות ומחסנים

רשות שדות התעופה בישראל
המשרד הראשי
נמל התעופה בן־גוריון

מכרז א.מ. 3/86

לקבלת הרשאה למתן שירות של ניהול והפעלה של מגרשי חנייה לכלי רכב בנמל התעופה בן־גוריון

1. רשות שדות התעופה מזמינה הצעות להשתתפות במכרז המפורט לעיל.
2. על המציע להיות תאגיד הרשום כחוק בישראל, המפעיל כיום בעצמו ולא באמצעות אחרים מגרש חנייה אחד שקיבולתו לפחות 300 מקומות חניה, או המפעיל מספר מגרשי חנייה שקיבולתם הכוללת לפחות 300 מקומות חנייה ובתנאי שלפחות במגרש חנייה אחד שקיבולתו היא לפחות 200 מקומות חנייה.
3. מועד תחילת מתן השירות הוא 1.9.86 ותקופת ההתקשרות היא ל־12 חודש בלבד.
4. תאגיד המעונין להשתתף במכרז יכול לקבל את מסמכי המכרז באגף המסחר והנכסים ברשות שדות התעופה, בנמל התעופה בן־גוריון, המשרד הראשי, קומה ב', חדר 303 בשעות העבודה המקובלות (בימים א',ג', ה', בשעות 09.00 עד 13.00). תנאי המכרז לא יימסרו בדואר או בטלפון.
5. על ההצעות בהתאם לאמור בתנאי המכרז, להיות בתיבת המכרזים הנמצאת באגף המסחר והנכסים ברשות שדות התעופה, במשרד הראשי, בנמל התעופה בן גוריון בקומה ב', חדר מס' 303, עד ליום 27.8.86 בשעה 09.00.
6. רשות שדות התעופה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

קרא מחר ב־ ידיעות אחרונות

מדד אפס – ומה הלאה? מאת גדעון עשת וצבי קסלר

בחירתו של רמטכ"ל: מאבקים בצמרת הפוליטית והצבאית מאת רון בן־ישי

שיחות הלסינקי: האם היתה פריצת דרך מאת שלמה שמגר, שליחנו המיוחד

המליונרים היהודים של ארה"ב מאת אלי תבור, ניו־יורק

האם סנטיאגו בוערת? רשמי ביקור בצ'ילה מאת דידי מנוסי

אריק לביא, אלפי דוליטל ב"גבירתי הנאוה" – הצגת בכורה מאת יותם ראובני

אידישע מאמא תמי בן עמי על אולטי פרי, עמותת הדוגמניות, חלום האמהות

סקס במיטות יחיד המשפחה החד־הורית והמין מאת אריאלה רינגל־הופמן

תשדיר גזית סיום 4 שנים מתפלרות של "יש עניין" עם בני גזית ברשת ב' מאת רונית ורדי

חליפות עכשיו אופנת החליפה הקייצית לאשה הישראלית מאת נורית בת־יער

כל הקופה ביתר ירושלים – דוקטן הכדורגל הישראלי כשלמן כלכלי מאת צדוק יחזקאלי

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת ואהרון בכר

"השקל שלך"

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: שמעון שמיר על ספרו של עמנואל סיון "קנאי האיסלאם" ★ שמעון זנדבנק על שירי גבריאל פרייל בתרגום לאנגלית

תיאטרון

אותה האדרת בשינוי הגברת

מאת חוה נובק

משה יוסף הפקות: „גברתי הנאווה" על פי ברנארד שאו; תמליל ופזמונים אלן ג'יי לרנר; בימוי רוברט מנואל ודוני ענבר; נוסח עברי דן אלמגור ושרגא פרידמן; כוריאוגרפיה אלן ווטה ודודה מנס; מוסיקה פרדריק לאו; ניהול מוסיקלי וניצוח רוני וייס; תפאורה ותלבושות זיאן וובר.

כן, זו אותה אדרת, רק שבתוכה יושבת לה בביטחה גברת אחרת – ריטה הרענגה, הכוכבת החדשה בשמי הבידור הישראלי. מי שזוכר את ההפקות הקודמות יכול להתרפק בנוסטלגיה על ימי תפארת שחלפו. לדור החדש שלא ידע את גודיק ותלומותיו ניתנת ההזדמנות לעשות הכרה ראשונה עם אחד ממחזות הזמר הגדולים והמקסימים ביותר בתולדות הז'אנר. „גברתי הנאווה" נהנית מדיאלוגים של השנון במחזאי העידן המודרני, ברנארד שאו, שאליהם התווספו המנגינות הנהדרות של פרדריק לאו, המהדהדות זה שלושים שנה מעל בימות שונות ברחבי תבל. זוהי יצירה שאפשר להינות ממנה בכל התנאים כמעט: נהניתי מכל ההצגות שראיתי, כולל זו של בית צבי, שם שיחקה ריטה את תפקיד אלייזה דוליטל כשהיא עדיין תלמידה. הצלחתה שם היוותה חלק לא מבוטל בהחלטתו של המפיק משה יוסף להפקיד בידיה את המפתח להצלחת הפקה שהושקעו בה בערך חצי מיליון דולר. לצידה הוא גייס כוחות „בטוחים" נוספים: את עודד תאומי לתפקיד פרופסור היגינס, זה המתחייב להפוך את בת האשפתות ללידי, את שלמה בר־שביט לתפקיד קולונל פיקרינג, שותפו של היגינס להתערבות בגודלה של אלייזה דוליטל ואת אריק לביא, לתפקיד אביה של אלייזה, מטאטא הרחובות שעל פי הערתו המשועשעת של הפרופסור, הוא האדם בעל המוסר המקורי ביותר בבריטניה. עם ״ביעיית הפתיחה הזאת הובטחה למעשה ההצלחה.

אמנם, לא נמצא כאן את התפאורות המפוארות שגודיק הביא בשעתו מברודווי ולא התלבושות הנוצצות של אז, אך ההעמדה והבימוי הועתקו ברייקנות מאותה הפקה אמריקאית העושה חיל זה שלושה עשורים ברחבי העולם. משה יוסף הביא לשם הפקה זו גם כוחות חוץ – את הבמאי רוברט מנואל הצרפתי כשלצידו מסייע דוני ענבר הישראלי, ואת הכוריאוגרף, צרפתי גם הוא, אלן ווטה, ליד דודה מנס הישראלית. הם עשו את שלהם: הקהל נהנה מכל סצינה, מוחא כפיים בהתלהבות אחרי כל שיר ומשתתף בדינגה העליזה והאסתטית כל כך שעל הבמה.

יש כאן הוכחה כי ציבור צמא להצגות מהסוג הזה שכל כך הרבה שנים נעדרו מעל בימות הארץ. להצלחתם גורמים, ללא ספק, ארבעה ממלאי התפקידים הראשיים. בראש ובראשונה, כמובן, ריטה, המחוננת בקול צלול ובכושר משחק (הגם שהוא איננו מלוטש עדיין לגמרי), ומצליחה להעניק לדמות את ההתפתחות הנדרשת כדי להגשים את המטמורפוזה, ממוכרת פרחים ללידי שאפשר להציגה בנשף דיפלומטים. היא מצליחה יותר בגילום שלביה הראשונים של הדמות, בצריחותיה הבלתי מובנות של אלייזה הפרימיטיבית, מאשר בגילומה של הלידי, אם כי גם בתור לידי יש לה הישגים, בעיקר בשל ההפתעה והחזות של הנערה לבושת־הפאר המופיעה במעלה המדרגות ונותנת הרגשה שאין זה אותו היצור שהכרנו קודם.

צילום: חנוך גוטמן

לעודד תאומי הופעה מלוטשת ואלגנטית בתפקידו של היגינס שאת מצבי הרוח שלו, את הקפריזות שלו, את האנוכיות הגאיבית כל כך שלו יודע שחקן מוכשר זה להעביר באופן משכנע ביותר, כשהוא מחפה על חסרון כושר שירה ברציטאטיבים שבעזרתם הוא מעביר כמעט כל שיר. אגב, הוא גילם כבר את דמותו של פרופסור היגינס, ב„פיגמליון" שהועלה בשעתו בחיפה.

על כוחו של אריק לביא, לסחוף עמו את קהלו בכל מצב אין עוררין. וכאשר ניתנת בידו דמות עסיסית כל כך כמו זו של דוליטל האב, על הטקסט והשירים המצויינים שבפיו, הרי הוא שוחה כמו דג במים, סוחף את הבמה ואת הקהל בסערה. הוא כאילו נולד לגלם דמות זו. את שלמה בר־שביט לא ניתן לנו לראות בבכורה, בגלל מחלתו, ולתפקיד קפץ אריאל פורמן שזכאי לכל המחמאות על כושרו להחזיק בדמות שאת תפקידה לא ליהקו לו מהתחלה. גם כמה דמויות משנה מגולמות בכשרון, כמו זו של אם פרופסור היגינס, בגילומה המאופק של שושנה רביד, או דמותו האפיזודית של וולטאן קרפטי, הפונטיקן ההונגרי השרלטן, ששמואל אייזר מגלם בהומור. לגבי שדה, המשחק־שר את דמותו של פרדי איינספורד־היל המאוהב באלייזה אהבה חסרת תקווה, יש קול טנור נעים והוא מיטיב להגיש את האריות של פרדי, אך משחקו מגושם מדי לבני ברטונים אנגלי של תקופתו.

להקת המחול של ההצגה מצליחה בעיקר בתמונת ההכנות לחתונתו של דוליטל הזקן בכנסיה. בתמונה זו המחול סוחף ורענן, מה שאי אפשר לומר על התמונות הראשונות. כמובן, יש סצינות שיא של כוריאוגרפיה, כמו זו של המירוץ באסקוט שאי אפשר לא להרשים בהן עם קצת משמעת בימתית ותחת שרביט של כוריאוגרף שכבר עשה את המלאכה הזאת. ההומור שבתמונה הזאת – שיחתה של אלייזה המשעשעת ומזעזעת את חבורת האצילים המתאספת בתאה של גברת היגינס, כשהיא מספרת, באנגלית רהוטה, את סיפורי המשפחה שלה, כובשת מעצמה וריטה מצליחה פה להעניק את ההרגשת הנבכות למצב הנתון.

ועם זאת, יש לי הסתייגויות אחדות: בראש ובראשונה, זו טעות להציג את ההצגה בהיכל התרבות. אמנם זהו אולם קונצרטים שהאקוסטיקה בו אמורה להיות מושלמת, אך בכל זאת הרגישו העוסקים במלאכה צורך להציב מיקרופונים על הבמה ולהגביר עד למקסימום את ה„סאונד". התוצאה היא שלעתים קרובות מדי אי אפשר להבין טקסט ושהטונים הגבוהים מענים קשות את האוזן. אם נעשה הדבר בכוונה, כדי לחדד את צריחותיה של אלייזה בסצינות הראשונות, הרי שהיה על הבמאי למצוא פתרון אחר ולא להכביד על אוזנינו במשך המערכה הראשונה כולה, שהיא ארוכה למדי. על כל פנים, במערכה השניה כבר תוקן הדבר.

התפאורות די פשטניות וכזו היא גם שיטת החלפתן – השימוש במסכי ביניים מצויירים בצורה די גסה ובנאלית מאוד. הייתי רוצה גם לראות גישה קצת יותר חדשנית בבימוי – קצת יותר תעוזה, פחות הליכה על בטוח, אך נראה כי כאשר מסכנים סכום כזה, רוצים ללכת על בטוח.

העובדה שההצגה הזאת היא שלאגר היא כבר עובדה בטוחה וידועה, כמו העובדה שעם ריטה נולד כוכב חדש. השאלה היא, האם עם משה יוסף נולד לנו גם גודיק חדש? האם ילכו אחרים בעקבותיו ויוולד מחדש עידן המחזמר בישראל? אם כך יהיה, הרי לשמחת חלק גדול מקהל התיאטרון שלנו ישבה לתופעה.

בקרוב

מאת אמיר רותם

גם בלי הגשש וריבלין

„עוצמה". במאי: סידני לומט. ארה"ב 1985. קולנוע „לימור", תל־אביב.

סידני לומט מביים כבר קרוב לשלושים שנה. סרטיו מתחלקים, בגסות, לשני סוגים. כאלה המבוססים על יצירה ספרותית, או תיאטרלית (ואלה בדרך כלל הפחות מוצלחים) וכאלה הנושאים בחובם מסרים חברתיים־פוליטיים. „עוצמה", כמו קודמיו „רשת שידור", „דניאל", „פסק דין", „נסיך העיר" ואחרים, משתייך לסוג השני.

פיט סנט ג'ון (ריצ'ארד גיר) הוא יועץ תדמית פוליטי שירד במסעי בחירות ברחבי תבל ובעיקר ברחבי ארה"ב של אמריקה. סנט ג'ון, מקצוען מעולה, לא טורח להתהות יתר על המידה על קנקנם של לקוחותיו. הוא יודע לנצל עד תום את כלי התקשורת, בעיקר כמובן את הטלוויזיה, ומסוגל בלהטוט וידאו אחד להטות את דעת הקולות הצפים. וילפרד באקלי (ג'ין הקמן), הוא שלימד את סנט ג'ון את רזי המקצוע. ביום אפל אחד קם סנט ג'ון ונטש את מורו כדי לפתוח בקריירה עצמאית ונוצצת. באקלי, המאמין עדיין שיש חשיבות למועמד ולמה שהוא באמת חושב, נותר, בתמימותו, הרחק מאחור במירוץ. אלן פרימן (ג'ולי כריסטי) היתה בשלב מסויים בחייה גברת סנט ג'ון. היותה אשת קריירה, עיתונאית חוקרת, הקשתה על היחסים בין השניים והיום חופשי סנט ג'ון להתעסק עם המזכירה ללא יסורי מצפון.

משהו משתבש במסע הבחירות של אחד מלקוחותיו של סנט ג'ון, השואף לכסא בסנאט והסיבות לכך מטרידות אפילו את סנט ג'ון. האשף התקשורתי חוזר עם שתי רגליו לדרוך על קרקע המציאות ולאחר שרוב הסרט הוא מרחף, בין אם במטוסו הפרטי ובין אם מעל רצפת הזכוכית של משרדו המפואר) ושוקל מחדש את דרכו המקצועית.

את עבודת המצלמה של אנדריי בארטקובאק, צלם „עוצמה", יכולנו לראות לאחרונה ב„כבוד של פריצי" וקודם לכן בכמה מסרטיו של לומט.

נם במילנו

„מקרוני". במאי: אטורה סקולה. איטליה 1985. קולנוע „גורדון", תל אביב.

בוב טראבן (ג'ק למון) נוחת במילנו, עיר האהבה והקאמורה לצורך עסקים. הופעתו באותו ערב בטלוויזיה (במסגרתה הוא נשאל על זכרונותיו משהותו במילנו בתקופת מלחמת העולם ועונה כי אינו זוכר באו כאורח) מביאה אליו את אנטוניו ג'אולו (מרצ'לו מאסטרויאני), ההוגן שהוא זוכר את טראבן מלפני 40 שנה כמאהב הנבזי של אחותו מריה.

זוהי תחילתה הגרועה של ידידות יפה שנוצרת בין האמריקאי החמוץ המעשי לנפוליטני החם והחולמני. זהו צד האהבה. את הצד של הקאמורה מספק בנו של אנטוניו, ג'וליו, המסתבך עם העולם התחתון בשל שאיפות אמנותיות (למרות שנאמר על כך שבאמריקה היו יורים בו על החוב הזה). מאסטרויאני עונה שבמילנו נהוג לירות ברגליים. „מדינות שונות – מנהגים שונים", הוא מסכם, ובזק, כמו כולנו, לסעד של הדולר האמריקאי. שני השחקנים הוותיקים האלה, למון ומאסטרויאני, נפגשים כאן לראשונה על הבד. הזוגיה האיטלקית של למון (בקרוב אצלינו) היתה כל כך חזקה עד שקבע בה בית, אותו הוא מתכוון לטפח כבית שני. אטורה סקולה (55), במאי „משפחת המלוכלכים", „יום מיוחד", „הנשף", שותל בעלילה הסנטימנטלית הרבה סיטואציות קומיות וקריצות עין.

הכל נשאר במשפחה

„במרחק קרוב". במאי: ג'יימס פולי. ארה"ב 1986. קולנוע „בן יהודה", תל אביב.

שון פן, תפוח כתוצאה מתכנית אימונים רצחנית, הביא לסרט זה את כל המשפחה. אמא פן מגלמת בסרט את סבתו (...) אחיו את אחיו והאשה, הלא היא מדונה, שרה את שיר הנושא. סיפור הסרט מבוסס באופן חופשי על מקרה אמיתי. ניק קאזאן, אחד מבניו התסריטאים של אליה קאזאן, עיבד את הסיפור על הכנופיה של ברוס ג'ונסטון האב שפעלה באזור פילדלפיה וגייסה לשירותיה בני תשחורת שואפי הרפתקאות. כאשר המשטרה החלה לסגור על הכנופיה, הצעירים בחשבו קבוצת סיכון גבוה הוציא אותם ג'ונסון להורג בדם קר.

שון פן הוא בראד וייטוד הבן וכריסטופר ווקן הוא אביו, מנהיג הכנופיה. האב, החי בנפרד מהמשפחה, מצליח להשפיע מקסמו על בנו ולצרפו לכנופיה, זה מביא איתו את אחיו ועוד כמה חברים. בשלב מסויים מתחילה המשטרה לסגור על הכנופיה.

נוסף למשפחות פן וקאזאן מיוצגות פה משפחת סאתרלנד (מלשון דונאלד) על ידי קייפר הצעיר ומשפחת קאפרה (מלשון פרנק), על ידי עוזר הבמאי השני פרנק השלישי.

פנים חדשות

„יפה בורודר". במאי: האוורד דויטש. ארה"ב 1986. קולנוע „לב" תל אביב.

לאחר כתבת שער ב„אינטרוויו" זה רשמי: מולי רינגוולד זו „הפנים של שנות ה־80", על פי הגדרות סטריבנה, כוללות בעיקר שפתיים עבותות, שיער ג'ינג'י ועיניים גדולות ועגולות האומרות תום נעורים. ב„יפה בורודר", הסרט השלישי שלה על פי תסריט של ג'ון יוז, יוצר להיט של מוצרי נעורים קולנועיים, מגלמת רינגוולד את אנדי וולש, נערה נבונה ומוכשרת אבל עניה, הגרה עם אביה (הארי דין סטנטון) המובטל. אנדי מודעת להבדלים הפיננסיים בינה לבין שאר ילדי בית הספר בו היא לומדת. אבי ילדות שלה „דאקי" (ג'ון קרייר) מנסה לעזור לה להתגבר על בעיות המעמד, תוך שהוא מגלה לה את אהבתו הניצחית. אנדי, במקום, מתאהבת בבליין (אנדרו מקארתי), בן העשירים הבלוקי. ברקע במתוק נקף סיום השנה בבית ספר השאלה הגדולה, יובין או לא יובין?

ב„לב דיזנגוף" בת"א נפתחה השבוע הגלריה הישראלית להולוגרמות „המימד השלישי". הוגה הרעיון הוא דניס גאבור ההונגרי שפיתח את הטכניקה לראשונה כבר ב־1947.

ההולוגרמה היא תוצאת מיפגש של שתי אלומות אור של קרן לייזר המופרדת לשניים. הקרן הראשונה נשלחת לעבר עצם מסויים, מאירה אותו, והחזר האור מהעצם נופל על גבי סרט צילום ונרשם עליו. בו זמנית נשלחת הקרן השניה ושתי אלומות האור נפגשות על גבי סרט הצילום. לאחר שיפותח הסרט (פיתוח רגיל), ולאחר שיואר הסרט בתאורה מתאימה, יתקבל העצם המצולם על שלושת מימדיו. הגלריה בארץ הוקמה על ידי שמעון המאירי ודודו ליבנה שלמדו את תורת ההולוגרפיה.

תזמורת הטיילת של תל אביב, בניצוחו של דוד קריבושי ובהנחייתו של דני גוטפריד, מגישה הערב, באמפיתיאטרון והאל, קונצרט ג'אז מוסבר, הסוקר את התפתחות הג'אז משנות ה־20 ועד ימינו.

המופע, במתכונת רחבה יותר, הועלה בקיץ שעבר, בהצלחה רבה, במוזיאון ת"א.

על צלילים ועל מנויים

התייחסות לטענות שהושמעו השבוע בתכנית „גלריה" בטלוויזיה

מאת ישראל דליות

בתכנית הטלוויזיה „גלריה" (אמנויות בארץ ובעולם), ששודרה שלשום, נדונה שיטת כרטיסי המנויים להצגות תיאטרון ולקונצרטים, המקובלת בארץ, והשפעותיה. כאשר הועלו על הפרק הפילהרמונית הישראלית והקונצרטים למנויים שלה, דיפדפה המנחה כרמית גיא, כהרף עין, בחוברת תכניות הקונצרטים בעונה הבאה (עונת היובל ה־50 החגיגית) והעירה שהתזמורת עומדת לבצע שוב את מוצארט, בטהובן וברהמס ומלחינים דומים, בלי חריגות מיוחדות.

ברצוני להעיר: המעיין בלוח הקונצרטים של הפילהרמונית יגלה מיד שהתזמורת עומדת לחרוג, כדי פעם, מהמסגרתי המקובל ולהשמיע למנויים, בין השאר שתי יצירות חדשות מאת מלחינים ישראלים – הסימפוניה הרביעית של יוסף טל (שהוזמנה על ידי הפילהרמונית) ו„בן־גוריון" מאת נועם שריף, „רקויאם פולני" מאת פנדרצקי (בניצוח המלחין), „תהילים" מאת סטיב רייך, „משחקי יובל" של ברנשטיין, ושתי יצירות מאת פרטוש (שבשנה הבאה ימלאו עשר שנים למותו). אין זה כמובן מספיק, אבל בכל זאת „חריגה" הראויה לציון.

במהלך השיחה עם הד"ר חנוך רון, בנושא זה, נאמר בין השאר, שהתזמורת, שקהל המנויים שלה מזדקן, נוקטת במדיניות תכניות שמרנית ומפנה את ליבת הלב למבצעים מפורסמים.

להבהרת הטענות המוצדקות כשלעצמן הראו לנו בבה דפים בחוברת הקונצרטים שהודפסה מטעם התזמורת, בהם מופיעים שמות המנצח והסולנים בלבד. ללא פירוט היצירות. המנחה והמרואיין לא טרחו לציין שהדפים שהוצגו הם מחוברת „אירועי היובל החגיגיים" כיתקיימו בדצמבר־ינואר ולא של הקונצרטים למנויים. במסיבת עתונאים עם זובין מהטה וחברי הנהלת התזמורת, שהתקיימה לא מכבר, נאמר שתכניות הקונצרטים החגיגיים המיוחדים נקבעו בינתיים ואפשר כבר לקבלן. צעדה של הפילהרמונית, במקרה זה, הוא לגיטימי בהחלט. אין כאן יחס של זלזול כלפי המנויים.

עם כל ההערכה והכבוד שאני רוחש לפילהרמונית, איני חסיד מושבע של מדיניותה הכללית לגבי הזמנת מבצעים אורחים והשמעת יצירות מאת מלחינים ישראלים ומלחינים בני זמננו. אולם כשבאים בטענות ובביקורת, יש לעשות זאת ביסודיות ולהקפיד לבסס אותן על עובדות ופרטים מציאותיים.

„פיסול מדברי" על שפת מכתש רמון

המועצה המקומית מצפה רמון בשיתוף עם המרכז לאמנות חזותית ורשות שמורות הטבע, יקיימו בסוף החודש מיפגש לפיסול מידברי על שפת מכתש רמון.

אירוע „שפת מכתש רמון 86" ישמש המשך והרחבה של הסימפוזיון לפיסול שהתקיים על שפת המכתש בשנת 1962 ואשר לקחו בו חלק כעשרה אמנים ידועי שם מרחבי העולם. באירוע הנוכחי ישתתפו האמנים עזרא אוריון, יזם ואוצר האירוע, דב הלר, דליה מאיר, חוה מחותן, דוד פיין, נועם רבינוביץ' ואיגו רימר. העבודות יוצבו בשטחים הפנויים שבין הפסלים הקיימים.

במשך שבוע המיפגש, שישתלב באירועי שנת 30 למצפה רמון, ושייערך בין ה־25 ל־31 ,חדש, ישולבו פעילויות סטודנטים לאמנות . בי־שיית בנושאי אמנות סביבתית. כמו כן ישוחזרו אתרים הנמצאים בסביבה, בפיקוח ארכיאולוג מחוז הדרום.

המגמה היא להכריז על פתיחת „פארק לפיסול מדברי" על שפת מכתש רמון, שימשיך להתפתח עם השנים ולהיות אבן שואבת לשוחרי אמנות ונוף.

**תיאטרון באר־שבע יעלה בעונה הבאה את „מקהלת אי ההסכמה" מאת אלן אייקבורן, קומדיה מוסיקאלית שזכתה להצלחה רבה על בימת ה„נשיונל תיאטר" בלונדון. גיבורי המחזה הם שחקנים חובבים בתוך לאופרה קלה העוסקים בהפקה של „אופרת הקבצנים".
את הנוסח העברי כתבה עדה בן־נחום, וביים את ההצגה הבמאי האנגלי פטריק סאנדפורד, שכבר נסיון בבימוי ארבעה ממחזותיו של אייקבורן. בארץ הועלו שלושה מחזות שלו: „שלוש משיכות", „הכל יוצא" ו„מיטות, מטומות". משתתפים בהצגה: ... דשנר, אמנון קונסקנטין, אבי אוריה, עדינה פושרטק, יעל עמית, מריק חסון, שלמה סדן ועוד. את התפאורה יעצב דאבלום ויזור („השוק", „עיינות פיסמרק").**

שחמט

מיכאל בוטביניק בן 75

בעריכת אליהו משר

ב־17 באוגוסט חוגג מיכאל בוטביניק את יום הולדתו ה־75. מיכאל בן משה נולד בעיירה ליד סט. פטרבורג. בוטביניק התוודע לשחמט רק לקראת בר־המצוה שלו ואין לנו פרטים רבים על ילדותו. בגיל 15 היה כבר לאחד מטובי שחמטאי לנינגרד. בשנת 1927 צורף כממלא מקום לאליפות ה־5 של ברה"מ, כבש את המקום ה־5 וזכה בתואר של אמן.

* בשנת 1931 סיים את לימודי בהנדסה והתחיל לעבוד כמהנדס חשמל. מאז השתתף שבע פעמים באליפות ברה"מ (יותר מכל שחמטאי) וזכה בכולן ללא עוררין. בשנת 1948 כבש את אליפות העולם בתחרות שאורגנה ע"י הפיד"ה (איגוד שחמט עולמי) אחרי מותו של אליוכין. מאז התמודד מספר פעמים עם טובי שחמטאי העולם. פעמיים הפסיד את התואר: פעם נגד סמיסלוב ופעם נגד טל, אבל החזירו בדו־קרב גומלין. בשנת 1963 הפסיד לפטרוסיאן ויותר לא התמודד.

בוטביניק גידל מאות שחמטאים מוכשרים בבית ספר לשחמט שהקים וניהל במוסקווה. הוא התמסר גם לפיתוח תכניות שחמט למחשבים.

באולימפיאדת השחמט בת"א, 1964 ביקר בארץ וערך סידורים ומשחקים סמולטניים.

לפני 50 שנה נפגש בוטביניק הצעיר עם אחד מגדולי השחמט הרוסי בתקופה ההיא והרי הסיום הבא:

ראגוזין – בוטביניק, 1936

והשחור המשיך: 1. – פ:ה2!! (מאיים פו3+) 2.צ:ב ס:ו3+ ומט בלתי נמנע.

והרי עוד דוגמה, 10 שנים מאוחר יותר:

שטיינר – בוטביניק, 1946

מסעו האחרון של שחור 23: .. – צד7!; (השחור מוכן להתקפה האחרונה וללבן לא נשאר מה לעשות, על 24.ר:ו1 יענה השחור מה:ו1+ ומט במסע הבא) 24.מה:ג4 צז4 25.מהד2 פח4 (אסור פ:ה, כי אחר צ:ב אין הגנה) 26.פה3 פ:ו3 27.ה:ו3 (כפוי) צ:ח4 28.פו1 ר:ז5! והלבן נכנע, כי אחרי רו4 המט בלתי נמנע.

ולבסוף נצחונו היפה על יצחק אלוני ז"ל באולימפיאדת ת"א, כפי שפורסם בירחון „שחמט" עם הערותיו של אלוני.

אלוני – בוטביניק, 1964

1.ד4 פו6 2.ג4 ג5 3.ד5 ה5 4.פג3 ד6 5.ה4 ז6 6.ה3 0–0 7.רה3 ח6 8.ד:ה6 (בהגנת בינוני זהו מסע נדיר, אבל רציתי להחליש את ד6) ר:ה6 9.פו3 פג6 10.מהד2 מהא5 11.רה2 פד7 12.0–0 פדה5 13.פ:ה5 ד:ה5 14.צדו1 (מוטב מיד ו4) 15.ו4 רד3 ר:ה3 (מסע זה לא נעלם מעיני, אבל הבנתי תשובה נאה. אסור לקבל את ההקרבה בגלל פו3+!) 16.ב:ד4! ג:ד4 17.פד5! (לפרש עמדה אידיאלית) רז4 18.צדב1 מהד8 19.ר:ד4 הד4 (החילופים תוכננו מראש במגמה ש:פרש ישאר בד5) 20.צ:ב4 ב6 21.אא4 ו5 22.ה:ו5 ר:ו5 23.אא5 ב:א5 24.צבב5?! (מוטב היה צב7) ר:ד3 25.מה:ד3 מהח4 26.ו3 מהה4 27.צה1 (מוטב היה מז2 עם סיכויים לתיקו. עכשיו מצבו של שחור עדיף) צז3 28.מהב1 צא8 29.צה4 (זה נראה מסע טוב, כי למלכה השחורה קשה למצוא מקום טוב, אבל בוטביניק הכין לי הפתעה לגמרי לא נעימה)

29. – צ:ה3+!! 30.ה:ז3 (כפוי) מה:ז3+ 31.מח1 ד3!! (זהו המסע השקט הקובע את גורל התכסיס. הכוף הוא פרוזאי בהחלט, אבל כאן ישנם שני ניסוחים שונים. אנו מפרסמים את הנוסח שנמסר לנו ע"י אלוני) 32.מהה1 מהה3+ 33.מז1 ד2 34.פה7+ מח8 35.פ:ו6+ ה:ו6 36.מהה4+ מז8!! ולא נשאר לי אלא להכנע.

בספרו של אבשלום יושע: 11 אלופי עולם ההמשך הוא: 32.פה7+ מח8 33.מהה1 מהה3+ 34.מז1 ד2! והסוף זהה.

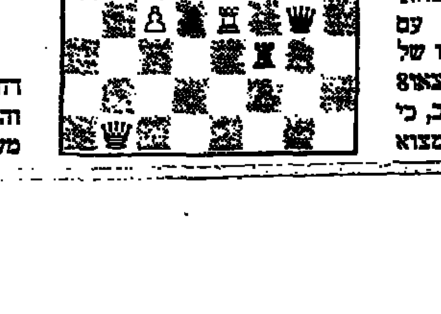

ברידג'

ידיים מוכנות

מאת ארנונה שמאן

ידיים המחולקות על ידי מחשב, או ידיים המוכנות מראש, יוצרות כתה מסוים בפסטיבלים ובתחרויות בין לאוהבות משום שידוע שחלוקות מחשב הינן פראיות ביותר ויש שחקנים רבים הלוקחים גורם זה בחשבון בעת הבנת המשחק.

היד הבאה היא יד שהוכנה מראש לתחרות וזאת כדי להוסיף עניין:

	♠ 9 7 6 3 ♥ A K ♦ K 7 4 2 ♣ A 5 3	
♠ Q J 10 4 ♥ Q 6 4 2 ♦ A Q J 10 6 ♣ ----	צפ מז מע דר	♠ A 5 ♥ 10 8 7 3 ♦ 9 5 ♣ 10 9 8 7 6
	♠ K 8 2 ♥ J 9 5 ♦ 8 3 ♣ K Q J 5 4	

דרום בחוזה של 3 בלי טליב והמערב מוביל במלכה דיאמונד. הכרוז רוזה את הלקיחה הראשונה, מערב הכביך באלוף ובנסיך דיאמונד והכרוז זכה עם המלך בדומם והכביך באלוף קלאב ולצערו השליך מערב את השישית הארט. לכרוז ברור שכדי להשלים את החוזה על האלוף ספייד להיות בידי מזרח. במחשבה זו המשיך הכרוז בספייד קטן מהדומם, החמישית ממזרח, מלך מיד הכרוז, והכרוז המשיך בספייד קטן שנלקח על ידי מזרח. מזרח המשיך בהארט, הכרוז זכה, והמשיך בשלוש לקיחות בקלאב והגיע למצב הבא:

	♠ 9 ♥ A ♦ 7 ♣ ---	
♠ 10 ♥ Q ♦ 10 ♣ ----	צפ מז מע דר	♠ ---- ♥ 10 8 ♦ ---- ♣ 10
	♠ --- ♥ J 9 ♦ ---- ♣ 4	

הכרוז שיחק את הרביעית קלאב ומערב נכנס ללחץ, אם ישליך את העשירית ספייד או את העשירית דיאמונד, תוגבה הלקיחה העשירית בדומם. מאידך, אם ישליך את המלכה הארט הכרוז ישליך את השביעית הארט מהדומם, מזרח יזכה בלקיחה ויאלץ להוביל למזלג של 9 והנסיך הארט שבידי הכרוז, ושוב חוזה שנראה כבלתי אפשרי מבוצע על ידי המומחים.